

Необхідні речі
Стівен Edwin Кінг

У містечку Касл-Рок з'являється крамниця «Необхідні речі». Її власник, Ліленд Гонт, може запропонувати покупцеві будь-яку забаганку або навіть мрію всього життя за символічну ціну. На додачу до грошей Гонт просить утнути невеличкий... жарт. Але невинні пустощі дедалі частіше обертаються на жахливі події. Шериф Алан Пенгборн – єдиний, ким таємничий продавець не здатний маніпулювати. Що має на меті власник «Необхідних речей»? І ким насправді є Ліленд Гонт?..

Обережно! Ненормативна лексика!

У форматі PDF A4 збережений видавничий макет книги. (В формате PDF A4 сохранен издательский макет книги.)

Стівен Кінг

Необхідні речі

Крісові Лавіну, який знає не всі відповіді, а лише ті, що мають значення

Леді й джентльмени, прошу уваги!

Підходьте ближче, щоб побачити краще!

Хочу розказати дещо, ні пенні не треба платити!

(А якщо повірите, чудово далі будемо жити.)

Стів Ерл. Фуфло

Я чув, що навіть на вуличках села можна заблукати, коли стоїть така темрява, що, як то кажуть, хоч в око стрель...[1 - Переклад Ярослави Стріхи. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)]

Генрі Девід Торо. Волден

© Stephen King, 1991

© Depositphotos.com / nito103, hektor2, drizzd, обкладинка, 2021

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

ВИ ВЖЕ ТУТ БУВАЛИ.

Звичайно, бували. Звісно. Я облич ніколи не забуваю.

Підходьте сюди, дайте руку потисну! Що вам скажу: я вас упізнав ще до того, як устиг добре роздивитися обличчя. По ході впізнав. Кращого дня, щоб повернутися в Касл-Рок, навіть уявити важко. Ні, ну просто подивіться, чи ж не чудо чудесне? Скоро почнеться сезон полювання, різні дурбелі в лісі гахкатимуть по всьому, що рухається, і не носитимуть сигнального жовтогарячого, а потім буде і сніг з дощем, але то вже пізніше. Зараз лише жовтень, а в Року ми дозволяємо жовтню залишатися рівно стільки, скільки йому хочеться.

От що не кажіть, а мені то найкраща пора року. Весни тут гарні, але мені жовтень більше до душі, ніж травень. Західний Мейн – це та частина штату, яку здебільшого забувають одразу як закінчується літо, коли всі ті люди з їхніми котеджами на озері та на В'ю повертають у свій Нью-Йорк чи Массачусетс. Тутешні щороку спостерігають, як ті приїжджають і ідуть геть: день добрий, день добрий, день добрий – щасливо, щасливо, щасливо. Гарно, коли вони приїжджають, бо привозять у місто гроші, але й добре, коли ідуть, бо з грошиками привозять також і різні обтяження.

От про обтяження здебільшого я й хочу поговорити – посидите зі мною хвилю? Отут, на сходах естради, було б непогано. Сонечко гарно гріє, і звідси, прямо з середини нашої міської толоки, видно майже весь центр. Лиш на скалки вважайте. Відшліфувати треба ті сходи, і помалювати здалося б. То робота Г'ю Пріста, але Г'ю за неї ще не взявся. Він п'є, знаєте. Це не велика таємниця. Таємниці в Касл-Року є, і їх бережуть, але вберегти всі тяжко, а більшість із нас знають, що Г'ю Пріст і щира праця вже давно у приязнь не заходили.

А це що?

А! Це! От ви мені скажіть – чи ж не шедевр? Ті листівки по всьому місту! Здається, Ванда Гемпгілл (її чоловік Дон – власник «Маркету Гемпгіллів») більшість сама поклеїла. Ану зніміть зі стовпа та дайте мені. Та ви не соромтеся – як на те пішло, ні в кого немає якогось особливого права чіпляти листівки на естраді міської толоки.

Шляк би мене трафив! Ну ви лиш подивіться, не? «КОСТІ Й ДИЯВОЛ» написано вгорі. Буквами червоними, з них дим в'ється, ніби привезли спеціальною доставкою з самого Тофету[2 - Tophet – місцевість на півдні Єрусалима, у долині Гінном, де приносили в жертву дітей для бога Молоха.]. Ха! Певно, той, хто не в курсі, що це за сонне містечко, може подумати, що ми вже зовсім сходимо на пси. Але ж самі знаєте, як іноді в таких містечках може кадило роздуватися. А цього разу преподобний Віллі такого точно попустити не може. Тут навіть питань нема. Коли в маленьких містечках більше ніж одна парафія... ну, думаю, вам не треба розповідати, як то буває. Вони ніби як і ладнають між собою – ну, кажу ж, ніби як, – але не тішаться по-справжньому одна одною. Якийсь час усе тихо-мирно, а тоді починається гризня.

І гризня цього разу чимала, та й кривди багато з неї. Католики, розумієте, планують якесь дійство, що вони називають «Нічкою казино» у залі «Лицарів Колумба»[3 - Knights of Columbus – найбільша у світі братська католицька організація, заснована 1882 року.], на іншому боці міста. Останнього четверга місяця, наскільки я розумію, має вона відбутися, а зібрані гроші підуть на ремонт даху церкви. Церкви Богоматері Тихих Вод – мабуть, проминали її дорогою до міста, якщо їхали по Касл-В'ю. Чепурна маленька церковця, не?

«Нічку казино» придумав отець Бріггем, але ідею швидко підхопили й понеслися з нею «Доньки Ізабелли»[4 - Daughters of Isabella – духовна, соціальна й благодійна організація, заснована 1897 року як жіноча гілка «Лицарів Колумба».]. Бетсі Віг'ю, якщо конкретніше. Думаю, їй до вподоби виряджатись у свою найтіснішу чорну сукню й грати в блекджек чи крутити рулетку, приказуючи: «Робіть ставки, пані та панове, прошу, робіть ваші ставки». О, та думаю, їм усім таке трохи до смаку. Там усі ставки на рівні п'яти-десяти центів, усе невинно, але все одно їм це здається чимсь крапельку гріховненьким.

А от для преподобного Віллі це зовсім не невинні забавки, і зовсім не крапельку гріховненькі вони, на думку його та його парафії. Насправді звуть його преподобний Вільям Роуз, і він ніколи особливо не любив отця Бріггема, який і сам того не надто жалує. (До речі, саме отець Бріггем почав обзивати преподобного Роуза «Пароплавчиком Віллі»[5 - Steamboat Willie (1928) – перший мультфільм, створений Волтом Діснеєм, у якому був персонаж Мікі-Маус.], і преподобний Роуз про це знає.)

Між тими двома панотцями вже давно блискавиці проскакували, але ця ситуація з «Нічкою казино» – штука серйозніша. Думаю, тут уже справжня лісова пожежа. Як Віллі зачув, що католики збираються цілий вечір грати на гроші в залі «Лицарів Колумба», то ледь стелю своєю маленькою гостроверхою довбешкою не пробив. Він із власної кишені заплатив за ті листівки «КОСТІ Й ДИЯВОЛ», а Ванда Гемпгілл зі своїми подругами з гуртка шиття всюди

іх порозклеювали. Відтоді єдине місце, де католики спілкуються з баптистами, – це рубрика «Листи» в нашій маленькій щотижневій газеті, де вони січуться й рубаються, розповідають одне одному, як ті чи ті підуть у пекло.

Гляньте-но сюди, побачите, про що я. Ото Нен Робертс, щойно вийшла з банку. Вона власниця «Закусочної Нен» і, я так собі думаю, мабуть, найбагатша людина в місті тепер, відколи старий Батя Меррілл відправився на величезний блошиний ринок у небі. Вона також баптистка, ще від царя Гороха. А з іншого боку йде кремезний Ел Джендрон. Він настільки католик, що на його тлі сам Папа здається кошерним, а його найкращий друг – ірландець Джонні Бріггем. Дивіться, дивіться уважно! Бачите, як носи позадирали? Ха! Ото картина, не? Головою закладаюся, там температура градусів на двадцять впала, коли вони одне повз одного проходили. Як казала моя мама, людям живеться веселіше, ніж будь-кому, крім хіба що коней, хоч і тим забавлятися – зась.

Тепер дивіться туди. Бачите, патрульна машина шерифа коло відеокрамниці? Усередині Джон Лапойнт. Він би мав слідкувати за «гонщиками» – у центрі в нас зона повільного руху, особливо коли починається школа, – але якщо прикрити очі від сонця й примружитися, побачите, що насправді він роздивляється фотографію, яку дістав з гаманця. Мені звідси не видно, але я знаю, що там у нього, так само добре, як дівоче прізвище матері. Цю фотографію Джона з Саллі Реткліфф на Фрайбурзькому ярмарку штату десь рік тому зробив Енді Клаттербак. На ній Джон обнімає дівчину однією рукою, а та тримає м'якого ведмедика, якого він їй виграв у тирі, і вони обое там такі щасливі, що ледь не лускають. Але це було тоді, а тепер є тепер, як то кажуть. Зараз Саллі заручена з Лестером Преттом, учителем фізкультури в старшій школі. Він баптист до шпiku кісток. Як і вона. Джон досі не відійшов від шоку їхнього розриву. Бачите, як зітхає? У чорнезну тугу загнав себе чоловік. Лише людина, у якої кохання ще не вмерло (або їй так здається), може так глибоко зітхати.

Проблеми та обтяження здебільша з одного тіста ліплені, помічали? З речей приземлених. От наведу вам випадок. Бачите, чоловік піднімається сходами будівлі суду? Ні, не той, що в костюмі, то Ден Кітон, наш голова ради виборних. Я про темношкірого в робочій уніформі. Це Едді Ворбертон, прибиральник нічної зміни у будівлі муніципалітету. Ви поспостерігайте за ним пару секунд, подивіться, що він робить. Обана! Бачите, як він зупинився на верхній сходинці й дивиться на вулицю? Не лише головою, а ще й руками-ногами закладаюся, що він дивиться на СТО «Суноко». Нею володіє й керує Сонні Джекетт, і між ними обома вже давно зазлість, відколи Едді завіз туди машину, щоб перевірили міст.

Я непогано ту машину пам'ятаю. То була «хонда сівік», нічого особливого, але особливою вона була для Едді, бо це була його перша і єдина нова машина за все життя. А Сонні не просто погано попрацював, а ще й злупив за те сім шкур. Принаймні таку історію оповідає Едді. Ворбертон просто кольором шкіри прикривається, щоб зрізати собі рахунок за ремонт, – таку історію оповідає вже Сонні. Ну ви ж знаєте, як то буває, шо, не?

Так от, Сонні Джекett потягнув Едді Ворбертона в суд, де було трохи крикняви, спочатку в залі, потім у коридорі. Едді заявив, що Сонні обізвав його тупим негритосом, а Сонні сказав: «Ну, негритосом я його не називав, але все решта, в принципі, правда». Врешті-решт обое лишилися незадоволеними. Суддя змусив Едді відслинити п'ятдесят баксів, на що той сказав, що це на п'ятдесят баксів забагато, а Сонні – що того й близько недостатньо. А тоді не встиг ніхто й оговтатися, як у новенькому авто Едді виникла електропожежа, і скінчилося все тим, що «сівік» відправився на звалище біля міської дороги № 5, тож тепер Едді їздить на «олдсмоби́лі» 89-го року, в якого протікає мастило. Едді досі не покинув думку, що Сонні Джекett знає про ту електропожежу набагато більше, ніж говорить.

Не, ну дійсно, людям живеться веселіше, ніж будь-кому, крім хіба що коней, хоч і тим забавлятися – зась. Трохи забагато історій як на один гарячий деньок, правда?

Просто отаке воно, життя в містечку – Пейтон-Плейс[6 - Peyton Place (1957) – американська драма, дія якої відбувається в невеликому однойменному містечку в Новій Англії, в якому за тихим і мирним фасадом ховаються скандали, вбивства, самогубства й інцест.] це, чи Гроверз-Корнерз, чи Касл-Рок, тут люди просто ідять собі пироги, п'ють каву й говорять одне про одного, прикриваючи роти. Осьде Слoпі Дoдд, сам-самісінький, бо інші діти сміються з того, що малий заїкається. Отам-о Міртл Кітон, і якщо вона здається трохи самотньою та спантеличеною, так ніби не впевнена, де вона і що вона, то все тому, що її чоловік (хлоп, який піднімався в суд позаду Едді) ніби сам не свій останні пів року чи десь так. Бачите, які в неї очі підпухлі? Думаю, плакала, або погано спить, або й те, і те, а ви що скажете?

А отам іде Ленор Поттер, вбрана як нова копійка. Пряме до «Вестерн Авто», звісно, запитати, чи вже прийшло її спеціальне органічне добриво. У тієї жінки більше видів квітів, ніж у Картера пігулок для печінки[7 - Carter's Little Liver Pills – патентовані ліки, розроблені Семюелом Дж. Картером, які продавала компанія Carter Products. Аж до 1960-х років препарат був дуже популярним і розрекламованим, що й призвело до появи вищевказаного вислову.]. Страшно ними пишається, нема куди. Серед пань цього міста вона не надто в пошані – жінки собі думають, що вона гонорова з тими своїми квітами, намистами настрою[8 - Популярні в США 1960—1970-х років прикраси, виготовлені з термочутливих кристалів, які начебто змінюють колір відповідно до змін настрою людини, що їх носить, хоча насправді таким чином просто реагують на зміну температури.]. і бостонською завивкою за сімдесят доларів. Вони думають, що вона надто гонорова, і відкрию вам таємницю, якщо ми вже тут сидимо разом на скалкуватих сходах естради. Думаю, вони мають рацію.

Усе типово, мабуть, можна сказати, але не всі наші проблеми в Касл-Року типові. Одразу поясню. Люди не забули про Френка Додда, регулювальника, який тут збожеволів дванадцять років тому й убивав жінок. Так само не забули й про пса, який заслаб на сказ,

убив Джо Кембера та ще одного старого п'яничку неподалік. Собака вбив також старого доброго шерифа Джорджа Баннермена. Алан Пенгборн зараз на його місці, і чоловік він хороший, але в очах містян ніколи не дорівнюється до Здорованя Джорджа.

Нічогісінько звичайного не було в тому, що сталося з Реджинальдом «Батею» Мерріллом, старим скнарою, власником місцевої лахмітної крамниці. «Емпоріум Галоріум» називалася. Стояла прямо отам, через вулицю, де зараз вільне місце. Будка та вже давно згоріла, але в місті є люди, які це бачили (чи то вони так кажуть), і після кількох пляшок пива в «Захмеленому тигрі» розкажуть вам, що то не проста пожежа знищила «Емпоріум Галоріум» і забрала життя Баті Меррілла.

Його племінник Туз розповідає, що щось страхітливе трапилося з його дядьком перед тією пожежею – як у «Сутінковій зоні». Туза, звісно, і близько там не було в той час. Коли дядько відкинув копита, він досиджував чотирирічний термін у в'язниці Шоушенк за нічний злом і проникнення. (Люди завжди знали, що Туз Меррілл погано закінчить, у школі він був одним із найгірших хуліганів, яких знало це місто, і було, мабуть, із сотню дітей, які перебігали на інший бік вулиці, забачивши, що на них суне Туз, брязкаючи пряжками й застібками на мотоциклетних чоботах, шаркаючи по хіднику.) І все одно йому вірять, знаєте. Може, й дійсно щось химерне трапилося того дня з Батею, а може, то просто чергові балачки у Нен за тими горнятками кави й кавалками яблучного пирога.

Найпаче, тут усе так само, як і в місті, де ви вирости. Люди скаженіють через релігійні діла, люди носяться з факелами, носяться з таємницями, носяться з образами... і час від часу трапляються навіть страшнуваті історії, похваляючи чергову занудну днину, як оте, що сталося чи не сталося того дня, коли Батя вмер у своїй крамниці. Касл-Рок чудове місто, щоб тут жити й зростати, як написано на знаку при в'їзді. Сонечко гарно світить на озеро й на листочки дерев, а в ясний день із висоти Касл-В'ю можна аж ген Вермонт побачити. Літечкові туристи сваряться за недільну газету, а на стоянці біля «Захмеленого тигра» час від часу увечері п'ятниці чи суботи (або й в обидва дні) трапляються бійки, але ті туристи завжди повертаються додому, а сутички завжди вщухають. Рок завжди був одним із хороших місць, а коли людям щось душу ятрить, знаєте, як ми кажемо? Кажемо: «Та йому минеться» або «Та їй минеться».

Генрі Бофорта, наприклад, бісить, що Г'ю Пріст лупить по «рок-олі»[9 - Rock-Ola – марка музичних автоматів.], коли нап'ється... але Генрі минеться. Вілма Джерзик і Нетті Кобб не терплять одна одну... але Нетті минеться (напевно), а не терпіти когось – то просто такий у Вілми стиль життя. Шериф Пенгборн досі побивається за своєю дружиною й молодшою дитиною, які наглою смертю загинули, і це була, звісно, трагедія, але з часом йому минеться. Ситуація з артритом Поллі Чалмерз ніяк не кращає – навіть навпаки, гіршає потрошки, – і їй, можливо, й не минеться, але вона навчиться з цим жити. Мільйони людей так живуть.

Ми час від часу зіштовхуємось одні з одними, але здебільшого все йде гаразд. Або завжди

йшло, дотепер. Але мушу повідати вам справжню таємницю, дорогі мої. Саме тому я й покликав вас, як тільки побачив, що ви знову в місті. Я думаю, біда – справжня біда – вже йде до нас. Я нюхом відчув її щойно за горизонтом, ніби несвоечасну бурю, повну громовиць. Колотнеча між баптистами і католиками через «Нічку казино», діти, що дражнять бідного Слопі через його заїкання, факел Джона Лапойнта, скорбота шерифа Пенгборна... думається мені, що все те обернеться суцільною половою на тлі того, що наближається.

Бачите оту будівлю на іншому боці Мейн-стріт? За три квартали вгору від місця, де стояв «Емпоріум Галоріум»? Бачите перед нею зелений навіс? Ага, ота. Усі вікна замилені, бо там ще не зовсім відчинено. «НЕОБХІДНІ РЕЧІ» – каже нам вивіска, і якого ж милого це означає? Я також без поняття, але саме від того місця у мене погані передчуття.

Отам.

Гляньте знову на вулицю. Бачите хлопчика, правда? Іде з велосипедом і ніби мріє собі найцікавіші мрії, які лише можуть бути у хлопчика. Очей із нього не зводьте, дорогі. Думаю, з нього все й почнеться.

Ні, я ж кажу вам, поняття не маю... не зовсім. Але дивіться за тим малим. І залиштеся ще на трохи в місті, добре? Відчувається якась неправильність, і якщо щось станеться, було б непогано, якби був присутній якийсь свідок.

Я знаю того хлопця – того, що з велосипедом. Може, і ви знаєте. Браян його звати, забув прізвище. Батько встановлює сайдинг і двері в Оксфорді чи Саут-Перісі, здається.

Ви за ним дивіться, кажу вам. За всім дивіться. Ви вже тут бували, але наближаються зміни.

Я знаю.

Відчуваю.

Наближається буря.

Частина перша. Грандіозне відкриття

Розділ перший

1

У містечках відкриття нової крамниці – завжди неабияка новина.

Браянові Раску це стільки не важило, як декому. Наприклад, його матері. Він часто чув, як вона обговорює цю тему («Це не плітки, в жодному разі», – пояснювала вона йому, бо пліткарство – брудна звичка, й вона таким не займається) телефоном зі своєю найкращою подругою Майрою Еванс протягом останнього десь місяця. Перші робітники прибули до старої будівлі, де раніше була «Нерухомість і страхування західного Мейну», одразу як школа знову відкрилась, і відтоді напружено там працювали. Ніхто особливо не знав, що вони там роблять: першим ділом робітники вставили велике вікно вітрини, а другим – повністю замилили його.

Через два тижні на вході з'явилася табличка, що висіла на нитці на прозорій пластиковій присосці.

НЕВДОВЗІ ВІДКРИТТЯ!

повідомляла табличка.

НЕОБХІДНІ РЕЧІ КРАМНИЦЯ НОВОГО ТИПУ Ви не повірите власним очам!

«Та то ще одна антикварка буде, – запевняла Браянова мати Майру. Кора Раск у той час лежала, відкинувшись на дивані, стискаючи в одній руці телефонну слухавку, а іншою закидаючи до рота вишні в шоколаді, й переглядала «Санта-Барбару» по телевізору. – Просто ще один антикварний магазин з купою підробних ранньоамериканських меблів і старими запліснявілими телефонами з індукторами. От побачиш».

Це було невдовзі після того, як встановили й замилили нову вітрину, і мама говорила з такою впевненістю, що Браян мав би відчути, що тему закрито. Але коли йшлося про його маму, тема ніколи не була цілком закрыта. Її домисли й гіпотези були такі ж нескінченні, як проблеми персонажів «Санта-Барбари» й «Загальної лікарні». Минулого тижня перший рядок на табличці на дверях змінився на:

ГРАНДІОЗНЕ ВІДКРИТТЯ 9 ЖОВТНЯ – ПРИХОДЬТЕ З ДРУЗЬМИ!

Браяна нова крамниця цікавила не так, як його матір (і деяких учителів, бо він чув, як вони обговорюють цю тему в учительській середньої школи Касл-Рока, коли була його черга носити туди пошту), але йому було одинадцять, а здорового одинадцятирічного хлопця завжди цікавить щось нове. Крім того, його захопила назва. «Необхідні речі» – що ж це насправді означає?

Він прочитав змінений перший рядок минулого вівторка, повертаючись додому зі школи. Післяполудневий період щовівторка тривав у нього довго. Браян народився із заячою губою, і хоча її хірургічно підрихтували, коли йому було сім років, хлопцеві все одно доводиться відвідувати логопедичні заняття. Усім, хто питає, він несхитно заявляв, що ненавидить ті заняття, але насправді було не так. Браян глибоко й безнадійно закохався в міс Реткліфф і цілий тиждень чекав на цей урок корекційної освіти. Вівторками навчання в школі тривало ніби цілу вічність, а останні дві години він завжди проводив з приємним відчуттям метеликів у животі.

На занятті було лише четверо ще дітей, і всі з інших районів міста. Браян цим тішився. Після години в одній кімнаті з міс Реткліфф він почувався надто піднесеним для товариства. Йому подобалося діставатися додому надвечір повільно, зазвичай штовхаючи велосипед, а не крутячи педалі, мріючи про неї, поки жовте й золоте листя опадало навколо нього у скошених променях жовтневого сонця.

Його шлях тягнувся вздовж трьох кварталів Мейн-стріт навпроти міської толоки, і дорогою він побачив табличку, що проголошувала грандіозне відкриття, притиснувся носом до скла дверей, сподіваючись побачити, що тепер на місці важких столів і промислово-жовтих стін після від'їзду агентів у справах нерухомості й страхування західного Мейну. Цікавість прогнала. На двері зсередини встановили ролети, опущені до самого низу. Браян спромігся розгледіти лише відображення власного обличчя і складених долонь.

У п'ятницю, четвертого, у щотижневій касл-рокській газеті «Дзвінок» з'явилось оголошення про нову крамницю. Повідомлення оточувала рамка з френзлями, а під друкованим текстом було зображення ангелів, що стояли спинами одне до одного й дмухали в довгі сурми. Насправді оголошення повідомляло про те ж, що й табличка на присосці: «Необхідні речі», відкриття о десятій ранку 9 жовтня, і, звісно, «Ви не повірите власним очам». Не було й натяку на те, що ж таке власник чи власники «Необхідних речей» збираються продавати.

Це вельми дратувало Кору Раск – аж їй довелося здійснити рідкісний дзвінок Майрі зранку в суботу.

– Та повірю я своїм очам, не треба ля-ля, – заявила вона, – коли побачу ті ліжка з ґратками, що начебто датовані вісімнадцятим століттям, а насправді мають штамп «Рочестер, Нью-Йорк» на каркасі, і можна просто зігнути голову й побачити все це під прикрасами покривала, повірю я своїм очам, без проблем.

Майра щось відповіла, Кора послухала, вивуджуючи арахіс «Плентерз» із банки по одному-два й жваво наминаючи. Браян із молодшим братом Шоном сиділи на підлозі вітальні й дивилися мультфільми. Шон із головою занурився у світ смурфів, а Браян не те щоб зовсім облишив те товариство блакитних людей, але одним вухом дослухався до розмови.

– Пра-ааально! – вигукнула Кора Раск зі ще більшими переконаністю й наголосом, ніж зазвичай, коли Майра відпустила якусь особливо в'їдливу репліку. – Високі ціни й запліснявілі індукторні телефони!

Учора, в понеділок, Браян проїжджав центром міста одразу після школи, з друзями. Вони їхали на протилежному від нової крамниці боці вулиці, і хлопець побачив, що протягом дня хтось встановив темно-зелений навіс. Спереду білими літерами було виведено слова «НЕОБХІДНІ РЕЧІ». Поллі Чалмерз, власниця швейного ательє, стояла на тротуарі, тримаючи долоні на гарних вузьких стегнах, і дивилася на навіс із виразом ніби одночасного захоплення й зачудування.

Браян, який і сам трохи знався на навісах, також відзначив саме цей. То був єдиний справжній навіс на Мейн-стріт, і завдяки йому нова крамниця отримувала власний особливий вигляд. Слово «вишуканий» не належало до Браянового активного словника, але він одразу зрозумів, що жодна крамниця в Касл-Року не схожа на цю. Завдяки навісу ця має вигляд наче з телесеріалу. До порівняння, «Вестерн Авто» навпроти здавалося зовсім немодним і селяцьким.

Коли він дістався додому, мама сиділа на дивані, дивилася «Санта-Барбару», їла кремове тістечко «Літтл-Деббі» й запивала дієтичною колою. Мама завжди пила дієтичні газованки під час перегляду денних серіалів. Браян не розумів для чого, зважаючи на те, що саме вона запиває, але вважав, що питати про це надто небезпечно. Це може навіть спричинити крики, а коли мама починає кричати, наймудріше рішення – шукати укриття.

– Привіт, ма! – озвався він, кидаючи книжки на кухонну поверхню й дістаючи з холодильника молоко. – Вгадай що? У нової крамниці тепер є навіс.

– Хто що завіз? – долинув її голос із вітальні.

Браян налив собі молока й підійшов до дверей.

– Навіс, – повторив він. – У нової крамниці в центрі.

Вона випрямилася на дивані, відшукала пульт і вимкнула звук. На екрані Ел із Корінн продовжили балакати про свої санта-барбарівські проблеми, сидячи у своєму улюбленому санта-барбарівському ресторані, але тепер про те, у чому ж полягають ці проблеми, можна було б дізнатися лише читаючи з губ.

– Що? – запитала вона. – У тих «Необхідних речах»?

– Ага, – відказав він і ковтнув молока.

– Не сьорбай, – зробила вона зауваження, пропихаючи в рот решту смаколика. – Жахливий звук. Скільки я тобі разів казала?

«Приблизно стільки ж, скільки говорила не базікати з повним ротом», – подумав Браян, проте змовчав. Стримувати язика він навчився ще з малого віку.

– Вибач, мамо.

– І який там навіс?

– Зелений.

– Пресований чи алюмінієвий?

Браян, чий батько працював комівояжером у компанії «Сайдинг і двері від Діка Перрі» у Саут-Перісі, точно знав, що вона має на увазі, але якби то був якийсь із таких навісів, він би його й не помітив. Навіс з алюмінію й пресованого металу повно, де не плюнь. У половини будинків Рока такі над вікнами.

– Ні такий, ні такий, – відповів він. – Навіс із тканини. З парусини, напевно. Виступає на вулицю, і під ним затінок. І круглий, отакий. – Браян вигнув руки (обережно, щоб не розлити молоко) півколом. – На краю написана назва. Реально, дуже крутий.

– Ну щоб я скисла!

Цією фразою Кора найчастіше висловлювала захоплення чи роздратування. Браян обережно відступив на крок назад, на випадок, якщо то було друге.

– Ма, як думаєш, що там буде? Може, ресторан?

– Не знаю, – відповіла вона й потягнулася до телефона «Принцеса»[10 - Princess telephone – телефон, створений компанією Bell System у 1959 році, призначений для зручного використання в спальнях і в нічний час (мав освітлення клавіш або диска).

Модель рекламувалася як створена для жінок, звідки й пішла саме така назва.] на журнальному столику. Їй довелося посунути кота Сквіблза, телепрограму й квартиру дієтичної коли, щоб дістати його. – Але звучить якось хитро.

– Мамо, а що означає «Необхідні речі»? Це ніби як...

– Браяне, не зараз, мама зайнята. У хлібниці є дівіл-доги[11 - Devil Dogs – шоколадні батончики з молочною начинкою компанії Drake's Cakes.], якщо хочеш, візьми собі. Але тільки один, бо зіпсуєш апетит перед вечерею. – Вона вже набирала Майру, і невдовзі вони з неабияким завзяттям обговорювали зелений навіс.

Браян, якому не хотілося дівіл-дога (він любив свою ма, дуже любив, але іноді від вигляду того, як вона поглинає їжу, втрачав апетит), сів за кухонним столом, розгорнув підручник з математики й почав розв'язувати задачі з домашнього завдання – він був розумним сумлінним хлопчиком, а математика – то єдине домашнє завдання, яке він не встиг зробити в школі. Методично переміщуючи десяткові розділювачі, а тоді ділячи, він слухав мамині репліки в розмові. Вона знов розповідала Майрі про те, що невдовзі у них чергова крамниця продаватиме старі смердючі пляшечки парфумів і фотографії чиїхось мертвих родичів, і справді дуже прикро, що раз за разом повторюється те саме.

– Просто в дуже багатьох людей, – говорила Кора, – у житті єдине гасло: хапай гроші й тікай.

Коли вона говорила про навіс, то здавалося, ніби хтось навмисне спробував її образити й надивовижу успішно виконав це завдання.

«Думаю, вона вважає, що хтось мав би їй розповісти, що ж усе це означає», – міркував Браян, поки олівець наполегливо рухався по паперу, переносючи й округлюючи. Так, саме так. Їй цікаво, це по-перше. А ще вона розлючена, це по-друге. І таке поєднання ледь не вбиває її. Що ж, невдовзі вона дізнається. Коли це станеться, можливо, вона довірить Браянові ту велику таємницю. А якщо буде надто зайнята, він сам зможе дізнатися, просто дослухаючись до її денних розмов із Майрою.

Проте, як виявилось, Браян досить багато дізнався про «Необхідні речі» раніше за маму, Майру чи будь-яку іншу людину в Касл-Року.

2

Браян майже не їхав на велосипеді дорогою додому зі школи в переддень відкриття «Необхідних речей». Він занурився в тепле мріяння (про яке нізащо і нікому б не обмовився, навіть якби його катували розпеченим вугіллям чи щетинистими тарантулами), у якому запросив міс Реткліфф сходити з ним на ярмарок округу Касл, а вона погодилася.

«Дякую, Браяне, – каже міс Реткліфф, і Браян бачить дрібні сльози вдячності в кутиках блакитних очей – такого темного відтінку, що скидаються на штормове море. – Я останнім часом трохи... трохи сумую, знаєш. Розумієш, я втратила свого коханого».

«Я допоможу вам про нього забути, – відповідає Браян водночас грубим і ніжним голосом. – Якщо називатимете мене просто... Браем».

«Дякую, – шепоче вона, а тоді, схилившись так близько, що він чує запах її парфуму – казковий дух польових квітів, – додає: – Дякую тобі... Браю. І якщо вже, принаймні на сьогодні, ми будемо просто дівчиною та хлопцем, а не вчителькою й учнем, можеш називати мене... Саллі».

Він бере її руку. Заглядає у вічі. «Я не просто хлопчик, – промовляє Браян. – Я можу допомогти забути про нього... Саллі».

Вона наче загіпнотизована цим несподіваним усвідомленням, цією несподіваною маскулінністю. Йому, можливо, лише одинадцять, думає вона, але він більший чоловік, ніж якийсь там Лестер! Її долоня стискає його. Їхні обличчя зближуються... зближуються...

«Ні, – шепоче вона, а її очі тепер так широко розплющені й так близько, що він ледь не тоне в них. – Не можна, Браю... це неправильно...»

«Усе правильно, маленька», – каже він і припадає своїми губами до її вуст.

Вона відсторонюється й за кілька секунд ніжно промовляє:

– Малий, блядь, дивися, де йдеш!

Браян, якого несподіваний вигук витрусив із мріяння, побачив, що суне просто перед пікапом Г'ю Пріста.

– Вибачте, містере Пріст, – відповів він, шалено червоніючи.

Г'ю Прісту тільки й дай приключку на когось визвіритися. Він працює у відділі Громадських робіт і має реноме найнестерпнішого падла Касл-Рока. Якби він почав вилазити зі свого авто, Браян би не довго думаючи заскочив на велосипед і гайнув по Мейн-стріт приблизно зі швидкістю світла. Він не був зацікавлений у тому, щоб провести найближчий місяць у лікарні лише тому, що марив поїздкою на ярмарок округу з міс Реткліфф.

Але Г'ю Пріст саме тримав пляшку пива в розвилці ніг, по радіо Генк Вільямс-молодший співав «На висоті й герметизований», тож йому було надто комфортно, щоб влаштовувати щось настільки радикальне, як-от до півсмерті відхерачити дитину в полудень вівторка.

— Баньки розлупи, — рикнув він, потягуючи з горла пляшки й змірюючи Браяна озлобленим поглядом, — бо наступного разу не спинятимусь. По дорозі тебе розкатаю. Лиш пискнути, як свиня, встигнеш.

Г'ю увімкнув зчеплення й рушив геть. Браян відчув скажений (і, на щастя, короточасний) потяг закричати «Щоб я скис!» йому в спину. Він дочекався, доки помаранчевий пікап дорожньої бригади поверне на Лінден-стріт, після чого пішов далі своєю дорогою. Мріяння про міс Реткліфф, проте, було зіпсовано. Г'ю Пріст повернув Браяна в реальність. Міс Реткліфф насправді не посварилася зі своїм нареченим Лестером Преттом, досі носить маленьку обручку з діамантом, досі водить його блакитний «мустанг», очікуючи, коли її авто повернеться з ремонту.

Браян бачив міс Реткліфф і містера Претта щойно минулого вечора, коли парочка розклеювала листівки «КОСТІ Й ДИЯВОЛ» на телефонних стовпах унизу Мейн-стріт разом із групою інших людей. Проте, тільки-но вони закінчили, вулицю обійшли католики й знову все позивали. Певним чином це було смішно... але якби Браян був плечистішим, він би все зробив, щоб захистити плакати, які міс Реткліфф наклеїла своїми благословенними руками.

Браян згадав її темно-сині очі, довгі ноги танцівниці й відчув похмурий подив, як завжди, коли усвідомлював, що настане січень і вона змінить миле Саллі Реткліфф на Саллі Претт, від звучання якого Браянові уявлялася товста жінка, що котиться вниз короткими твердими сходами.

«Ну, — думав він, переходячи на інший бік Мейн-стріт, — можливо, вона передумає. Це ж не щось неймовірне. Або, можливо, Лестер Претт потрапить в автокатастрофу, чи заслабне на пухлину в мозку, чи щось таке. Може навіть виявитися, що він нарколіга. Міс Реткліфф нізащо не вийде заміж за нарколігу».

Такі думки химерним чином заспокоювали Браяна, проте не ніяк не змінювали того, що Г'ю Пріст обірвав його мріяння, ледь воно наблизилося до апогею (у якому Браян цілується з міс Реткліфф і реально торкається її правої груді під час відвідин «Тунелю кохання» на ярмарку). Хоча це все одно досить навіжена ідея, щоб одинадцятирічний хлопчик брав свою вчительку на ярмарок округу. Міс Реткліфф гарна, але також і старша. Якось на занятті вона сказала, що в листопаді їй стукне двадцять чотири.

Тож Браян обережно згорнув своє мріяння по краях, ніби зачитаний до дір і дуже цінний документ, і сховав на полицю в закапелках розуму, де йому й місце. Він приготувався всістися на велосипед і проїхати решту шляху додому.

Проте саме в цю мить він проходив повз нову крамницю, і його увагу привернула табличка на дверях. У ній щось змінилося. Браян зупинився й глянув. Напис

ГРАНДІОЗНЕ ВІДКРИТТЯ 9 ЖОВТНЯ – ПРИХОДЬТЕ З ДРУЗЯМИ!

угорі зник. Натомість з'явилася невелика квадратна табличка з червоними літерами на білому тлі.

ВІДЧИНЕНО

було написано там, іВІДЧИНЕНО

– це був увесь текст. Браян стояв, тримаючи велосипед між ногами, витріщаючись, а серце застукало трохи сильніше.

«Ти ж не зайдеш?» – перепитав він себе. Ну, тобто, якщо тут дійсно відчинено на день раніше, ти ж не збираєшся заходити, правда?

«Чому б і ні?» – відповів Браян сам собі.

Ну... тому що вітрина досі замилена. Жалюзі на дверях опущено. Увійдеш всередину, і з тобою може будь-що трапитися. Що завгодно.

Звісно. Так, ніби власник – якийсь Норман Бейтс[12 - Norman Bates – персонаж роману «Психо» (1959) Роберта Блока, а також однойменного фільму (1960) Альфреда Гічкока.] чи ще бозна-хто, одягається в материн одяг і ріже клієнтів. Пра-ааально.

«Ну забудь, – сказала боязка частина розуму, але так, ніби вже знала, що програла в цій боротьбі. – Щось із цим місцем не те».

А тоді Браян уявив, як розповість матері. Просто так, недбало: «Між іншим, ма, знаєш оту нову крамницю, “Необхідні речі”? Так от, вона відкрилася на день раніше. Я зайшов туди, подивився, що і як».

Та в неї пальці переплетуться, так квапитиметься вимкнути пультом звук телевізора, ви мені повідрте! Все-все захоче послухати!

Ця думка зборола Браяна. Він відігнув ніжку велосипеда, повільно ступив у затінок навісу – там, здавалося, градусів мінімум на десять холодніше – і підійшов до дверей «Необхідних

речей».

Поклавши руку на старомодну латунну ручку, він раптом усвідомив, що табличка, мабуть, помилкова. Мабуть, вона там висить на завтра, її помилково повісили. Браян не чув ні звуку із-за опущених жалюзі – місце навіювало відчуття покинутості.

Та оскільки він зайшов уже так далеко, Браян спробував покрутити ручку... і та легко піддалася. Клямка клацнула, й двері «Необхідних речей» відчинилися.

3

Усередині було тьмяно, але не темно. Браян розгледів, що встановлено рейкові світильники (спеціалізація компанії «Сайдинг і двері від Діка Перрі»), і кілька з них світилися. Вони були націлені на скляні шафки, розставлені по всьому простору приміщенні. Шафки стояли здебільшого порожні. Світильники позначали кілька об'єктів, які в шафках були.

Підлогу, яка за часів тутешньої «Нерухомості й страхування західного Мейну» була голим деревом, тепер укривав дорогий суцільний килим кольору бургундського вина. Стіни пофарбовані кольором ячної шкарлупи. Крізь замилену вітрину просочувалися тонкі промені білого, як і стіни, світла.

«Це ж усе одно помилка, – подумав Браян. – Ще навіть товар не завезли». Людина, яка помилково повісила табличку «ВІДЧИНЕНО», так само помилково залишила двері незамкненими. У цьому випадку ввічливо було б зачинити їх за собою, сісти на велосипед і котитися звідси.

Проте Браянові кортіло залишитися. Він, зрештою, дійсно роздивляється нутроші нової крамниці. Мама з ним аж до самого вечора пробазікає, як почує. Бісило лише те, що він не був упевнений, на що саме дивитися. Тут було кілька

(експонатів)

речей у шафках, і їх осявали світильники – мабуть, якийсь пробний асортимент, – але він не міг розібратися, що то. Проте міг із точністю сказати, чого тут немає: гратчастих ліжок і запліснявілих індукторних телефонів.

– Ау? – непевним голосом озвався він, стоячи на вході. – Тут хтось є?

Він уже збирався взятися за ручку й зачинити двері, коли голос відповів:

– Я є.

Висока постать – яка спершу здавалася просто немисливо високою – вийшла з дверного отвору за однією з шафок. Одвірок було завішано темною оксамитовою завісою. Браян відчув короточасний спазм страху. А тоді промінь одного зі світильників упав чоловікові на обличчя, і страх утихомирився. Чоловік був старий, із дуже добрим обличчям. Він дивився на Браяна з цікавістю й утіхою.

– У вас були двері незамкнені, – почав Браян, – і я подумав...

– Ну звісно, незамкнені, – перебив високий чоловік. – Я вирішив відчинитися сьогодні вдень для певного... попереднього огляду. І ви – мій найперший клієнт. Заходьте, друже. Заходьте вільно й залиште трохи того щастя, яке з собою принесли!

Він усміхнувся й простягнув руку. Посмішка була заразлива. Браянові одразу ж сподобався господар «Необхідних речей». Йому довелося переступити поріг і увійти в крамницю, щоб поручкатися з високим чоловіком, що Браян без жодних вагань і вчинив. Двері за ним зачинилися самі, клацнула клямка. Браян цього не помітив. Його надто зайняло несподіване спостереження: очі у чоловіка були темно-блакитні – точно такі ж, як у міс Саллі Реткліфф. Вони запросто могли би бути батьком і донькою.

Хватка у чоловіка була міцна й упевнена, але не болюча. І все одно, щось у ній було неприємне. Щось... гладеньке. І якимось надто тверде.

– Приємно познайомитися, – сказав Браян.

Темно-сині очі зімкнулися на його обличчі, ніби криті залізничні ліхтарі.

– І я також вельми радий нашому знайомству, – відповів високий чоловік, і саме так Браян Раск спізнався з власником «Необхідних речей», раніше за всіх у Касл-Року.

4

– Мене звуть Ліленд Гонт, – представився високий чоловік. – А ваше ім'я?..

– Браян. Браян Раск.

– Чудово, містере Раск. А оскільки ви мій перший клієнт, думаю, можу запропонувати вам вельми особливу ціну на будь-який товар, що припаде вам до вподоби.

– Дуже дякую, – відповів Браян, – але не думаю, що зможу щось купити в такому місці, як ваше. Кишенькові гроші я отримую аж у п'ятницю, і... – Він знову з сумнівом окинув оком скляні шафки. – Ну, і як на те пішло, здається, у вас ще не весь товар виставлено.

Гонт усміхнувся. Криві зуби здавалися радше жовтими у тьмяному світлі, проте Браянові усмішка здалася все одно досить милою. Він знову відчув ледь не примус усміхнутись у відповідь.

— Так, — підтвердив Ліленд Гонт. — Ще не весь. Більша частина товару, як ви кажете, прибуде сьогодні ввечері. Але все одно, кілька цікавинок я вже виставив. Ви роззирніться, юний містере Раск. У будь-якому разі, мені було б цікаво дізнатися вашу думку... і, я так гадаю, у вас же є мама, правда? Звісно, є. Такий статечний молодий чоловік, як ви, ну точно не сирота. Слушно кажу?

Браян кивнув, не припиняючи всміхатися.

— Звісно. Ма зараз удома. — Раптом йому сяйнула ідея. — Може, ви б хотіли, щоб я її привів?

Але як тільки ці слова злетіли з язика, Браян пошкодував про це. Він не хоче приводити сюди маму. Завтра містер Ліленд Гонт належатиме всьому місту. Завтра мама разом із Майрою Еванс та іншими жінками Касл-Рока почнуть обмацувати його зусібіч. Браян припускав, що до кінця місяця містер Гонт уже не здаватиметься таким химерним і цікавим, та, бляха, може, й до кінця тижня, хоча зараз він саме такий, зараз він належить Браянові Раску й лише йому, тож хлопець хотів, щоб усе так і залишалося.

Тож він утішився, коли містер Гонт підніс угору долоню (пальці в нього були несказанно тонкі й несказанно довгі, а ще Браян помітив, що вказівний і середній мають однакову довжину) й похитав головою.

— Зовсім ні, — відказав він. — Це саме те, чого мені не хочеться. Вона ж, без сумніву, захоче привести якусь подругу, чи не так?

— Ага, — підтвердив Браян, згадуючи Майру.

— А може, й двох подруг чи трьох. Ні, так краще, Браяне... я можу звертатися до тебе на ім'я?

— Звичайно, — захоплено відповів Браян.

— Дякую. А ти називай мене містером Гонтом, оскільки я старший, хоча не обов'язково кращий. Згода?

— Так. — Браян не був певен, що містер Гонт мав на увазі, коли говорив про старших і кращих, але він просто захопився тим, як цей чоловік говорить. А його очі — це щось. Браян заледве міг відірвати від них погляд.

– Так, набагато краще. – Містер Гонт потер свої довгі долоні, від чого почувся шиплячий звук. Оце єдине, що не заганяло Браяна в захват. Звук, з яким містер Гонт потирив долоні, нагадував розлючену змію, яка тільки й роздумує, як когось укусити. – Розповіси мамі, а може, навіть і покажеш, що купив, якщо раптом щось спаде на думку...

Браян подумав, чи не пояснити містерові Гонту, що у нього всього загалом дев'яносто один цент у кишені, але передумав.

– ...а вона розповість подругам, а вони – своїм подругам... розумієш, Браяне? Ти станеш кращою рекламою, ніж будь-яка місцева газета! Це буде навіть краще, ніж якби я найняв тебе ходити по місту з рекламним щитом-бутербродом!

– Ну, якщо ви так кажете, – погодився Браян. Він навіть не уявляв собі, що таке щит-бутерброд, але мав певність, що носити щось подібне погодиться лише через свій труп. – У принципі, було б цікаво трохи подивитися. – Йому вистачило ввічливості не додавати «На той дріб'язок, що у вас є».

– То починай дивитися! – підбадьорив його містер Гонт, жестом указуючи на шафки. Браян помітив, що на ньому довга червона куртка з оксамиту. Подумав, що то, можливо, навіть куртка-смокінг, як в історіях про Шерлока Голмса, які він якось читав. Дуже гарна. – Не соромся, Браяне!

Браян повільно підійшов до шафки, що стояла найближче до дверей. Він зиркнув через плече, певен, що містер Гонт подасться одразу за ним, але той стояв собі біля дверей, роздивляючись хлопця з іронічним захватом. Виглядало так, наче він прочитав Браянові думки й виявив, наскільки йому не подобається, що власник крамниці може ходити за ним назирці, поки сам Браян роздивляється виставлені на продаж речі. Він думав, що більшість продавців бояться, що ти щось розіб'єш, чи поцупиш, чи те і те.

– Ти не поспішай, – промовив містер Гонт. – Покупки – це радість, коли на них маємо вдосталь часу, Браяне, і справжній біль у споді, коли його немає.

– А ви звідкись із іншої країни? – запитав Браян. Йому було цікаво чути, як різні специфічні словечка проскакують у мовленні містера Гонта, як-от «слушно» чи «статечний». Браян згадав одного красюка, який вів «Театр шедеврів»[13 - Masterpiece Theatre (з 1971 р.) – американський телесеріал-антологія, в якому показували адаптації романів і біографій, а також оригінальні теледрами.], що мама іноді дивилася, коли в телепрограмі було сказано, що там буде мелодрама.

– Я, – відповів Гонт, – з Акрона.

– Це в Англії?

– Це в Огайо, – похмуро поправив його Ліленд Гонт, а тоді знов оприявнив свої міцні нерівні зуби в саянистій посмішці.

Браянові ця репліка здалася смішною, як часто здавалися фрази з телесеріалів штибу «Будьмо»[14 - Cheers (1982–1993) – популярний американський ситком, у якому компанія друзів збирається в барі «Будьмо», де вони випивають, відпочивають і спілкуються.]. Взагалі, уся ця ситуація наганяла відчуття, ніби він забрів у серіал, трохи містичний, але насправді не загрозливий. Хлопець зайшовся сміхом.

На мить Браян схвилювався, чи містер Гонт не подумає, що він поводить себе нечемно (мабуть, тому, що мама завжди звинувачувала його в грубощах, і в результаті Браянові почало маритися, ніби він живе в гігантському й майже невидимому павутинні соціального етикету), а тоді високий чоловік підійшов до нього ближче. Обое засміялися, і врешті-решт Браян не міг пригадати, коли востаннє з такою приємністю проводив пообідній час.

– Іди-іди, подивися, – поквапив його містер Гонт, махаючи рукою. – Історіями пообмінюємося якось іншим разом, Браяне.

Тож Браян пішов дивитися. У найбільшій шафці було лише п'ять предметів, хоча в ній запросто могло би вміститися ще двадцять-тридцять. Там була люлька. А ще фотографія Елвіса Преслі з червоним шаликом і в білому комбінезоні з тигром на спині. Король (так його завжди називала мама) тримав мікрофон біля відкопаних губ. Третім предметом був фотоапарат «Полароїд». Четвертим – шматок відполірованого каменю з порожниною, заповненою кришталевими осколками. Вони чарівно ловили й відбивали промені світла згори. П'ятим предметом була дерев'яна скалка завбільшки з Браянів указівний палець.

Він показав на кристал.

– Це ж жеода, правильно?

– А ти, Браяне, хлопець ерудований. Саме це воно і є. Я для більшості своїх товарів маю таблички, але вони ще не розпаковані, як і більша частина асортименту. Щоб завтра відчинитися, доведеться попрацювати, як коняка. – Проте в голосі його не чулося ні краплі хвилювання, і, здавалося, він цілком охоче залишатиметься на місці.

– А оце що таке? – запитав Браян, указуючи на скалку.

Він вважав, що це справді дуже дивний набір товарів як на крамничку в маленькому місті. Йому одразу ж дуже сподобався Ліленд Гонт, але якщо решта його товарів схожі на ці, то він, на думку Браяна, недовго триматиме бізнес у Касл-Року. Якщо хочеш продавати речі на кшталт люльок, фотографій Короля й дерев'яних скалок, то Нью-Йорк – ось ідеальне місце для твоєї крамниці... принаймні так показують у кіно.

– О! – гукнув містер Гонт. – Оце річ дуже цікава! Я тобі покажу!

Він перетнув кімнату, обійшов шафку, дістав із кишені чималу в'язку ключів й вибрав один, майже не добираючи. Він відчинив шафку й обережно дістав з неї скалку.

– Дай руку, Браяне.

– Ой, та, напевно, краще не треба, – відповів Браян. Як уродженець штату, у якому туризм – найбільша галузь, він за своє життя побував у багатьох магазинах із сувенірами і бачив силу-силенну табличок із таким маленьким віршиком: «Приємно глядіти, / у руках тримати, / але як зламаеш, / готуй грошенята». Хлопець уявив перелякану реакцію матері, якщо він зламає скалку – чи що то таке, – а містер Гонт, уже не такий приязний, повідомить, що та коштує п'ятсот доларів.

– Та чому ні? – запитав містер Гонт, піднявши брови – хоча насправді то була лише одна кущиста брова, що нерозривною лінією тягнулася над переніссям.

– Я просто не дуже акуратний.

– Маячня, – відповів містер Гонт. – Я незграбних хлопців за версту чую. А ти не тієї породи. – Він поклав скалку Браянові в долоню. Хлопець із певним подивом подивився на неї – він навіть не знав, що його долоня розкрита, доки не побачив на ній скалку.

І вона точно не відчувалася як скалка, радше як...

– Вона на дотик як камінь, – із сумнівом висловився він і підняв очі на містера Гонта.

– Одночасно як деревина і камінь, – уточнив містер Гонт. – Це скам'янілість.

– Скам'янілість, – зачудовано промовив Браян. Він уважно роздивився скалку, а тоді провів по ній пальцем. Вона була одночасно гладенька й шорстка. Якимсь чином це викликало не надто приємне відчуття. – Стара, мабуть.

– Їй більш ніж дві тисячі років, – поважно погодився містер Гонт.

– Йопересете! – скрикнув Браян. Він підскочив і ледь не впустив скалку. Затиснув її в кулаці, щоб не впала на підлогу... і його одразу пройняло чудернацьке й спотворене відчуття. Раптом він відчув... що? Запаморочення? Ні. Не запаморочення, а віддаленість. Ніби якась його частина покинула тіло й полинула геть.

Він бачив, з яким інтересом і розвагою дивиться на нього містер Гонт і як очі в чоловіка раптом ніби вирости до розміру чайних блюдець. Проте відчуття дезорієнтації не лякало, а

радше захоплювало і було точно приємнішим, ніж лискучість деревини, яку Браян досліджував пальцем.

– Заплющ очі! – запропонував містер Гонт. – Заплющ очі, Браяне, і скажи, що відчуваєш!

Браян підкорився й якусь мить не рухався, стояв із простягнутою рукою, в якій стискав скалку. Він не бачив, як верхня губа містера Гонта на мить задерлася, як у собаки, оголюючи великі криві зуби в гримасі чи то задоволення, чи то очікування. Браян туманно відчував якийсь рух – спіральний рух. Звук, швидкий і легкий: тудут... тудут... тудут. Він зрозумів, що то. Це...

– Човен! – у захваті скрикнув він, не розплющуючи очей. – Таке відчуття, ніби я на човні!

– Чи ж то справді[15 - Імовірно, цитата з 58-го псалма.], – промовив містер Гонт, і для Браянового слуху голос його звучав неймовірно віддалено.

Відчуття посилюлися. Тепер здавалося, ніби він здійснюється й опускається на довгих повільних хвилях. Браян чув віддалене квіління птахів, а ближче – звуки сили-силенної тварин: мукання корів, кукурікання півнів, низький агресивний рев дуже великої кішки – не зі злості, а радше від нудьги. У ту єдину мить він майже відчував під ногами деревину (частиною якої, без сумніву, колись була скалка) та знав, що взутий не в «конверси», а якісь сандалі, і...

А тоді воно почало зникати, зіщулюватися до маленької яскравої цятки, ніби на екрані телевізора, коли зникає живлення, доки зрештою не зчезло зовсім. Браян розплющив очі, вражений і збуджений.

Кулак так міцно стиснувся навколо скалки, що йому дійсно знадобилося зусилля, щоб розтиснути пальці, а суглоби заскрипіли, наче іржаві дверні завіси.

– Ну й ну, – м'яко промовив він.

– Гарно, правда? – радісно запитав містер Гонт і забрав скалку в Браяна з руки з беземоційною вправністю лікаря, що висмикує скабку з плоті. Він повернув її на місце й ефектно замкнув шафку.

– Гарно, – погодився Браян довгим видихом, майже зітхнувши. Він зігнувся, щоб роздивитися скалку. Долоню досі поколювало в місці, де він тримав той предмет. Ті відчуття: здійснення і зниження палуби, гупання хвиль об корпус, відчуття дерева під ногами... усе це лишилося з ним, хоча Браян припускав (зі справжнім сумом), що воно забудеться, як забуваються сни.

– Ти знаєш історію про Ноя і ковчег? – поцікавився містер Гонт.

Браян звів брови. Він знав, що це біблійна історія, але під час недільних проповідей і четвергових вечірніх уроків Біблії мав звичку відключатися.

– Це той човен, який обійшов світ за вісімдесят днів? – уточнив він.

Містер Гонт знову розплився в усмішці.

– Щось таке, Браяне. Щось дуже схоже. Так от, ця скалка нібито з Ноевого ковчега. Звісно, я не можу казати, що вона справді звідти, бо люди подумають, що я шахрай, якого ще світ не носив. Зараз у світі тисяч із чотири людей намагаються продавати шматки дерева, заявляючи, що ті були частиною ковчега. І радше навіть чотириста тисяч, які впарюють уламки Животворного Хреста. Але я запевняю, що цьому понад дві тисячі років, бо його було датовано за вуглецем, і я можу гарантувати, що він зі Святої землі, хоча знайшли його на горі не Арарат, а Борам.

Більша частина цієї інформації пройшла повз Браяна, окрім одного значущого факту.

– Дві тисячі років, – видихнув він. – Вау! Ви точно знаєте?

– Цілком, – відповів містер Гонт. – У мене є сертифікат із Массачусетського технологічного інституту, де його було датовано за вуглецем, і звісно, цей документ іде в комплекті з покупкою. Але знаєш, я справді вірю в те, що ця річ може бути з ковчега. – Якусь мить він допитливо роздивлявся скалку, а тоді підняв свої запаморочливі блакитні очі на Браянові карі. Браяна той погляд знову прикував до місця. – Зрештою, гора Борам менш ніж за тридцять кілометрів навпрямки від гори Арарат, а в багатьох моментах історії світу, особливо коли їх поколіннями переповідають із вуст в уста, перш ніж записати на папері, робилися значні помилки, значніші за останнє місце спочинку човна, навіть такого великого. Правду кажу?

– Ага, – підтвердив Браян. – Звучить логічно.

– А крім того – ця скалка дарує дивні відчуття, коли її тримати в руках. Погоджуєшся?

– Ще й як!

Містер Гонт усміхнувся й скуйовдив хлопцеві волосся, розсіюючи чари.

– Ти мені подобаєшся, Браяне. От якби всі мої клієнти були такими ж знаттелюбними, як ти. Якби світ жив таким ладом, життя було б набагато простіше для такого скромного торговця, як оце я.

– За скільки... за скільки ви б могли продати таке? – запитав Браян. Він тицьнув на скалку

не зовсім стійким пальцем. Лише тепер хлопець починав усвідомлювати, наскільки сильно на нього вплинула та подія. Це було схоже на те, коли тримаєш морську мушлю біля вуха й чуєш звуки океану... але в 3D і з «сенсераундом». Йому палко хотілося, щоб містер Гонт дозволив йому потримати скалку ще раз, може, трішки довше, але не знав, як попросити, а сам містер Гонт не пропонував.

– Гм, дай подумати, – промовив містер Гонт, складаючи пірамідкою пальці під підборіддям і даруючи Браянові пустотливий погляд. – Коли ми говоримо про таку річ – і більшість інших речей, які я продаю, справді цікавих речей – це залежить від покупця. Від того, що покупець бажатиме заплатити. Що б ти бажав заплатити, Браяне?

– Не знаю, – відповів Браян, згадуючи той дев'яносто один цент у кишені, тоді проковтнув слину й випалив: – Купу грошей!

Містер Гонт закинув назад голову й щиро розсміявся. Браян помітив, що помилився де в чому. Коли він уперше прийшов, то подумав, що волосся в містера Гонта сиве. Тепер побачив, що воно сріблясте лише біля скронь. «Мабуть, він стояв під світильником», – подумав Браян.

– Ну, Браяне, це було дуже цікаво, але в мене дійсно купа роботи перед завтрашнім відкриттям о десятих, тому...

– Звичайно, – промовив Браян, якого з неба на землю опустили думки про хороші манери. – Я також мушу йти. Вибачте, що забрав так багато...

– Ні-ні-ні! Ти мене не зрозумів! – Містер Гонт поклав один зі своїх довгих пальців Браянові на передпліччя.

Браян руку відсунув. Він сподівався, що цей жест не здаватиметься неввічливим, але не міг нічого вчинити. Долоня містера Гонта була тверда, суха і чомусь неприємна. Вона, між іншим, нічим особливо не відрізнялася від того шматка скам'янілого дерева, нібито з Моевого ковчега чи звідки. Проте містер Гонт був надто серйозний, щоб помітити той інстинктивний жест. Він відреагував так, наче то він, а не Браян учинив таке порушення норм етикету.

– Я просто подумав, що нам варто взятися до справи. Правду кажу, немає сенсу тобі дивитися на ту децицію інших речей, які я ще не розпакував, їх небагато, а ти побачив найцікавіші з тих, які вже виставлено. Проте я досить добре знаю свій асортимент, навіть без інвентарної відомості, і в мене може бути дещо, що тобі б хотілося. То що тобі б хотілося?

– Йомайо, – промовив Браян. Йому б хотілося тисяч речей, а в цьому і є частина проблеми – коли питання ставиться отак прямо, він не міг сказати, яку з тисячі йому

хочеться найбільше.

– Про це краще не роздумувати надто глибоко, – порадив йому містер Гонт. Він говорив ліниво, проте очі, які уважно дивилися на Браянове обличчя, світилися енергією. – Я запитую: «Браяне Раску, чого тобі хочеться найбільше у світі в цю мить?» Яка твоя відповідь? Швидко!

– Сенді Коуфекса[16 - Sanford “Sandy” Koufax – колишній американський професійний бейсболіст, пітчер-шкульга, один із найвідоміших та найкращих за історію бейсболу.], – швидко відповів Браян. Він не усвідомлював, що його долоня розкрита для скалки з Ноевого ковчега, доки не побачив її там, і так само не усвідомлював, що відповідь на запитання містера Гонта, доки не почув, як слова вириваються з рота. Але як тільки він їх почув, то знав, що слова цілком і повністю правильні.

5

– Сенді Коуфекса, – вдумливо повторив містер Гонт. – Як цікаво.

– Ну, не самого Сенді Коуфекса, – уточнив Браян, – а його бейсбольну картку.

– Від «Топпс» чи «Флір»[17 - Topps, Fleer – компанії-конкурентки, які випускали жувальну гумку та картки із зображеннями різноманітних спортсменів. Останні були дуже популярним предметом для колекціонування серед підлітків у США 1980-х років.]? – поцікавився містер Гонт.

Браян не йняв віри, що цей день може стати кращим, ніж уже є, але раптом так і сталося. Містер Гонт знається на бейсбольних картках так само, як на скалках і жеодах. Це фантастично, просто фантастично.

– «Топпс».

– Я так розумію, ти зацікавлений у його картці новачка, – з жалем промовив містер Гонт. – Не думаю, що можу тобі з цим допомогти, але...

– Ні, – перебив Браян. – Не з 1954-го. 1956-го. Таку мені хотілося б. У мене колекція бейсбольних карток 1956 року. Мене тато зтягнув у це хобі. Це цікаво, і з того року лише декілька дійсно дорогі: Ел Кейлайн, Мел Парнелл, Рой Кемпанелла, оті хлопці. У мене вже більш ніж п'ятдесят штук. Включно з Елом Кейлайном. Він мені коштував тридцять вісім баксів. Я стільки газонів перекосив, щоб його дістати.

– Не сумніваюся, – усміхаючись, сказав містер Гонт.

– Ну, як я й казав, більшість карток 56-го не дуже дорогі – по п'ять доларів, сім, іноді десять. Але Сенді Коуфлекс у доброму стані коштуватиме дев'яносто чи навіть сотню баксів. Він не був великою зіркою того року, але виявився чудовим гравцем, і це ще тоді, коли «Доджерс» були в Брукліні. Усі їх тоді називали «Жопошники». Принаймні так тато розповідає.

– Твій тато має рацію на всі двісті відсотків, – підтвердив містер Гонт. – І я маю дещо, що тебе ошасливить, Браяне. Почекай тут.

Він подався назад через завішаний прохід і залишив Браяна стояти біля шафки зі скалкою і полароїдною фотографією Короля.

Браян ледь не витанцьовував, перестрибуючи з однієї ноги на іншу від надії й очікування. Проте наказав собі припинити бути таким додіком. Навіть якщо в містера Гонта і є картка Сенді Коуфлекса, навіть якщо це картка «Топпс» із п'ятдесятих, вона, найпевніше, виявиться 55-го або 57-го року. Та й навіть якщо це буде 56-й? Що це дасть, якщо у нього менше долара в кишені?

«Але ж я можу подивитися, правда?» – подумав Браян. Подивитися ж нічого не коштує, чи не так? Це була ще одна з улюблених фраз його мами.

З кімнати за завісою долинули звуки пересування коробок і глухі удари, коли їх клали на підлогу.

– Хвилинку, Браяне, – гукнув містер Гонт. Здається, він трохи засапався. – Тут десь точно має бути коробка з-під взуття...

– Та ви не обтяжуйтеся так через мене, містере Гонт! – гукнув у відповідь Браян, відчайдушно сподіваючись, що містер Гонт для цієї справи обтяжиться саме стільки, скільки потрібно.

– Можливо, та коробка ще в дорозі, – із сумнівом висловився містер Гонт.

У Браяна на душі похололо.

А тоді:

– Але я ж був упевнений... стій! Є! Ось вона!

Серце Браяна підскочило в грудях – ба більше, воно здійнялося в саме небо, де зробило задній кульбіт.

Містер Гонт повернувся із-за завіси. Волосся в нього було трохи розбурхане, а на вилозі

куртки-смокінга виднілася пляма від пилу. У руках він тримав коробку, в якій раніше лежали кросівки «ейр джордан». Він поклав її на касову стійку й зняв кришку. Браян стояв біля його лівої руки й заглядав усередину. У коробці було повно бейсбольних карток, кожна в пластиковому конверті, як ті, що Браян купував у крамниці бейсбольних карток у Норт-Конвеї, штат Нью-Гемпшир.

– Я думав, тут буде інвентарна відомість, але не пощастило, – пояснив містер Гонт. – Усе одно, я досить добре собі уявляю, який у мене асортимент, як я й казав – це ключова річ у веденні бізнесу, якщо продаєш усього потрохи, – і я впевнений, що бачив...

Він не закінчив і почав шпарко перебирати картки.

Браян бачив, як вони мелькотять, і боявся хоч слово промовити від захвату. У місцевій крамниці була колекція старих карток, яку тато характеризував як «десь на рівні ятки на сільському ярмарку», але вміст усієї тієї крамниці й близько не йшов до порівняння зі скарбами, складеними в цій одній коробці з-під кросівок. Там були картки від жувального тютюну з Таєм Коббом і Паєм Трейнором. Картки від сигарет із зображеннями Бейба Рута, Дома Дімажіо, Здоровила Джорджа Келлера і навіть Гайрама Діссена, однорукого пітчера, який кидав м'ячі за «Вайт Сокс» у сорокових. «ЗЕЛЕНЬ ЛАКІ СТРАЙК ПІШЛА НА ВІЙНУ!»[18 - Оригінальний дизайн пачок сигарет Lucky Strike був зелено-червоний, проте вони не були популярними серед жінок, бо цей колір на той час вважався «чоловічим». У 1942 році дизайн замінили на білий і пояснили це тим, що мідь для зеленої фарби потрібніша для військових потреб. Насправді ж зелений робили за допомогою хрому, а зміна була спричинена необхідністю популяризації сигарет серед жінок.] – писалося на багатьох сигаретних картках. А тоді мигцем промайнуло широке серйозне обличчя над піттсбурзькою уніформою...

– Господи, там є Гонус Вегнер? – видихнув Браян. Серце в нього ніби обернулося на маленьку пташку, яка застрягла в горлі й тепер тріпотіла там, у пастці. – Це ж найрідкісніша бейсбольна картка у всесвіті!

– Так-так, – недбало промовив містер Гонт. Довгі пальці швидко пробігали по картках, обличчях з іншої ери, ув'язнених у прозорі пластикові покриття, чоловіків, які лупили по «пілюлі», шпурляли «яблуко» та прикривали бази, героїв великої минулої епохи, епохи, про яку хлопці ще леліють радісні й жваві мрії. – Усього потрохи, у цьому й полягає успішний бізнес, Браяне. Розмаїття, задоволення, захват, насолода... зрештою, у цьому також і секрет успішного життя... я порад не даю, але якби попросили, раджу тобі це добре запам'ятати. Так, що тут у нас... десь тут... десь тут... о!

Він висмикнув картку зсередини коробки, ніби фокусник, і з тріумфом поклав її Браянові в долоню.

То був Сенді Коуфлекс.

Картка «Топпс» 56 року.

А ще вона була підписана.

— Моему доброму приятелеві Браяну, з найкращими побажаннями, Сенді Коуфекс, — прочитав Браян хрипким шепотом.

А тоді зрозумів, що не здатен вимовити й слова.

6

Браян підняв очі на містера Гонта, безгучно ворущачи губами. Той усміхнувся.

— Я її не підсунув і нічого не підлаштовував, Браяне. Це просто збіг... але ж гарний збіг, правда?

Браян усе одно не міг говорити, тож просто кивнув головою. Пластиковий конвертик з таким цінним умістом здавався химерно важким у руці.

— Дістань її, — запропонував містер Гонт.

Коли голос Браяна зрештою показався з його рота, то виявився кrekотом старого інваліда.

— Я не посмію.

— Ну тоді я, — не розгубився містер Гонт. Він вихопив конверт у Браяна, поліз доглянутим нігтем усередину й висунув картку. Поклав її Браянові в долоню.

Хлопець побачив дрібні вм'ятини на поверхні — сліди ручки, якою Сенді Коуфекс писав своє ім'я... їхні імена. Особистий підпис Коуфекса був дуже схожий на друкований, лише друкованим було виведено «Сенфорд Коуфекс», а особистим — «Сенді Коуфекс». А ще він був у тисячу разів кращим, бо справжній. Сенді Коуфекс тримав цю картку в руці й наклав на неї свою мітку, мітку живої руки й магічного імені.

Але крім того, там було ще одне ім'я — Браянове. Якийсь хлопець із таким іменем стояв біля майданчика для пітчерів на стадіоні «Еббетс Філд» перед грою, і Сенді Коуфекс, справжній Сенді Коуфекс, молодий і сильний, роки слави якого ще попереду, взяв запропоновану картку, яка в ту мить, мабуть, іще пахла солодкою рожевою жувальною гумкою, й поклав на ній свою мітку... «І мою також», — подумав Браян.

Раптом воно знову прилинуло, відчуття, що охопило його, коли він тримав скалку

скам'янілого дерева. Лише цього разу набагато-набагато сильніше.

Запах солодкої свіжоскошеної трави.

Важкий ляскіт ясеня об конячу шкуру.

Крики й сміх із боку тренувального майданчика.

– Доброго дня, містере Коуфлекс, ви б не могли підписати мені картку?

Вузьке обличчя. Карі очі. Темне волосся. Бейсболка ненадовго відривається від голови, він чухає лоб одразу над лінією волосся, тоді знову вдягає її.

– Канешно, малий. – Бере картку. – Тебе як звати?

– Браян, сер. Браян Сігвін.

Чирк-чирк-чирк по картці. Магія: карбований вогонь.

– Хочеш бути бейсболістом, як виростеш, Браяне? – Запитання звучить ніби механічна декламація, він говорить не відриваючи погляду від картки, яку стискає в здоровенній долоні, щоб мати змогу писати своєю невдовзі знаменитою лівицею.

– Так, сер.

– Відточуй основні прийоми. – І віддає картку.

– Так, сер!

Але він уже йде геть, тоді переходить на лінивий біг свіжоскошеною травою в бік майданчика для пітчерів, а його тінь суне позаду...

– Браяне? Браяне?

Довгі пальці клацали йому під носом – пальці містера Гонта. Браян виринув із видива й побачив, як містер Гонт із цікавістю споглядає його.

– Браяне, ти тут?

– Вибачте, – промимрив Браян, почервонівши.

Він знав, що мусить повернути картку, віддати її й ушиватися звідси, але не міг з нею розлучитися. Містер Гонт знову заглядав йому у вічі – просто в голову, здавалось, –

і Браян знову не мав сили відвернутися.

– Отже, – м'яко промовив містер Гонт. – Скажімо, Браяне, що ти таки покупець. Припустімо. Скільки б ти волів заплатити за картку?

Браян відчув, як безнадія кам'яним обвалом давить йому на серце.

– Усе, що в мене є, це...

Ліва долоня містера Гонта злетіла догори.

– Ш-ш-ш! – грізно прицитьнув він його. – Язика прикуси! Покупець ніколи не має права казати продавцеві, скільки має! З таким же успіхом можна просто вручити йому свій гаманець і на додачу ще й кишені на підлогу вивернути! Як не вмієш брехати, то сиди тихо! Це перше правило чесної торгівлі, Браяне, хлопчику мій.

Його очі такі великі й темні. Браянові здавалося, ніби він у них плаває.

– На цю картку є дві ціни, Браяне. Половина... й друга половина. Одна половина – гроші. Друга – завдання. Розумієш?

– Так, – промимрив Браян. Він знову відчув себе десь далеко – далеко від Касл-Рока, від «Необхідних речей», навіть від самого себе. Єдина реальна річ у цій далечині – це широкі темні очі містера Гонта.

– Грошова ціна за цю підписану картку Сенді Коуфекса 1956 року – вісімдесят п'ять центів, – повідомив містер Гонт. – Як гадаєш, це чесно?

– Так, – підтвердив Браян. Голос був далекий і крихітний. Він відчув, як зменшується, зіщулюється... й наближається до точки, в якій чітка пам'ять перестане діяти.

– Добре, – схвалив пестливий голос містера Гонта. – Поки що наші торги йдуть чудово. Що стосується завдання... ти знаєш жінку на ім'я Вілма Джерзик, Браяне?

– Вілму, звісно, – промовив Браян із кромішньої темряви. – Вона живе з іншого боку нашого кварталу.

– Так, якщо не помиляюся, там і живе, – погодився містер Гонт. – Слухай мене уважно, Браяне.

І він, напевно, продовжив говорити, але Браян не пам'ятав, що саме.

Наступне, що він усвідомив, – це те, як містер Гонт легенько виштовхує його на Мейн-стріт, розповідаючи, наскільки йому приємно було познайомитися, і прохаючи переповісти мамі й усім друзям, як до нього добре поставилися й чесно з ним обійшлися.

– Звісно, – сказав Браян. Він почувався спантеличеним... та разом з тим дуже добре почувався, ніби щойно прокинувся після бадьористого денного сну.

– І приходь іще, – сказав наостанок містер Гонт, після чого зачинив двері. Браян глянув на них. Тепер там висіла табличка

ЗАЧИНЕНО.

Браянові здавалося, що він провів у «Необхідних речах» кілька годин, проте годинник біля банку показував лише за десять четверту. Минуло менше двадцяти хвилин. Він уже був приготувався всістися на велосипед, а тоді спер кермо собі на живіт і понишпорив по кишенях.

З однієї дістав шість яскравих мідних пенні.

З іншої – підписану картку з Сенді Коуфлексом.

Очевидно, вони таки якимось домовилися, та Браян хоч убийте не міг згадати, про що саме йшлося у тій домовленості... лише те, що там якимось згадувалася Вілма Джерзик.

«Моєму доброму приятелеві Браяну, з найкращими побажаннями, Сенді Коуфлекс».

На чому б вони там не зійшлися, воно того варте.

За таку картку можна практично все на світі віддати.

Браян обережно сховав її в рюкзак, щоб не погнулася, заліз на велосипед і кинувся крутити педалі додому. Усю дорогу усмішка не сходила з його обличчя.

Коли в містечку в Новій Англії відчиняється нова крамниця, жителі – якими б провінціалами вони не були в багатьох речах – демонструють широту поглядів, до якої далеко навіть їхнім братам і сестрам із великих міст. У Нью-Йорку чи Лос-Анджелесі нова галерея може зібрати невелику групу ймовірних відвідувачів і простих роззяв ще до того, як двері відчиняться вперше. Новий клуб може навіть похвалитися чергою й поліцейськими барикадами, за якими стоятимуть папараці, озброєні сумками для фототехніки й телеоб'єктивами. Лунає захоплений гул розмов, наче серед театроманів на Бродвеї перед прем'єрою нової п'єси, яка, хоч спричинить фурор, хоч із тріском провалиться, усе одно стане предметом численних розмов.

Коли ж нова крамниця відчиняється в містечку в Новій Англії, рідко перед відкриттям збирається хоч якась групка, а черга – тим паче. Коли жалюзі піднято, двері відімкнено і новий заклад відчинено для відвідувачів, останні приходять і йдуть тонким струмочком, який чужинцям, певно, здасться апатичним... і, найпевніше, може сприйматись як поганий знак для майбутнього економічного успіху власника бізнесу.

Те, що на перший погляд може здатися браком інтересу, лише ширма для уважного очікування та ще уважнішого спостереження (Кора Раск і Майра Еванс – не єдина пара жінок Касл-Рока, що займали телефонні лінії обговорення «Необхідних речей» тижнями перед відкриттям). Цей інтерес і очікування, проте, не впливають на консервативний кодекс покупця з маленького міста. Деякі речі просто Не Робляться, особливо у вузьких анклавах янкі на північ від Бостона. Це спільноти, що існують протягом дев'яти місяців щороку майже цілком самодостатньо, і там вважається моветоном показувати завеликий інтерес надто швидко чи будь-яким іншим способом демонструвати щось більше, ніж куце зацікавлення, так би мовити.

Досліджувати нову крамницю в маленькому місті й відвідувати соціально престижну вечірку у великому місті – речі, які спричиняють достатній рівень захоплення серед тих, хто збирається брати в дійстві участь, і на обидві okazії є правила, неписані, незмінні й дивовижним чином схожі. Головне серед них: не прибувати першими. Звісно, хтось мусить зламати це фундаментальне правило, інакше взагалі нікого б не було, проте нова крамниця зазвичай просторує порожньою як мінімум хвилин двадцять після того, як табличка «ЗАЧИНЕНО» на вікні вперше обертається табличкою «ВІДЧИНЕНО», і, крім того, досвідчений спостерігач може з певністю закладатися, що першоприбулі прийдуть групою – по двоє, по троє, але найімовірніше це буде квартет пані.

Друге правило: покупці-слідчі демонструють настільки бездоганну ввічливість, що вона межує з прохолодою. Трете: ніхто не має права запитувати (принаймні під час першого візиту) нового продавця про його історію й bona fides[19 - Чесні наміри (лат.)]. Четверте: не

варто приносити гостинець, особливо щось жалюгідне на кшталт домашнього торта чи пирога. Останнє правило, настільки ж незмінне, як і перше: не можна виходити останніми.

Такий поважний гавот – який можна назвати «танцем жіночих слідчих дій» – триває приблизно від двох тижнів до двох місяців, і він не передбачений, коли свій бізнес відкриває хтось із самого містечка. Таке відкриття радше скидатиметься на церковну вечерю на Тиждень старої домівки[20 - Old Home Week – традиційне свято в північній Америці, яке спочатку відзначалося запрошеннями колишніх жителів містечок повернутися на свою малу батьківщину, але пізніше стало узагальненим святкуванням місцевої культури та історії.] – неофіційне, радісне й досить нудотне. Але коли новий торговець Не Звідси (ці слова завжди так вимовляють, тож великі літери можна буквально почути), «танець жіночих слідчих дій» такий же неминучий, як смерть чи сила гравітації. Коли випробувальний період закінчується (про це, звісно, ніхто оголошень у газеті не публікує, але всі якось знають), трапляється одна з двох речей: або рух торгівлі стає рівнішим, а задоволені клієнтки приносять запізниті вітальні подарунки й запрошення В Гості, або новий заклад провалюється. У містечках штибу Касл-Рока люди називають дрібні підприємства банкрутами ще за кілька тижнів чи навіть місяців до того, як безталанні власники самі відкривають цей факт.

Як мінімум одна жінка в Касл-Року не грала за правилами, хоч наскільки незмінними вони здавалися для інших. Це Поллі Чалмерз, власниця ательє «Шито-крито». Більшість від неї звичної поведінки й не чекали. Жіноцтво Касл-Рока (а також значна частина чоловіцтва) вважало її Ексцентричною.

Поллі створювала всі можливі проблеми для самопризначених громадських суддів Касл-Рока. Перш за все люди ніяк не могли зійтися в думці: Поллі сама Звідси чи Не Звідси? Вона народилася й більшу частину дитинства провела в Касл-Року, це правда, проте потім у вісімнадцять років виїхала з животом, який їй надув Дюк Шіген. Це було в 1970-му, й відтоді вона приїздила лише раз, перш ніж переїхати назад назавсім у 1987 році.

Той короткий візит-повернення почався в кінці 1975-го, коли її батько помирав від раку кишківника. Після його смерті інфаркт пережила Лоррейн Чалмерз, і Поллі залишилася, щоб доглядати матір. Лоррейн розбив другий інфаркт – цього разу на смерть – напровесні 1976-го, і після поховання матері на цвинтарі «Гоумленд» Поллі (яку вже тоді оповивала справжня Атмосфера Таємничості, як запитати в місцевих пані), знову поїхала геть.

«Цього разу назавжди», – зійшлися всі в думці, а коли в 1981 році померла остання Чалмерз, стара тітка Евві, а Поллі не приїхала на похорон, ця думка здавалася доконаним фактом. Проте чотири роки тому вона повернулася й відкрила свою кравецьку майстерню. Хоча люди точно й не знали, проте здавалося, що вона на цю справу витратила гроші тітки Евві Чалмерз. Кому б іще та скажена стара шкапа їх заповіла?

Завзятіші послідовники *la comedie humaine*[21 - Людська комедія (фр.).] (а такі становили більшість) були певні: якщо Поллі досягне успіху в її маленькій справі й залишиться тут, більшість речей, які їх цікавлять, стануть явними, варто лише почекати. Проте у випадку Поллі більшість тем залишилися прихованими. Це дуже дратувало.

Було відомо, що кілька тих проміжних років вона провела в Сан-Франциско, але оце й усе – Лоррейн Чалмерз була майже без'язикою, коли йшлося про її свавільну дочку. Поллі там навчалася чи що? Зараз вона вела бізнес так, наче була відвідувала спеціальні курси й дечого там навчилася, проте ніхто нічого не знав напевне. Повернулася вона неодруженою, та чи була заміжною в Сан-Франциско чи деінде, де провела (чи не провела) якийсь час між Тоді і Тепер? І цього теж ніхто не відав, окрім хіба того, що за Шігена вона так і не вийшла: той пішов у морську піхоту, був у кількох ротаціях, а тепер продає нерухомість десь у Нью-Гемпширі. І чому ж вона повернулася сюди жити після стількох років?

Найбільше люди загадувалися, яка ж доля дитини. Гарненька Поллі зробила аборт? Чи віддала маля на всиновлення? Чи зберегла? Якщо так, то чи воно померло? Чи воно (бісить цей займенник) живе зараз, десь навчається й час від часу пише листи додому мамі? Цього теж ніхто не знав, і здебільшого запитання без відповіді про «це» дражнили найбільше. Дівчина, що виїхала на автобусі «Грейгаунд» з надутим вітром животом, тепер стала майже сорокарічною жінкою, повернулася, живе й тримає бізнес у місті вже чотири роки, а ніхто й гадки не має, яка стать у дитини, через яку та змушена була втікати.

От зовсім нещодавно Поллі Чалмерз знову почала демонструвати містечку свою ексцентричність, якщо комусь цього бракувало: вона останнім часом частенько складає компанію Аланові Пенгборну, шерифові округу Касл, а сам шериф Пенгборн поховав своїх дружину й молодшого сина лише півтора року тому. Таку поведінку ще не можна було б назвати Скандальною, проте вона, безумовно, Ексцентрична, тож люди особливо не здивувалися, коли побачили, як Поллі Чалмерз крокує по Мейн-стріт від своїх дверей до дверей «Необхідних речей» дві хвилини по десятій вранці дев'ятого жовтня. Навіть не дивувало те, що вона несла в руках у рукавицях: судок «Таппервер», в якому міг лежати лише торт.

Це було, казали місцеві, пізніше обговорюючи таку витівку, цілком у її стилі.

2

Вітрину «Необхідних речей» відтерли від мила й за нею розклали близько десятка товарів: годинники, срібну підставку, картину, чудовий триптих фоторамок, який тільки й чекав, що хтось заповнить його улюбленими світлинами. Поллі схвально роздивилася їх і подалася до дверей. На них висіла табличка «ВІДЧИНЕНО». Коли вона зробила те, на що табличка натякала, звернувшись до невеликого дзвоника – його встановили після попереднього

візиту Браяна Раска.

У крамниці пахло новими килимами й свіжою фарбою. Приміщення переповнювало сонячне світло, й, увійшовши, Поллі роздивлялася навколо, коли чітко зрозуміла: «Це успіх. Ще жоден клієнт не переступав цього порога, я перша – але це вже успіх. Неймовірно». Такі поспішні висновки були їй невластиві, як і відчуття миттєвого схвалення, але такі думки важко було заперечити.

Над однією з шафок схилився високий чоловік. Коли пролунав дзвінок, він підняв голову й усміхнувся їй.

– Доброго дня, – привітався.

Поллі була практична й рішуча, а ще їй сподобалося те, що вона тут побачила, і миттєве спантеличення, яке вона раптом відчула, вперше зустрівшись поглядами з незнайомцем, було незрозумілим.

«Я знаю його, – прорвалася крізь несподіваний туман перша виразна думка. – Я вже якось бачилася з цим чоловіком. Де?»

Проте вони були незнайомі, і це знання – ця впевненість – прийшло за мить. «Це було дежа вю», – припустила Поллі. Відчуття хибного спогаду, яке у всіх іноді трапляється й дезорієнтує, оскільки воно одночасно настільки мрійне, наскільки ж і прозаїчне.

На мить її вибило з колії, тож Поллі спромоглася лише на слабку усмішку. Тоді поворухнула пальцями лівиці, щоб краще вхопитися за контейнер із тортом, аж раптом грубий біль двома сліпучими ударами прошпигував тильний бік долоні аж до зап'ястка. Ніби глибоко в плоть встромилася здоровенна хромована виделка. То був артрит, і боліло капець як, та принаймні це допомогло їй знову зосередитися, тож заговорила Поллі без помітної затримки... хіба вона подумала, що чоловік міг щось помітити. Він мав яскраві карі очі, які, складалося враження, багацько здатні помітити.

– Добрий день, – відповіла на привітання вона. – Мене звати Поллі Чалмерз. У мене невелике кравецьке і швейне ательє через два квартали від вас. Я подумала, оскільки ми вже сусіди, варто прийти й привітати вас у Касл-Року, перш ніж почнеться наплив.

Він усміхнувся, від чого все обличчя ніби засвітилося. Поллі відчула, як у відповідь кутики її губ також піднялися, хоч рука все одно боліла немилосердно. «Якби я вже не була закохана в Алана, – подумала вона, – думаю, я б миттю перед цим чоловіком розпростерлася, навіть не писнувши. Проведи мене в спальню, Хазяїне, і я покійно піду». З дивним задоволенням вона загадувалася, скільки жінок, які до кінця дня заскочать сюди, щоб просто оком кинути, повернутися додому ненаситно втюреними в нього. Вона помітила, що обручки в чоловіка нема, й це лише підлило олії у вогонь.

– Радий вас бачити, міс Чалмерз, – привітався він, ступаючи вперед. – Я Ліленд Гонт.

Підійшовши, він простягнув їй праву руку, а тоді ледь помітно скривився, коли жінка відступила.

– Вибачте, – перепросила вона. – Я не потискаю руки. Це не через неввічливість, не подумайте. У мене артрит.

Поллі відклала контейнер на найближчу скляну шафку й підняла руки, сховані в сап'янові рукавички. Нічого химерного, проте долоні були спотворені, ліва більша за праву.

У місті були жінки, які вважали, що Поллі пишається своєю болячкою: чому ж іще, думали вони, вона так швидко це демонструє? Правда ж була зовсім протилежна. Жінкою вона була не самозакоханою, але достатньо переймалася своїм виглядом, щоб соромитись огидності власних долонь. Вона демонструвала їх якомога швидше, й щоразу в голові на коротку мить – настільки коротку, що майже завжди непомітну – виникала думка: «Ось вони. Годі з цим. Тепер можемо говорити по суті».

Люди зазвичай виражали якесь занепокоєння чи сором, коли бачили ті руки. Але не Гонт. Він ухопив її за передпліччя долонями, що здавалися неабияк джкими, і потиснув натомість його. Поллі це мало би здатися недоречно інтимним жестом як на перше знайомство, але не здалося. Жест був дружній, короткий і навіть радше приймний. Проте вона тішилася, що він короткий. Руки в чоловіка були сухі й дарували неприємне відчуття навіть крізь тонке осіннє пальто.

– Мабуть, важко працювати у швейному ательє з такою недугою, міс Чалмерз. Як ви даєте собі з цим раду?

Таке запитання їй ставили вельми рідко, і вона не могла пригадати, хто ще, окрім Алана, робив це так відверто.

– Я шила повний день, доки могла, – розповіла вона. – Зціпила зуби й ішачила, як то кажуть. Тепер у мене кілька дівчат працюють на неповній зайнятості, а я здебільшого займаюся дизайном. Але у мене бувають і гарні днини.

Це була брехня, але, на її погляд, невинна, бо говорила вона її здебільшого для власної вигоди.

– Що ж, тішуся, що ви прийшли. По правді скажу вам: я дуже боюся публіки.

– Справді? Чому?

Вона рідко поспішала з судженнями про людей, навіть рідше, ніж із судженнями про місця й події, а тут раптом була шокована – навіть дрібку стривожена – тим, як швидко й просто стала почувати себе як удома з цим чоловіком усього за хвилину.

– Постійно переживаю, що робитиму, якщо ніхто не зайде. Взагалі ніхто, за цілий день.

– Прийдуть, – заспокоїла вона. – Усі хочуть подивитися, що ви продаєте. Ніхто гадки не має, що продається в магазині з назвою «Необхідні речі», та найважливіше те, що захочуть подивитися на вас. Просто у маленьких містечках, як Касл-Рок...

– ...ніхто не хоче демонструвати зайвий інтерес, – завершив він за неї. – Я знаю, маю досвід роботи в маленьких містах. Раціональна частина мозку підказує, що все, що ви оце розповіли, цілковита правда, але інший голосок повторює: «Вони не прийдуть, Ліленде, о-о-о, ні, не прийдуть, вони всі гуртом залишаться осторонь, от побачиш».

Поллі розсміялася, раптом згадавши, що переживала точно те саме, коли вперше відчинила «Шито-крито».

– А це що? – запитав він, рукою торкаючись контейнера. Тоді вона й помітила те, що вже бачив Браян Раск: що середній і вказівний пальці в чоловіка однакової довжини.

– Там торт. І якщо я знаю це місто хоча б наполовину від того, наскільки думаю, що знаю, запевняю вас, на сьогодні цей у вас буде єдиним.

Він усміхнувся їй, помітно звеселілий.

– Дякую! Дуже вам дякую, міс Чалмерз. Я вражений.

І вона, яка ніколи нікого не просила називати її на ім'я під час першого чи навіть недовгого знайомства (і яка підозріливо ставилася до всіх: ріелторів, страхових агентів, продавців автомобілів – які не питаючи перебирали цей привілей на себе), приголомшена сама від себе, промовила:

– Раз ми вже сусідами будемо, то називайте мене Поллі?

3

Торт виявився «Диявольською іжею»[22 - Devil's food cake – вид американського вологого шоколадного торта.], що Ліленд Гонт визначив, заледве піднісши кришку й прийнявши. Він попросив Поллі залишитися й спробувати шматочок. Жінка відмахувалася. Гонт наполягав.

– Та за ательє хтось у вас подивиться, – переконував він, – а до мене ніхто не зайде ще як мінімум години півтори – десь такі умови протоколів. А в мене ж іще тисяча запитань про ваше містечко.

Тож вона погодилася. Чоловік зник за завішаним дверним прорізом у задній частині магазину, де, судячи зі звуків, почав підніматися сходами («Він, мабуть, тимчасово живе нагорі», – подумала вона), щоб узяти тарілки й виделки. Очікуючи на його повернення, Поллі гуляла крамницею й роздивлялася товари.

Табличка в рамці на дверях, через які вона ввійшла, повідомляла, що крамниця працюватиме з десятої ранку до п'ятої вечора кожних понеділка, середи, п'ятниці й суботи. Зачинено, окрім як «за попередньою домовленістю», буде щовівторка й щочетверга аж до кінця весни – або, подумала Поллі, про себе всміхнувшись, до наступного приїзду тих скажених помішаних туристів і курортників з готовими жменями доларів.

«Необхідні речі» – це магазин сувенірів, визначилася Поллі. Магазин сувенірів вище середнього, сказала б вона на перший погляд, проте детальніший аналіз продукції на продаж натякав на те, що його не так легко можна віднести до певної категорії.

Речі, які були виставлені вчора, коли заходив Браян: жеода, фотоапарат «Полароїд», фотографія Елвіса Преслі й кілька інших – досі були на місцях, але додалося ще десь із сорок нових. На білуватій стіні висів килимок вартістю, мабуть, із невеликий статок. Старий, турецький. В одній із шафок був набір свинцевих солдатиків, мабуть, антикваріат, проте Поллі знала, що всі свинцеві солдатики, навіть вилиті в Гонконгу минулого понеділка, мають антикварний вигляд.

Товари були шалено розмаїті. Між фотографією Елвіса, що, на її погляд, скидалася на річ, яку вроддіб можна купити на будь-якому ярмарку Америки за \$4,99, і таким же занудним флюгером у вигляді американського орлана, стояв абажур із «карнавального» скла, який точно коштував вісім сотень доларів, а міг би й тисяч п'ять. Обабіч побитого й непривабливого заварного чайничка стояли пара чарівливих роупеес[23 - Ляльок (фр.)], і вона навіть припускати боялася, скільки коштують ці прегарні французькі лялечки з рум'яними щічками й ніжками з підв'язками.

Також там була колекція бейсбольних і тютюнових карток, пачка жовтих журналів з тридцятих («Химерні історії», «Приголомшливі байки», «Захоплені чудернацькі оповідки»), настільне радіо з п'ятдесятих того огидного блідо-рожевого відтінку, який тогочасні люди схвалювали, коли справа стосувалася побутових приладів, проте не політики[24 - Рожевими (pinko) у США називали симпатиків комунізму].

Більшість предметів – хоча не всі – мали невеличкі таблички спереду. «ТРИКРИСТАЛЬНА ЖЕОДА, АРИЗОНА», – повідомляла одна. «ЕКСКЛЮЗИВНИЙ НАБІР ТОРЦЕВИХ ГАЙКОВИХ КЛЮЧІВ» – інша. Біля скалки, що так приголомшила Браяна, писалося

«СКАМ'ЯНІЛЕ ДЕРЕВО ЗІ СВЯТОЇ ЗЕМЛІ». А таблички перед картками й жовтими журналами інформували, що «ІНШІ ПРИМІРНИКИ ДОСТУПНІ НА ВИМОГУ».

І всі ці товари, чи то сміття, чи то скарби, мали одну спільну рису: жодних цінників.

4

Гонт повернувся з двома тарілочками (простими старими «Корнінг Вер», нічого особливого), ножем для торта й виделками.

– У мене тут такий рейвах, – перепросив він, знімаючи кришку контейнера й відкладаючи вбік (він перевернув її догори дригом, щоб не залишити кільце глазури на шафці). – Шукатиму житло, як тільки усе тут поприбираю, але поки що житиму над крамницею. Усе в картонних коробках, Господи, ненавиджу ті коробки. І хто, на вашу думку...

– Ні-ні, не так багато, – заперечила Поллі. – Та де!

– Гаразд, – радісно погодився Гонт, кладучи кусень шоколадного торта на тарілку. – Тоді цей буде мій. Давай, Гавкуне, набивай кендюха[25 - Rowf – персонаж книги Річарда Адамса «Чумні собаки» (1977), пес, що втік із лабораторії експериментів над тваринами й мусить їсти, щоб вижити.].! Вам отакий?

– Навіть менший.

– Менше я вам уже не вріжу, – сказав він і відчикрижив тонкий шматочок. – Пахне божественно. Дякую вам, Поллі.

– На здоров'я.

Пахло дійсно добре, а Поллі була не на дієті, проте її відмова була не просто показом ввічливості для першого знайомства. Останні три тижні в Касл-Року тягнулося пречудове бабине літо, проте в понеділок похолодало, а її руки цю зміну сприйняли жахливо. Біль, мабуть, зменшиться, коли суглоби звикнуть до нижчих температур (принаймні вона на це молилася, та й так і було завжди, хоча Поллі не закривала очі на прогресування хвороби), але від сьогоднішнього ранку почувалася вона препогано. Такими днями Поллі ніколи не була певна, що вдасться чи не вдасться робити зрадливими долонями, а відмовилася вона через хвилювання й страх імовірного сорому.

Тепер вона скинула рукавиці й для перевірки зігнула пальці правої долоні. Спис голодного болю пронизав передпліччя до ліктя. Вона спробувала знову, стиснувши губи в очікуванні. Біль повернувся, але цього разу не такий сильний. Поллі трохи розслабилася. Усе буде гаразд. Не чудово, не настільки приємно, яким би мало бути споживання торта, але

нормально. Вона обережно взяла виделку, якомога менше згинаючи пальці. Піднісши перший шматочок до рота, Поллі помітила, з яким співчуттям на неї дивиться Гонт. «Зараз почне жаліти, – понуро подумала вона, – і розповідати, який важкий артрит був у його діда. Чи колишньої дружини. Чи ще когось».

Але Гонт не взявся висловлювати жаль. Він поклав шматочок торта собі в рот і комічно закотив очі.

– Облиште те шиття й дизайн, – промовив він. – Вам варто було відкрити ресторан.

– Ой, та то не я готувала, – уточнила вона, – але передам ці компліменти Нетті Кобб. Вона в мене покоївкою працює.

– Нетті Кобб, – вдумливо промовив Гонт, відрізаючи ще кусник від свого шматка.

– Так... знаєте її?

– Навряд чи. – Він заговорив ніби людина, яка щойно повернулася в теперішнє. – Я ні з ким не знайомий у Касл-Року. – Гонт хитро скосив на неї очі. – А є можливість переманити її до себе на роботу?

– Жодної, – сміючись, відповіла Поллі.

– Я хотів запитати вас про ріелторів, – змінив тему він. – На вашу думку, кому з тутешніх можна найбільше довіряти?

– Ой, та вони всі здирники, але з Марком Гоупвеллом, мабуть, мати справу безпечніше, ніж з іншими.

До горла йому підібрався сміх, тож Гонт прикрив рота долонею, щоб не обплювати нічого крихтами. Тоді почав кашляти, і якби руки її так не боліли, Поллі би поплескала його по-товариськи по плечах. Хоч вони вперше бачаться, він їй подобається.

– Вибачте, – перепросив він, трішки хихочучи. – Але ж вони дійсно всі здирники, правда?

– Сто відсотків!

Якби вона була трохи іншою – такою, що тримає факти про своє минуле не лише для себе, – Поллі почала б ставити Лілендові Гонту навідні запитання. Чому він приїхав у Касл-Рок? Де жив раніше? Чи залишиться тут надовго? Чи є в нього сім'я? Але вона не з таких, а ще їй подобалося відповідати на його запитання... навіть дуже подобалося, відверто кажучи, бо жодне з них не було про неї саму. Він розпитував про місто, який потік людей через Мейн-стріт узимку, чи є неподалік місце, де можна було б купити гарну

маленьку піч-камін «Йотул», а ще про страхові ставки й сотню інших речей. Він дістав із кишені блакитного блейзера тонкий записник, оправлений чорною шкірою, й поважно вписував кожне ім'я, що вона називала.

Поллі опустила очі на свою тарілку й побачила, що доіла весь торт. Руки досі боліли, але відчувалися краще, ніж тоді, коли вона сюди прийшла. Поллі пригадала, що майже була передумала приходити через цей стан. Тепер тішилася, що все одно зібралася з силами.

– Мушу йти, – сказала вона, звіряючись із годинником. – Розалі подумає, ніби я тут померла.

Їли вони стоячи. Тепер Гонт акуратно склав тарілочки одну на одну, зверху – виделки і закрив контейнер з тортом.

– Я поверну судочок, як доім торт, – сказав він. – Нічого?

– Звісно.

– Тоді це буде десь до обіду, – серйозно промовив він.

– Та не варто аж так поспішати, – відповіла вона, поки Гонт проводив її до дверей. – Було дуже приємно познайомитися.

– Дякую, що зайшли, – відповів він. На мить їй здалося, що він хоче взяти її за руку, і Поллі відчула якусь тривогу від думки про його дотик – дурниця, звісно, – але він цього не зробив. – Ви перетворили день, від передчуття якого в мене аж жижки трусилися, на просто чудовий.

– У вас усе буде добре, – запевнила його Поллі й відчинила двері. Тоді зупинилася. Вона нічого не питала про нього, проте її цікавила одна річ, цікавила занадто, щоб піти не запитавши. – У вас тут багато цікавинок...

– Дякую.

– ...але жодного цінника. Чому так?

Він усміхнувся.

– Та отаке в мене маленьке дивацтво, Поллі. Я завжди вважав, що, коли хочеш щось купити чи продати, варто також уміти торгуватися. Думаю, в минулому житті я був купцем килимів із Близького Сходу. Мабуть, з Іраку, хоча, напевно, зараз так говорити негоже.

– То у вас ціна така, яку диктує ринок? – піддражнила вона його.

– Якщо так можна сказати, – без жартів погодився він, і знову її вразило, які ж у нього глибокі карі очі, химерно красиві. – Я б радше сказав, що визначаю ціну за тим, наскільки людині щось необхідне.

– Розумію.

– Справді?

– Ну... Думаю, так. Це пояснює назву магазину.

Він усміхнувся.

– Можливо, – промовив. – Думаю, в цьому ви маєте рацію.

– Тоді бажаю вам дуже гарного дня, містере Гонт...

– Ліленд, будь ласка. Або просто Лі.

– Тоді Ліленде. І не переймайтеся через клієнтів. Думаю, до п'ятниці вам доведеться наймати охоронця, щоб розганяв їх під кінець дня.

– Дійсно так вважаєте? Було б чудово.

– До побачення.

– Чао, – попрощався він і зачинив за нею двері.

Гонт якийсь час постояв, спостерігаючи, як Поллі Чалмерз іде вулицею, розгладжуючи рукавиці на долонях, таких покручених і настільки несподіваних на тлі її самої, акуратної, гарненької чи навіть дивовижної. Гонт заусміхався. Коли губи оголили нерівні зуби, усмішка стала неприємно хижою.

– Усе буде добре, – м'яко промовив він у порожній крамниці. – Усе з тобою буде добре.

5

Передбачення Поллі виявилися правильними. Ще до закриття того ж дня майже всі жінки Касл-Рока, принаймні важливі персони, і кілька чоловіків зазирнули в «Необхідні речі», щоб побіжно все роздивитися. Майже всі вони щосили запевняли Гонту, що лише на хвильку забігли, бо мають іще якісь справи.

Стефані Бонсейнт, Сінтія Роуз Мартін, Барбара Міллер і Френсін Пеллетір були першими. Стефі, Сінді Роуз, Барбз і Френсі прибули міцною групкою менш ніж десять хвилин після того, як було помічено, що Поллі виходить з нової крамниці (новину про це швидко й ретельно рознесло телефонами та надійною системою «баба бабі сказала», яка успішно діє на задніх дворах Нової Англії).

Стефі з подругами дивилися. Охали й ахали. Вони запевнили містера Гонта, що не можуть затриматися на довше, бо в них сьогодні день гри в бридж (нехтуючи пояснити йому, що тижневі партії починаються не раніше другої дня). Френсі запитала, звідки він. Гонт відповів, що з Акрона, Огайо. Стефі запитала, чи давно він у бізнесі продажу антикваріату. Гонт відповів, що не вважає себе продавцем антикваріату, принаймні не зовсім. Сінді хотілося знати, чи містер Гонт давно в Новій Англії. Та трохи, відповів містер Гонт, трохи.

Усі четверо пізніше погодилися, що крамниця цікава – стільки химерних речей! – проте інтерв'ю пройшло безрезультатно. У чоловіка майже стільки ж води в роті, як у Поллі Чалмерз, як не більше. Тоді Барбз відзначила, що вони всі в курсі (чи думають, що в курсі), що Поллі Чалмерз перша ввійшла в нову крамницю, а ще вона принесла з собою торт. Мабуть, припускала Барбз, вони знайомі з містером Гонтом... з Минулого, з часів, які вона провела Не Тут.

Сінді Роуз висловила зацікавленість у вазі «Лалік» і запитала містера Гонта (який стояв неподалік, але не нависав, як гріх над душею, що було схвально зауважено), скільки вона коштує.

– А ви як думаєте, скільки? – запитав він, усміхаючись.

Вона всміхнулася йому у відповідь, досить кокетливо.

– Оу, – промовила. – То це у вас так тут заведено, містере Гонт?

– Так я веду справи, – погодився він.

– Тоді, боюся, ви втратите більше, ніж заробите, торгуючись із янкі, – попередила його Сінді Роуз, поки подруги спостерігали за цією сценою з чистим інтересом глядачок Вімблдонського турніру.

– Це, – відбив він, – ми ще побачимо. – Голос звучав іще дружньо, але тепер у ньому також проскакували викличні нотки.

Сінді Роуз тепер уважніше глянула на вазу. Стефі Бонсейнт щось шепнула їй на вухо. Сінді Роуз кивнула.

– Сімнадцять доларів, – запропонувала вона. Насправді ваза мала вигляд радше доларів

на п'ятдесят, а в бостонських антикварних, міркувала Сінді, за неї попросили б цілих сто вісімдесят.

Гонт склав пальці пірамідкою під підборіддям у жесті, який би впізнав Браян Раск.

— Думаю, маю попросити як мінімум сорок п'ять, — із певним жалем сказав він.

У Сінді Роуз проясніли очі: з'явилися варіанти. Спочатку вона вважала ту вазу «Лалік» чимсь не особливо цікавим, просто ще одною розмовною відмичкою, якою можна спробувати відімкнути таємничого містера Гонта. Тепер вона краще її роздивилася й побачила, що це справді гарний виріб, який чудово впишеться в її вітальню. Квітковий крайчик навколо довгої шийки вази був такого ж кольору, як у неї шпалери. Доки Гонт не відповів їй зі своєю пропозицією ціни, яка лише на хвостик перевищувала допустиму, жінка не усвідомлювала, що їй хочеться ту вазу так сильно, як зараз.

Сінді порадилася з подругами.

Гонт, м'яко усміхаючись, спостерігав за ними.

Теленькнув дзвоник над дверима, й увійшли ще дві пані.

У «Необхідних речах» почався перший повноцінний робочий день.

6

Коли через десять хвилин учасниці бридж-клубу Еш-стріт покинули «Необхідні речі», Сінді Роуз Мартін тримала в руці пакет для покупок. В середині лежала ваза «Лалік», загорнута в цигарковий папір. Вона купила її за тридцять один долар плюс податок, майже за всі гроші, виділені на дрібні витрати, але була настільки задоволена покупкою, що ледь не муркотіла.

Зазвичай Сінді сумнівалася й навіть трохи соромилася через такі імпульсивні покупки, переконана, що її трішки ошукали або й зовсім обмахорили, але не сьогодні. Саме в цьому торгу, на її думку, вона взяла гору. Містер Гонт навіть просив її повернутися, казав, що має ще одну точно таку ж вазу-близнючку, вона прибуде трохи пізніше, може, навіть завтра! Ця чудово впишеться на столику у вітальні, але якщо Сінді матиме дві, то зможе поставити по одній з обох боків камінної полиці, а це буде просто шикарно.

Трое її подруг також вважали, що вона провела хвацьку оборудку, і хоча були роздратовані тим, що про містера Гонта вдалося вибити так мало інформації, загалом думки про нього були досить високої.

– У нього такі гарні зелені очі, – дещо замріяно промовила Френсі Пеллетір.

– Хіба зелені? – несподівано запитала Сінді Роуз. Їй вони здалися сірими. – Я й не помітила.

7

Пізніше того ж дня Розалі Дрейк із «Шито-крито» під час своєї перерви зазирнула в «Необхідні речі» в компанії покоївки Поллі, Нетті Кобб. По крамниці ходили кілька жінок, а в дальньому кутку двоє хлопців зі старшої школи округу Касл порпалися в картонній коробці з коміксами й захоплено щось бурмотіли одне одному – неймовірно, погоджувалися обое, скільки тут є речей, потрібних для доповнення їхніх колекцій. Вони лише сподівалися, що ціни не дуже кусатимуться. А дізнатися можна лише запитавши, бо на пакетах із коміксами не було цінників.

Розалі й Нетті привіталися з містером Гонтом, а той попросив Розалі ще раз подякувати Поллі за торт. Очима він слідкував за Нетті, яка після знайомства відійшла і з тугою роздивлялася невеличку колекцію виробів із карнавального скла. Він покинув Розалі, яка вивчала фотографію Елвіса біля скалки «СКАМ'ЯНІЛОЇ ДЕРЕВИНИ ЗІ СВЯТОЇ ЗЕМЛІ», й підійшов до Нетті.

– Вам подобається таке скло, міс Кобб? – м'яко запитав він.

Вона трішки підскочила – у Нетті Кобб було обличчя й ледь не до болю сором'язлива поведінка жінки, ніби створеної підстрибувати від чужого голосу, коли він долинає десь із ліктьової зони, яким би м'яким і приязним той не здавався, – і нервово всміхнулася йому.

– Я місіс Кобб, містере Гонт, хоча мій чоловік і помер уже досить давно.

– Співчую.

– Не переймайтеся. Минуло чотирнадцять років. Багато часу. Так, маю маленьку колекцію карнавального скла. – Вона майже затремтіла, як може затремтіти миша через наближення kota. – Не те щоб я могла собі дозволити такі гарні речі, як ці. Дуже гарні. Просто янгольська робота.

– Ну, я вам так скажу, – заговорив він. – Разом із цими речами я ще досить багато всячини з карнавального скла купив, і вони не такі дорогі, як можна було б подумати. А решта – набагато гарніші. Може, прийдете завтра й подивитесь?

Нетті знову підскочила й відійшла на крок, так, наче він щойно запропонував їй прийти наступного дня, щоб пощипати її трохи за задницю... можливо, аж до криків.

– Ой, не думаю... у четвер у мене багато роботи, знаєте... у Поллі... щочетверга ми все-все прибираємо, знаєте...

– Точно не зможете заскочити? – умовляв він. – Поллі казала, що це ви приготували торт, який вона принесла сьогодні...

– І як він вам? Смачний? – нервово запитала Нетті. Її очі говорили, що вона очікує від нього: «Ні, він був несмачний, Нетті, від нього в мене кольки, від нього в мене срачка, і знаєш, що я тобі зараз влаштую, Нетті: я затягну тебе в підсобку й викручуватиму соски, доки милості не проситимеш».

– Він був чудовий, – заспокоїв її Гонт. – Я як спробував, одразу згадав торти, які пекла мама... а то було дуже давно.

Цим він поцілів у саму душу Нетті, яка до нестями любила свою маму, хоч та часто була її після нічок у джук-джойнтах[26 - Juke joint – розмовна назва неформальних закладів, у яких люди збиралися, щоб випити, потанцювати й послухати музику. Зазвичай ними керували афроамериканці й такі заклади діяли за межами міста в покинутих будівлях, а основними клієнтами були представники робітничого класу.] та інших забігайлівках. Вона трохи розслабилася.

– А, тоді гаразд, – сказала вона. – Дуже рада, що вам сподобалося. Звісно, то була ідея Поллі. Вона просто наймиліша жінка на світі.

– Так, – підтвердив він. – Після знайомства з нею я в цьому не сумніваюся. – Він зиркнув на Розалі Дрейк, але та ще роздивлялася товари. Тоді перевів погляд знову на Нетті й сказав: – Я просто подумав, що, мабуть, щось вам винен.

– Та ні, що ви! – вигукнула Нетті, знову стривожившись. – Нічого ви мені не винні. Взагалі анітрохи, містере Гонт.

– Будь ласка, зайдіть завтра. Я бачу, ви розбираєтеся в карнавальному склі... а заодно я передам вам контейнер від торта Поллі.

– Ну... думаю, я б могла зазирнути під час перерви... – Очі Нетті натякали, що вона сама не вірить у те, що говорять уста.

– Прекрасно, – резюмував містер Гонт і швидко відійшов, доки Нетті не передумала.

Він наблизився до хлопчаків і запитав, як у них успіхи. Ті вагаючись показали йому кілька старих випусків «Неймовірного Галка» й «Людей Ікс». За кілька хвилин хлопці вийшли з крамниці з більшістю коміксів у руках і виразами очманілої радості на обличчях.

Не встигли двері за ними зачинитися, як знову прочинилися, й усередину ступили Кора Раск і Майра Еванс. Вони роззиралися очима блискучими і жадібними, як у білок у період збору горіхів, і одразу ж підійшли до скляної шафки з фотографією Елвіса. Кора з Майрою схилилися над нею, вкрадливо перешіптуючись з інтересом і демонструючи зади завширшки з два сокирища.

Гонт усміхнено спостерігав за ними.

Дзвінок над дверима тельнював знову. Новоприбула була завбільшки з Кору Раск, проте Кора була товста, а ця жінка здавалася дужою – як дроворуб із пивним черевом. На блузці в неї був великий білий значок із червоним написом:

НІЧКА КАЗИНО – БУДЕ ВЕСЕЛО!

Харизма обличчя цієї жінки була на рівні шуфлі для снігу. Більшу частину волосся невиразного й неживого каштанового відтінку покривала хустина, туго зав'язана під широким підборіддям. Вона кілька секунд роздивлялася інтер'єр крамнички, маленькими глибоко посадженими очима глипаючи то туди, то сюди, ніби стрільчиня, що вивчає внутрішню частину салону, перш ніж протиснутися крізь барні двері й почати буянити. Тоді ввійшла.

Мало хто з жінок, що тинялися між шафками, обдарували її чимсь значнішим, ніж коротким поглядом, але Нетті Кобб дивилася на новоприбулу з немислимим виразом страху й ненависті. Тоді вона поквапилася геть від карнавального скла. Новоприбула помітила цей рух. Вона зміряла Нетті поглядом, повним презирства, після чого відвернулася.

Дзвінок над дверима тельнював, коли Нетті вийшла з крамниці.

Містер Гонт спостерігав за усім цим зі значним інтересом. Він підійшов до Розалі й повідомив їй:

– Боюся, місіс Кобб пішла без вас.

Розалі це здивувало.

– Чого... – почала вона, а потім зупинила погляд на новоприбулій зі значком «Нічки казино», міцно припишеним між грудей.

Та саме роздивлялася турецький килим, що висів на стіні, з твердим інтересом студентки факультету мистецтв у галереї. Руки тримала на широких стегнах.

– Оу, – вимовила Розалі. – Вибачте, мені вже треба йти.

– Ті двоє невеликого глека розбили, я так бачу, – зауважив містер Гонт.

Розалі спантеличено всміхнулася. Гонт знову перевів погляд на жінку в хустці.

– А хто це?

Розалі зморщила ніс.

– Вілма Джерзик, – пояснила вона. – Вибачте... мені справді варто наздогнати Нетті. Вона дуже нервова, знаєте.

– Звісно, – промовив він і поглядом провів Розалі до дверей. І додав: – Усі ми такі.

Тоді його плеча торкнулася Кора Раск.

– А скільки за фотографію Короля? – вимогливо запитала вона.

Ліленд Гонт засяяв їй сліпучою посмішкою.

– Що ж, нумо це обговорювати, – запропонував він. – Скільки вона коштує, на вашу думку?

Розділ третій

1

Найновіший комерційний порт Касл-Рока був зачинений уже майже дві години, коли Алан Пенгборн повільно котив по Мейн-стріт у бік будівлі муніципалітету, в якій розташовувалися шерифська управа й департамент поліції Касл-Рока. Він був за кермом максимально невиразного автомобіля – універсала «форд» 1986 року. Сімейне авто. Він почувався паскудно й напівп'яним. Випив лише три пива, але вони йому добряче вдарили в бубен.

Минаючи «Необхідні речі», він кинув оком на крамницю, подумки, як і Браян Раск, схвалюючи темно-зелений навіс, що стирчав над вулицею. Алан про такі речі знав менше (оскільки не був жодним чином пов'язаний із працівниками компанії «Сайдинг і двері від

Діка Перрі» в Саут-Перісі), але подумав, що ця деталь дарує Мейн-стріт невеликий мазок шику, на противагу іншим власникам магазинів, які просто додають фальшиві фасади й думають, що це гарно. Він поки не знав, що в цьому новому місці продається (Поллі знає, якщо ходила туди зранку, як планувала), але Аланові воно скидалося на приймний французький ресторан, куди водиш дівчину своїх мрій, перш ніж улестити її до себе в ліжко.

Крамниця вилетіла йому з голови, як тільки проїхав повз неї. Через два квартали він увімкнув правий поворот і заїхав у вузький провулок між приземкуватою цегляною будівлею муніципалітету й оббитою білими дошками спорудою водогосподарчого управління. У провулку стояв знак «ЛИШЕ ДЛЯ СЛУЖБОВИХ АВТОМОБІЛІВ».

Будівля муніципалітету мала форму літери «Г», а в кутку між двох крил була невелика стоянка. Три місця були позначені табличками «ШЕРИФСЬКА УПРАВА». На одному з них стояв проперджений старий «фольксваген-жук» Норріса Ріджвіка. Алан припаркувався на сусідньому місці, вимкнув фари й двигун, потягнувся до ручки дверцят.

Депресія (відколи він покинув «Блакитні двері» в Портленді, вона оточувала його, кружляла, ніби вовча зграя навколо ватри в пригодницьких оповіданнях, що він їх читав дитиною) раптом кинулася на нього. Алан відпустив ручку й просто сидів за кермом універсала, сподіваючись, що минеться.

Цей день він провів у Портлендському районному суді, свідчачи за обвинуваченнями в чотирьох судових засіданнях поспіль. Район охоплює чотири округи – Йорк, Камберленд, Оксфорд, Касл, – і з усіх правоохоронців у тих округах Аланові Пенгборну іздити доводилося найдовше. Тому трое районних суддів робили все можливе, щоб призначити слухання його справ щонайтісніше, щоб він не іздив частіше ніж двічі на місяць. Так він мав можливість проводити якийсь час в окрузі, який запрягся захищати, а не в дорогах між Касл-Роком і Портлендом, проте це також виливалося в те, що після такого дня в суді він почувався ніби школяр, що шкандибає з аудиторії, в якій щойно складав схоластичні тести. Варто було трохи подумати й не глушити після цього ще й алкоголь, але Гаррі Кросс і Джордж Кромптон саме збирались у «Блакитні двері» й наполягли, щоб Алан приєднався. На це була хороша причина: низка стовідсотково пов'язаних крадіжок, які відбувалися на територіях, за які вони відповідальні. Проте реальна причина, чому він пішов, мала спільну з більшістю поганих ідей рису: у той час це здавалося хорошою ідеєю.

Тепер він сидів за кермом колись сімейного автомобіля, пожинаючи те, що посіяв власною свободою волі. Голова глухо боліла. Він відчував помітну нудоту. Але найгірше діяла депресія – вона повернулася, ще й із наддатком.

«Привіт! – радісно вереснула вона з фортеці в його голові. – Ось і я, Алане! Приємно побачитися! Вгадай що? Ось він, кінець довгого важкого дня, а Енні з Тоддом досі мертві! Пам'ятаєш суботу, коли Тодд розлив молочний коктейль на передне сидіння? Ондечки, де

зараз лежить твій портфель, правда? А ти на нього накричав? Вау! Ти цього не забув, правда? Забув? Ну, це нічого, Алане, бо я прийшла, щоб нагадати тобі! І нагадувати тобі! І нагадувати!»

Він підняв портфель і вступився в сидіння. Так, пляма нікуди не щезла, і так, він тоді накричав на Тодда. «Тодде, чому ти вічно такий безалаберний?» Щось таке, нічого серйозного, але не ті слова, які б сказав, якби знав, що твоєї дитині жити залишилося менше ніж місяць.

Йому саянуло, що насправді проблема не у випитому пиві. Це все через машину, яку він так до кінця й не почистив. Алан цілий день проїздив із примарами дружини й сина.

Він нахилився вперед й відкрив бардачок, щоб дістати блокнот штрафних квитанцій (носитися з ним, навіть коли ідеш у Портленд, щоб цілий день свідчити в суді, звичка непереборна), і потягнувся далі всередину. Пальці наштотхнулися на циліндричний предмет, і той із глухим ударом упав на підлогу універсала. Алан поклав блокнот на портфель, схилювався й дістав те, що випало з бардачка. Він підніс той предмет до світла дугової натрієвої лампи й довго роздивлявся, відчуваючи, як у душу проникає старий огидний біль утрати й журби. Артрит Поллі уражає руки. Його, здавалося, б'є в саме серце, і хто тут розсудить, кому з них гірше?

Банка, звісно, належала Тоддові – Тоддові, який, без сумніву, жив би в Обернській крамниці приколів, якби йому дозволили. Хлопця зачаровували копійчані чудасії, які там продавалися: шокери для рукостискання, порошок для чхання, склянки-проливайки, мило, що зафарбовувало долоні в колір вулканічного попелу, пластикове собаче гімно.

«Ця річ досі тут. Півтора року, відколи вони померли, а це досі тут. Як, заради всього святого, я це пропустив? Господи».

Алан покрутив круглу банку в руках, пригадуючи, як хлопець благав, щоб йому дозволили купити за кишенькові гроші саме цю річ, як Алан відмовляв, цитуючи прислів'я свого батька: у дурня гроші недовго в кишені лежать. І як Енні тоді м'яко його перемогла.

«Ти себе послухай, містере Чародію-Аматоре, говориш як пуританин якийсь. Просто в шоці з тебе! Як думаєш, звідки в нього взагалі таке шаленство через ті жарти й приколи? У моєї сім'ї фотографію Гудіні в рамці на стіні точно не тримали. Чи скажеш, що сам ніколи не купував одну-дві склянки-непроливайки в гарячі й шалені дні молодості? Що ти б не вмер за старий розіграш “змія в банці з-під горіхів”, якби побачив такий десь на вітрині?»

Він, гмикаючи й відкашлюючись, дедалі більше нагадував зарозумілого снобського пустомелю. Зрештою йому довелося прикрити рота долонею, щоб приховати присоромлену усмішку. Енні це, проте, помітила. Енні завжди помічала. Такий у неї був дар... який не раз ставав йому порятунком. Її почуття гумору – і почуття міри – завжди

було краще, ніж у нього. Гостріше.

«Нехай купить собі, Алане, дитинство раз у житті. Та й це весело».

Тож він купив. А...

«...а через три тижні розлив молочний коктейль на сидіння, а ще через чотири помер! Вони обоє померли! Вау! Ти уяви собі! Час дійсно летить, правда, Алане! Але ти не переймайся! Бо я тобі все нагадуватиму! Так, сер! Я все тобі нагадуватиму, бо така в мене робота, для цього я створена!»

На етикетці банки писалося «СУМІШ ГОРІХІВ “ЖУЙ-СМАКУЙ”». Алан зняв кришку, і звідти вискочило п'ять футів скрученої зеленої змії, вдарилося об вітрове скло й відскочило йому на коліна. Алан дивився на змію, почув у голові сміх свого мертвого сина й заплакав. Ридання було позбавлене драматизму, тихе й виснажене. Здавалося, сльози мають багато спільного з мертвими близькими: вони не можуть просто минути. Вони надто повсюдні, і тільки-но починаєш розслаблятися й думати, що все позаду, все чисто, сміття винесено, аж тут знаходиться ще щось. А потім знову. І знову.

Чому він дозволив Тоддові купити ту дурню? Чому вона досі в бардачку? І чому він узагалі поїхав цим універсалом?

Він дістав із задньої кишені хустинку й витер з обличчя сльози. Тоді повільно запхав змію – з дешевого крепованого паперу з металевою пружиною всередині – назад у ту фальшиву банку з-під горіхів. Закрутив кришку й замислено попідкидав її в руці.

«Викинь ту довбану фігню».

Та він не думав, що зважиться. Принаймні не сьогодні. Він закинув прикол – останній, який Тодд зміг купити у, за його словами, найкращому магазині світу, – назад у бардачок і захряснув дверцята. Тоді ще раз узявся за ручку, ухопив портфель і вийшов з машини.

Він глибоко вдихнув повітря раннього вечора, сподіваючись, що це допоможе. Не допомогло. Відчувався запах гнилої деревини й хімікатів, непривабливий дух, що регулярно доносився з паперових фабрик у Рамфорді, миль за тридцять на північ. Вирішив, що потелефонує Поллі й запитає, чи можна зайти. Це допоможе.

«Мабуть, розумнішої думки й не накумекаєш! – завзято погодився голос депресії. – І, між іншим, Алане, пригадуєш, як він тішився тією змією? Він нею всіх підколював! У Норріса Ріджвіка ледь серце не репнуло, а ти так реготав, що мало не обісцявся! Пам'ятаєш? Який же жвавий він був! Який чудовий! А Енні – пам'ятаєш, як вона сміялася, коли ти їй розповів? І вона була жвава й чудова, правда? Звісно, наприкінці вона й близько не була такою жвавою, та й чудовою також, але ти цього й не помітив, правда? У тебе своїм була

голова забита. Наприклад, тією справою з Тедом Бомонтом – ти ж реально лише про це й думав. Про те, що сталося в їхньому будинку біля озера, й про те, як, коли все закінчувалося, він напивався й дзвонив тобі. А тоді його дружина взяла близнят і покинула його... усе це, а ще ж звична робота в місті добряче забили тобі голову, чи не так? Настільки, що ти й не помітив, що діється у власному домі. Зле, що ти на це не звернув увагу. Бо якби звернув, вони б іще жили! Про це тобі також не варто забувати, тож я нагадуватиму... і нагадуватиму... і нагадуватиму. Окей? Окей!»

Збоку на універсалі тягнулася подряпина, довжиною десь із фут, одразу над отвором бензобака. Вона з'явилася вже після смерті Енні з Тоддом? Цього він пригадати не міг, та це й не особливо важило. Він провів уздовж неї пальцями й знову нагадав собі, що треба завезти авто в «Суноко» до Сонні на ремонт. З іншого боку, навіщо перейматися? Може, просто взяти ту трикляту чортопхайку до Гаррі Форда в Оксфорд і обміняти на щось менше? Пробіг відносно невеликий. Можливо, вдасться домовитися про обмін з оплатою...

«Але ж Тодд розлив молочний коктейль на передньому сидінні! – обурено озвався голос у голові. – Він зробив це ще коли був ЖИВИМ, Алане, старий! А Енні...»

– Ой, та заткнися, – промовив він.

Він підійшов до будівлі, тоді спинився. Поруч, так близько до дверей, що його можна було б ударити, відчинивши їх навстіж, стояв великий червоний «кадиллак-севіль». Йому не було потреби навіть дивитися на номерний знак, щоб знати, що там написано «КІТОН 1». Він, замислившись, провів долонею по гладенькій шкурі авто, після чого ввійшов усередину.

2

Шила Бріггем сиділа в скляній диспетчерській будці, читала «Піпл» і пила шоколадне молоко «Ю-Гу». Об'єднані шерифська управа й департамент поліції Касл-Рока стояли безлюдні, якщо не враховувати Норріса Ріджвіка.

Норріс сидів позаду старої електричної друкарки «Ай-Бі-Ем», працював над звітом з тією болісною, затамованою зосередженістю, якою супроводжувати паперову роботу міг лише Норріс. Він втуплювався в друкарську машинку, тоді різко нахилився вперед, ніби його вгнали в живіт, і з поспішним гуркотом починав лупити по клавішах. Він залишався у згорбленій позі достатньо часу, щоб прочитати написане, після чого м'яко стогнав. Лунав звук «клац-рип! клац-рип! клац-рип!», із яким Норріс користувався коректором «Ай-Бі-Ем», щоб виправити помилки (зазвичай він витрачав за тиждень цілий коректор), після чого Норріс виструнчувався. Далі була багатозначна пауза, після якої цикл повторювався. Приблизно за годину Норріс кидав завершений звіт Шилі в кошик із вхідними документами. Раз чи двічі на тиждень ці звіти можна було навіть розібрати.

Норріс підняв голову й усміхнувся, забачивши Алана, що перетинав невелику зону з камерами.

– Здоров, начальнику, як воно?

– Ну, з Портлендом на два-три тижні розібрався. Тут нічого не відбувалося?

– Не, все спокійно. Алане, знаєш, у тебе очі червоні як не знати що. Знов травною-муравою бавився?

– Ха-ха, – гірко проронив Алан. – Випив пару бокалів з кількома копами, а тоді тридцять миль витріщався на дальні світла. Маєш аспірин біля себе?

– Як завжди, – відповів Норріс. – Сам знаєш.

У долішній шухляді Норрісового стола розміщувалася його аптека. Він висунув її, попорпався, дістав величезний флакон каопектату з полуничним смаком, перевірів етикетку, похитав головою й поклав флакон назад у шухляду, після чого понишпорив там іще. Зрештою дістав пляшечку з дженериком аспірину.

– Маю для тебе невелику роботу, – повідомив Алан, беручи флакон і витрушуючи собі на долоню дві пігулки. Разом із ними висипалася купа білого пилу, і він замислився, чому з дженерика аспірину завжди осипається більше пилу, ніж із брендованого. А потім іще замислився, чи не сходить з розуму.

– Оу, Алане, у мене ще дві срані форми E-9, і...

– Коней притримай. – Алан підійшов до охолоджувача води й дістав паперовий стаканець із циліндра, вкрученого в стіну. «Буль-буль-буль» – долинуло з бака, поки він наповнював стаканець. – Тобі треба лише перетнути кімнату й відчинити двері, через які я щойно зайшов. Так просто, що й дитина впорається, правда?

– Що...

– Лише не забудь узяти з собою блокнот, – зауважив Алан і заковтнув аспірин.

Норріс Ріджвік одразу насторожився.

– Твій же он на столі, біля портфеля.

– Знаю. І там він і залишиться, принаймні на сьогодні.

Норріс довго дивився на нього. Зрештою спитав.

– Бастер?

Алан кивнув.

– Бастер. Бляха, знову припаркувався на місці для калік. Я йому вже минулого разу говорив, що мене замахало попереджати.

Першого виборного Касл-Рока, Денфорта Кітона III, називали Бастером[27 - Із натяком на Бастера Кітона – американського комедійного актора німого кіно. Був відомим у жанрі фізичної комедії, де постійно грав зі стоїчним беземоційним виразом, за що отримав прізвисько «Велике кам'яне обличчя».] усі, хто його знав, окрім муніципальних працівників, які, бажаючи втримати посаду, старалися називати його Деном чи містером Кітоном, коли той був неподалік. Лише Алан, який був вибраним чиновником, смів називати його Бастером в обличчя і вже скористався цим правом двічі, коли був дуже розлючений. І припускав, що вчинить так ще не раз. Ден «Бастер» Кітон був чоловіком, розлютитися на якого Аланові Пенгборну було дуже легко.

– Та ну! – вигукнув Норріс. – Ти з ним поговори, Алане, окей?

– Не можу. У мене наступного тижня нарада з виборними стосовно закупівель.

– Він мене вже й так ненавидить, – хворобливо промовив Норріс. – Я ж знаю.

– Бастер ненавидить усіх, окрім дружини й мами, – пояснив Алан, – і то щодо дружини я не впевнений. Але факт лишається фактом: я його попереджав разів п'ять минулого місяця про паркування на нашому єдиному місці для людей з інвалідністю, а тепер хочу підперти слова ділом.

– Та ти так мене з роботи попреш, а не підпреш. Алане, це реально кінчено, я серйозно. – Норріс Ріджвік мав вигляд ніби з реклами книжки «Коли погані речі трапляються з хорошими людьми»[28 - When Bad Things Happen to Good People (1981) – книжка Гарольда Кушнера, консервативного рабина, яка досліджує питання, чому, якщо всесвіт створений і керований усемогутнім і люблячим Богом, у ньому все одно існує стільки зла й страждань.].

– Розслабся, – сказав Алан. – Почепиш йому на лобове штраф на п'ять доларів. Він підійде до мене й скаже, щоб я тебе звільнив.

Норріс застогнав.

– Я відмовлю. Тоді він скаже мені порвати штрафну квитанцію. І на це я також відмовлю. А

тоді, завтра в обід, коли він трохи перепініться через те, я змилююся. І коли в нас буде наступна нарада щодо закупівель, він мені буде винен.

– Ага, а мені він що буде винен?

– Horrice, ти хочеш новий пульсуючий радар чи ні?

– Ну...

– А новий факс? Ми ж уже майже два роки говоримо про те, що нам потрібна нова факс-машина.

«Так! – фальшиво скрикнув радісний голос у нього в голові – Ти почав говорити про нього ще коли Енні з Тоддом були живі, Алане! Ти не забув? Не забув, коли вони були живі?»

– Ну, думаю... – промовив Horrice. Він потягнувся по блокнот штрафних квитанцій із сумом і покірністю на обличчі.

– Ти хороший чоловік, – сказав Алан із сердечністю, якої не відчував. – Я трохи побуду в себе в кабінеті.

3

Він зачинив двері й набрав Поллі.

– Алло? – озвалася вона, і він одразу зрозумів, що не розповідатиме їй про депресію, яка охопила його з такою гладенькою повнотою.

Сьогодні в Поллі своїх проблем удосталь. Йому вистачило того одного слова, щоб зрозуміти, як вона відчувається. Звуки «л» в «алло» були трохи невиразні. Таке трапляється лише тоді, коли вона приймає пігулку перкодану або й не одну, а його вона приймає лише коли болить дуже сильно. Хоч вона й ніколи не говорить цього прямо, Алан підозрює, що Поллі живе зі страхом, що одного разу «перк» перестане допомагати.

– Як ти, красуне? – запитав він, відкидаючись у кріслі й прикриваючи очі долонями.

Аспірин не особливо допоміг голові. «Можливо, варто попросити в неї трохи “перку”», – подумав він.

– У мене все добре. – Він чув, як обережно вона говорить, переходить від одного слова до іншого, ніби по камінцях перетинає потічок. – А ти? Якийсь змучений у тебе голос.

– Та адвокати вічно вимотують. – Він відклав думку про те, щоб зайти побачитися з нею. Вона скаже: «Звісно, Алане», й буде рада його бачити, майже така ж рада, як і він від зустрічі з нею, але це обтяжить її ще більше, ніж їй сьогодні треба. – Думаю, я просто піду додому й одразу ляжу спати. Не проти, якщо я не заскочу сьогодні?

– Ні, золото, насправді навіть краще буде, якщо не заходитимеш.

– Дуже зле сьогодні?

– Бувало й гірше, – обережно вимовила Поллі.

– Я не про це питав.

– Не дуже зле, ні.

«Твій же голос виказує, що ти брешеш, кохана», – подумав він.

– Добре. А що там з тією ультразвуковою терапією, про яку ти розповідала? Щось дізналася?

– Ну, було б добре, якби я могла собі дозволити півтора місяця в лікарні «Мейо», раптом пощастить. Але я не маю як. І не кажи, що ти маєш таку змогу, Алане, бо я вже трохи змучилася називати тебе брехуном.

– Я думав, ти казала про Бостонську лікарню...

– Наступного року, – пояснила Поллі. – Вони запуснуть клініку з ультразвуковою терапією наступного року. Напевно.

Якусь мить повисла тиша, і він уже був хотів попрощатися, але знову заговорила вона. Цього разу голос звучав трохи веселіше.

– Зранку заходила в новий магазин. Попросила Нетті спекти торт і прихопила його з собою. Чиста ворохобниця, звісно, – поважні пані ж не носять випічку на відкриття. Це ж, можна сказати, на камені висічено.

– І як? Що там продається?

– Та всього потрохи. Якби притиснули до стіни, я б сказала, що це крамниця рідкісних і колекційних дрібниць, але насправді тут важко дати якесь визначення. Треба самому дивитися.

– З власником познайомилася?

– Містер Ліленд Гонт з Акрона, Огайо, – розповіла Поллі, і лише тепер Алан дійсно почув якийсь натяк на усмішку в її голосі. – Він буде таким собі предметом обожнювання для елітки Касл-Рока цього року – ну я так передбачаю принаймні.

– А ти що про нього думаєш?

Коли Поллі знов заговорила, усмішка в голосі проявилася ще більше.

– Ну, Алане, скажу чесно: ти мое золото, і, сподіваюся, я твое, але...

– Ти – мое, – промовив він. Головний біль трохи відступав. Він сумнівався, що це завдяки дивовижному аспірину Норріса Ріджвіка.

– ...але від нього і мое серденько побігло стриб-скоком. А бачив би ти Розалі з Нетті, коли вони повернулися...

– Нетті? – Він зняв ноги зі столу й сів рівно. – Нетті ж власної тіні боїться!

– Ага. Та оскільки Розалі переконала її сходити з нею – ти ж знаєш, та бідося нікуди сама не піде, – я запитала Нетті, що вона думає про містера Гонта після того, як прийшла вдень додому. Алане, її бідні старі очі просто загорілися, туман у них розійшовся. «У нього є карнавальне скло! – говорила вона. – Дуже гарне карнавальне скло! Він навіть запросив мене зайти завтра й подивитися ще на інші!» Здається, це вперше за чотири роки вона стільки проговорила. Ну я їй і сказала, чи ж це не мило, Нетті? А вона: «Так, а знаєте що?» Я, звісно, запитала що, і Нетті відповіла: «А я, мабуть, і піду!»

Алан розсміявся, голосно й щиро.

– Якщо вже Нетті йде до нього в гості охоче й без якоїсь duenna[29 - Дуенья (ісп.) – старша компаньйонка молоді дівчини.], думаю, й мені варто піти подивитися. Чоловік, напевно, дуже прийнятний.

– Ну, знаєш, що смішно – він не гарний, принаймні не такий, як гарними бувають актори, але в нього просто прекрасні каштанові очі. Це така окраса його обличчя.

– Ну, ви дивіться, пані, – гаркотнув Алан. – Мій мускул ревностів починає смикатися.

Вона трішки посміялася.

– Не думаю, що тобі варто хвилюватися. Але є ще одне.

– Що ще?

– Розалі розповідала, що туди заходила Вілма Джерзик, поки Нетті була там.

– Щось сталося? Погиркалися?

– Ні. Нетті поблимає очима на ту Джерзик, а та ніби губу закопилила в її бік – ну, так Розалі розповідала, – а потім Нетті поквапилася геть. Вілма Джерзик останнім часом не дзвонила тобі через пса Нетті?

– Ні, – відповів Алан. – Та й не було причини. Я проїжджав повз будинок Нетті після десятої разів п'ять за останні півтора місяця, десь так. Пес більше не гавкає. То лише щенята таке роблять, Поллі. Він трохи виріс, і в нього добра господаря. Може, у Нетті й трохи забагато птахів у шпаківні, але з тим собакою вона добре розібралася... як там його звати?

– Рейдер.

– Ну от, Вілмі Джерзик доведеться знайти якусь іншу причину кородитися, бо з Рейдером покінчено. Але її то не зупинить. Такі пані, як Вілма, ніколи не вгамовуються. Річ же не в собаці була взагалі, правда. Вілма була єдина з цілого району, що скаржилася. Річ у Нетті. У таких людей, як Вілма, нюх на слабкість. А від Нетті Кобб у тому плані аж дух забиває.

– Так, – сумно й замислено погодилася Поллі. – Ти чув, що Вілма Джерзик якось подзвонила їй уночі й сказала Нетті, що як та не заткне собаку, то вона прийде й переріже йому горло?

– Ну, – спокійно відповів Алан. – Я знаю, що таке тобі розповіла Нетті. А ще я знаю, що Вілма до всирачки налякала Нетті, а в тебе є свої... проблеми. Я не кажу, що Вілма Джерзик не здатна на такий дзвінок, бо це брехня. Але, можливо, Нетті те все надумалося.

Те, що в Нетті проблеми, – немале заниження, але більше говорити їй не було сенсу: вони обое знали, про що йдеться. Після років пекла у шлюб з нелюдом, який знущався з неї всіма способами, якими чоловік може знущатися з жінки, Нетті Кобб загнала своєму благовірному виделку для м'яса в горлянку, поки той спав. Вона провела п'ять років у «Джуніпер Гілл» – психіатричній лікарні біля Огасти. Працювати на Поллі вона почала в рамках програми звільнення з-під варти для роботи. На думку Алана, їй як нікому пощастило подружитися з такою людиною, і покращення стану Нетті лише підтверджувало його думку. Через два роки Нетті переїхала у власне невеличке житло на Форд-стріт за шість кварталів від центру.

– У Нетті є проблеми, так, – погодилася Поллі. – Але її реакція на містера Гонту, от не перебільшую, я просто в шоці була. Це було дійсно страшенно мило.

– Треба й самому познайомитися з тим чоловіком, – сказав Алан.

– Розповіси мені, що думаєш. І заціни ті карі очі.

– Сумніваюся, що моя реакція на них збігатиметься з твоєю, – сухо проронив Алан.

Вона знову засміялася, хоча цього разу, як йому здалося, дещо вимушено.

– Спробуй трохи поспати, – порадив він.

– Постараюся. Дякую, що подзвонив, Алане.

– Нема за що. – Він замовк. – Я кохаю тебе, крало.

– Дякую, Алане... я також тебе кохаю. На добраніч.

– На добраніч.

Він поклав слухавку, викрутив шийку настільної лампи так, щоб вона світила на стіну, тоді закинув ноги на стіл і склав долоні перед грудьми, ніби в молитві. Вистовбурчив указівні пальці. На стіні вистромив вуха кролик із тіні. Алан просунув великі пальці між виструнченими вказівними, і кролик завертів носом. Алан змусив кролика пострибати через імпровізовані вогні рампи. Далі перевальцем посунув слон, помахуючи хоботом. Аланові долоні рухалися зі спритною й моторошною легкістю. Він майже не помічав тварин, яких створював: це була його стара звичка, як-от інші люди скошують очі на кінчик носа й промовляють «Ом»[30 - Ом – священний звук і духовний символ у дхармічних релігіях. Використовується, зокрема, під час медитацій.].

Він думав про Поллі. Поллі та її бідні руки. Як їй допомогти?

Якби питання було лише в грошах, він би повіз її на стаціонар у лікарню «Мейо» хоч завтра – з підписом, завіренням і доставкою. Він би це зробив навіть якби довелося закутати її в гамівну сорочку та обколоти заспокійливими.

Але питання не лише в грошах. Ультразвук як спосіб лікування дегенеративного артрити лише починає розвиватися. Він може виявитися ефективним, як вакцина Солка, і маячнею, як френологія. У будь-якому разі, зараз це не має значення. Імовірність тисяча до одного, що це нічого не дасть. Проте його лякала не втрата грошей, а розбиті надії Поллі.

Ворона – гнучка й жива, ніби з диснейвського мультфільму, – повільно пролопотіла через диплом Поліцейської академії Олбані. Крила видовжилися, і птаха перетворилася на доісторичного птеродактиля, який, здійнявши трикутну голову, кинувся в бік

шафок-картотек у кутку, геть зі світла.

Відчинилися двері. У кабінет устромилося скорботне басет-гаундівське обличчя Норріса Ріджвіка.

– Зробив, як ти сказав, Алане, – повідомив він з інтонацією чоловіка, що зізнається в убивстві кількох маленьких дітей.

– Добре, Норрісе, – сказав Алан. – На тебе тут ніяке гімно не полетить, слово даю.

Норріс іще трохи подивився на нього вологими очима, а потім із сумнівом кивнув і перевів погляд на стіну.

– А покажи Бастера, Алане.

Алан усміхнувся, похитав головою й потягся до лампи.

– Та давай, – умовляв Норріс. – Я йому, бляха, штраф виписав, я заслужив. Будь ласка. Мене від того аж трясє.

Алан зиркнув Норрісові над плечем, пересвідчився, що нікого немає, і звив одну долоню навколо іншої. На стіні, розхитуючи черевом, тлустий чоловік-тінь крався через світло. Один раз зупинився, щоб підтягти ззаду штани, й посунув далі, агресивно крутячи головою.

Сміх Норріса був високий і радісний – дитячий. На мить Алана це змусило згадати про Тодда, але він відіпхнув цю думку. Досить як на один вечір, Господи Боже.

– Йопта, я просто вмираю з того, – ще захлинаючись від сміху, видушив Норріс. – Ти запізно народився, Алане, – міг зробити собі кар'єру в «Шоу Еда Саллівана».

– Давай-давай, – сказав на це Алан. – Іди вже звідси.

Сміючись, Норріс зачинив двері.

Алан зачекав, поки Норріс – худорлявий і дещо зарозумілий – пройде коридором, а тоді вимкнув лампу й дістав із задньої кишені потертий блокнот. Пробігся великим пальцем по сторінках, знайшов чисту й написав: «Необхідні речі». Нижче нашкрібав: «Ліленд Гонт, Клівленд, Огайо». Правильно? Ні. Закреслив «Клівленд» і написав натомість: «Акрон». «Може, я дійсно божеволію», – подумав він. У третьому рядку написав: «Перевірити».

Він сховав блокнот у кишеню, подумав, чи не рушити додому, але натомість знову ввімкнув лампу. Невдовзі по стіні замаршував парад: леви, тигри, ведмеді, кого лише там не було.

Наче Сендбергів туман[31 - Ідеться про класичний вірш Карла Сендберга.], депресія знову підкралася на дрібних котячих ніжках. Голос знову заговорив про Енні й Тодда. За якийсь час Алан Пенгборн почав його слухати. Він робив це всупереч собі... але щодалі більше заглиблюючись у нього.

4

Поллі лежала на ліжку і, закінчивши розмову з Аланом, перевернулася на лівий бік, щоб повісити слухавку. Натомість та випала в неї з руки й гупнулася на підлогу.

«Принцесівський» телефон повільно посунувся через тумбочку, очевидно, зібравшись приєднатися до своєї іншої половини. Поллі потягнулася до телефона, але долонею врізалася в край тумбочки. Монструозний удар болю прорвався крізь тонку павутину болегамувальних і рвонув аж до плеча. Їй довелося закусити губу, щоб стримати крик.

Телефон звалився з тумбочки й видав «дзень!» внутрішнього дзвінка. Вона чула, як зі слухавки доноситься рівний ідіотичний гул відкритої лінії. Було схоже на комашине гніздо, яке транслюють через короткохвильовий передавач.

Поллі подумала, чи не підняти телефон клешнями, що тепер лежали в неї на грудях, проте не хапаючи апарата (сьогодні її пальці взагалі не згинались), а притискаючи його, ніби акордеоністка, і раптом цього всього стало забагато, навіть така проста річ, як підняти телефон, що впав на підлогу, стала невиконуваним завданням, тому вона розплакалася.

Біль знову вповні прокинувся, прокинувся й біснувався, перетворюючи її долоні – особливо ту, якою вона вдарилася, – на вогнища гарячки. Поллі лежала на ліжку, споглядаючи стелю пливким зором, і плакала.

«Боже, я б усе віддала, щоб від цього звільнитися, – думала вона. – Що завгодно віддала б, що завгодно, що завгодно».

5

До десятої години осіннього вечора Мейн-стріт Касл-Рока була замкнута надійно, як сейф «Чабб». Вуличні ліхтарі кидали чимдалі слабші кола білого світла на хідники та фасади бізнес-будівель, внаслідок чого центр міста скидався на покинуту декорацію для фільму. Вам може здатися, що невдовзі з'явиться самотня постать у фракі й циліндрі – Фред Астер чи, можливо, Джин Келлі – й витанцьовуватиме на шляху з однієї світляної плями до іншої, підспівуючи про те, як самотньо парубку, коли кохана дала йому відкоша, а всі бари вже зачинено. Тоді з іншого кінця Мейн-стріт з'явиться інша постать – Джинджер Роджерс чи, можливо, Сід Чарісс – у вечірній сукні. Вона танцюватиме в бік Фреда (чи Джина), співаючи про те, як самотньо дівчиноньці, коли коханий її продинамив. Вони побачать одне

одного, артистично зупиняться, а тоді станцюють разом перед банком чи, можливо, «Шито-крито».

Натомість на виду виринув Г'ю Пріст.

Він не був схожий ні на Фреда Астера, ні на Джина Келлі, жодної дівчиноньки в дальньому кінці Мейн-стріт, яка б наближалася до романтичної можливості побачитися з ним, не було, а такої, щоб танцювала, – і поготів. Він, проте, пив. І почав пити він у «Захмеленому тигрі», розмірено, від четвертої дня. На цей момент веселоців навіть просто ходити стало складно, уже не кажучи про якісь вигадливі па. Він брів повільно, тягнучись від одного кружальця світла до іншого, волочачи тінь через фасади перукарні, «Вестерн Авто», салону відеопрокату. Трішки петляв, червоними очима безпристрасно втупившись перед собою, а немале пузо довгою похилою дугою випиналося з-під пропітнілої блакитної футболки (спереду якої був малюнок величезного комара й напис «ОФІЦІЙНИЙ ПТАХ ШТАТУ МЕЙН»).

Пікап Громадських робіт Касл-Рока, який він водив, досі стояв на ґрунтовій стоянці позаду «Тигра». Г'ю Пріст був негордим власником кількох порушень у категорії «водіння у стані алкогольного сп'яніння», а після останнього – яке потягнуло за собою шість місяців без водійських прав – той уйобок Кітон, його співуйобки Фуллертон і Семюелс, а також їхня співсука Вільямс докладно пояснили, що їхнє терпіння вичерпалося. Наступний такий випадок призведе до втрати прав назавжди, а також до майже стовідсоткової втрати роботи.

Від цього Г'ю пити не перестав – жодна земна сила його б до цього не змусила, – але твердо постановив більше не сідати за кермо п'яним. Йому п'ятдесят один, а в такому віці запізно змінювати роботу, особливо з довгою службовою біографією п'яної їзди, що тягнулася в нього за спиною, ніби бляшанка, прив'язана до собачого хвоста.

Саме тому цього вечора він брів додому пішки, і їбать же довгою була ця прогулянка, а ще варто не забувати про певного працівника Громадських робіт на ім'я Боббі Дугас, якому завтра доведеться добрячого харамана загнути, хіба йому хочеться повернутися додому з меншою кількістю зубів, ніж прийшов на роботу.

Г'ю проминав «Закусочну Нен», коли почала сіяти дрібна мжичка. Це йому настрої не покращило.

Сьогодні він був запитав Боббі, який щовечора їздив повз будинок Г'ю додому, чи той збирається заглядати в «Тигр» цього вечора на парочку пивасів. Боббі Дугас відповів, що конешно, Г'юберте – Боббі завжди називав його Г'юбертом, а його так, блядь, не звуть, і можна закладатися, що ця хуйня також закінчиться, і то скоро. «Та конешно, Г'юберте, я, певно, під'їду коло сьомої, як все».

Тож Г'ю, упевнений, що зможе проїхатися, навіть якщо сам трохи налижеться, під'їхав до

«Тигра» десь п'ять хвилин по четвертій (він закінчив зміну трохи раніше, майже на півтори години раніше, якщо чесно, та й хер з тим, Діка Бредфорда все одно на місці не було) й одразу взявся за справу. Надходить сьома година, і вгадайте що? А нема Боббі Дугаса, йопта-нах! Надходить восьма, пів на дев'яту, і вгадайте, що далі? Те саме, йокелемене!

За двадцять десята Генрі Бофорт, бармен і власник «Захмеленого тигра», запропонував Г'ю брати ноги в руки, класти ноги на плечі, крутити педалі подалі – коротше кажучи, валити нахер. Г'ю це розлютило. Так, він влупив ногою музичний автомат, але ж то просто знов ішла пісня довбаного Родні Кровелла.

– Я що, мав сидіти й то слухати? – пред'являв він Генрі. – Та поміняй уже нарешті пластинку, і по всьому. У нього спів як у довбаного пепілептика.

– Тобі тут мало дали, я так розумію, – відповів на це Генрі. – Але більше ти тут і не отримаєш. Решту хіба в себе з холодильника дістанеш.

– А як я скажу не? – не вгавав Г'ю.

– Тоді я дзвоню шерифові Пенгборну, – незворушно сказав на це Генрі.

Інші завсідники «Тигра» – так пізно в будній вечір їх було небагато – з цікавістю спостерігали за розмовою. Поруч із Г'ю Прістом чоловіки дотримувалися обережної ввічливості, особливо коли той налигувався, проте переможцем у конкурсі «Найприємніший музик Касл-Рока» йому не бути ніколи.

– Мені б цього не хотілося, – продовжив Генрі, – але я це зроблю, Г'ю. Мене замахало, що ти вічно лупиш по моїй «рок-олі».

Г'ю задумався, чи не сказати: «Тоді я, мабуть, краще ТЕБЕ лупну пару раз, сраний ти сучий жабоїде». Тоді уявив собі жирного уйобка Кітона, який вручає йому повідомлення про звільнення через те, що Г'ю в місцевій таверні чортів здійсмає. Звісно, якщо його дійсно звільнять, то повідомлення прийде поштою, як завжди, свині на кшталт Кітона ніколи не бруднять рук (чи не ризикують отримати в табло), звільняючи людей особисто, але думка про це допомогла – він трохи охолов. Крім того, у нього вдома є кілька шестибляшанкових блоків пива в холодильнику і ще один у сараї.

– Добро, – сказав він. – Мені тут проблем усе одно не треба. Дай ключі. – Бо він віддав їх Генрі як запобіжний захід ще коли всівся в барі, шість годин і вісімнадцять пив тому.

– Ніт. – Генрі витер руки об шмат рушника й незворушно дивився на Г'ю.

– Ніт? Що значить, бляха, ніт?

– Значить, ти надто п'яний, щоб іздити. Я це знаю, а коли ти завтра зранку прокинешся, то й ти також знатимеш.

– Слухай, – терпляче продовжив Г'ю. – Коли я тобі дав ті срані ключі, то думав, що мене додому відвезуть. Боббі Дугас казав, що заскочить на кілька пляшок. Я не винен, що той тупий урод не прийшов.

Генрі зітхнув.

– Мені шкода, що так сталося, але це не моя проблема. Мене можуть засудити, якщо ти когось стукнеш. Сумніваюся, що тобі до того є якесь діло, але мені є. Мушу прикривати свою жопу, мужик. У нашому світі ніхто, крім тебе самого, це не робитиме.

Г'ю відчув образу, жалість до себе самого і дивну зародкову жалюгідність, що здіймалася на поверхню розуму, ніби якась гидотна рідина, що витікає з давно похованої бочки з токсичними відходами. Він перевів погляд від ключів, що висіли за баром біля таблички «ЯК НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ НАШЕ МІСТО, ШУКАЙ РОЗКЛАД РУХУ ПОЇЗДІВ», знову на Генрі. Тривога охопила його, коли він зрозумів, що от-от розплачеться.

Генрі глянув повз нього на кількох інших відвідувачів, що сиділи в барі.

– Ей! Із вас, штурпаків, хтось іде в бік Касл-Гілллу?

Чоловіки опустили погляди й нічого не відповіли. Один-двое похрустіли кістками. Чарлі Фортін напоказ повільно посунув у бік чоловічої вбиральні. Ніхто не відповів.

– Бачиш? – сказав Г'ю. – Ну давай, Генрі, віддай ключі.

Повільно й упевнено Генрі похитав головою.

– Якщо хочеш іще хоч раз сюди зайти й випити, доведеться прогулятися.

– Ну й прогуляюся! – крикнув Г'ю. Його голос звучав наче в ображеної дитини на межі істерики.

Він почовгав залом, опустивши голову й щосили стиснувши кулаки. Чекав, що хтось засміється. Майже сподівався на це. Тоді він наведе тут порядок, і пішла та робота нахуй. Проте всі мовчали, окрім Ріби Макінтайр, яка щось там скиглила про Алабаму.

– Ключі зможеш забрати завтра! – гукнув йому в спину Генрі.

Г'ю не відповів. Доклавши немислимих зусиль, він стримався, щоб дорогою не пробити потертим жовтим робочим чоботом довбану «рок-олу» Генрі Бофорта. Тоді, не піднімаючи

голови, він зник у темряві.

6

Тепер мряка перетворилася на реальну мжицю, і Г'ю припускав, що та перейде у звичний рясний дощ, доки він дійде додому. Така вже його фортуна. Він незворушно йшов уперед, ноги вже так сильно не запліталися (свіже повітря його трохи витверезило), очі невгавно бігали з боку в бік. Спокою на душі не було, а ще дуже хотілося, щоб на дорозі хтось трапився й нахамив йому. Навіть дешиця хамства згодилася б. Він ненароком згадав дівка, що вчора вдень вискочив йому перед машиною, і похмуро замріявся, як би збив того шмаркача, розмазавши по вулиці. Це не була б його провина, у жодному разі. У його часи діти хоч дивилися, де йдуть.

Він пройшов повз вільну ділянку, де колись стояв «Емпоріум Галоріум», до того як згорів, «Шито-крито», магазин інструментів... і зрештою підійшов до «Необхідних речей». Зиркнув на вітрину, повернув погляд знову на Мейн-стріт (лишилося півтори милі, і, можливо, він таки уникне дощу, поки той ще не почав добряче сипати), аж раптом зупинився.

Ноги вже провели його повз нову крамницю, тож довелося повернутися. Над вітриною горіло єдине світло, м'яко осяваючи три предмети. Світло також лилося йому на обличчя й фантастичним чином трансформувало його. Зненацька Г'ю набув вигляду змученого хлопчика, який не спить, хоча вже давно пора. Маленького хлопчика, який побачив, що хоче на Різдво – що мусить отримати на Різдво, бо, несподівано, більше нічого на цілیم божім світі йому не хочеться. Обабіч центрального предмета на вітрині стояли дві жолобчасті вази (з улюбленого карнавального скла Нетті Кобб, хоча Г'ю про це не знав, та й не хотів знати).

То був лисячий хвостик.

Раптом знову настав 1955 рік, він щойно отримав водійські права і їхав на гру чемпіонату серед школярів західного Мейну – Касл-Рок проти Грінспарка – татовим «фордом» 53-го року з відкидним дахом. То був химерно теплий листопадовий день, настільки теплий, щоб зняти той старий дах і накрити його брезентом (особливо якщо ви купка гарячих дітлахів, готових і охочих здійснити кіпіш), і в машині їх було шестеро. Пітер Дойон прихопив флягу віскі «Лог Кебін», по радіо співав Перрі Комо, Г'ю Пріст сидів за білим кермом, а в повітрі тріпотів прикріплений до антени довгий пишний лисячий хвіст, точно такий же, як зараз лежить на вітрині.

Г'ю згадав, як майорів той хвіст, як він, споглядаючи його, думав, що коли матиме власний кабріолет, то й хвіст такий також матиме.

Він згадав, як відмовився від фляги, коли дійшла його черга. Він за кермом, а за кермом не

п'еш, бо відповідальний за життя інших. А також згадав іще одну річ: упевненість, що він проживає найкращу годину найкращого дня свого життя.

Спогад був несподіваним і дещо болісним через свою чистоту й повну сенсорність пам'яті – димний аромат паленого листя, миготіння листопадового сонця на світловідбивачах відбійника, – і тепер, задивившись на лисячий хвіст на вітрині «Необхідних речей», він збагнув, що то й був найкращий день його життя, один з останніх до того, як бухло міцно засмоктало його у свою гумову пластичну трясовину, зробивши з нього дивну версію царя Мідаса: усе, чого він відтоді торкається, обертається гімном.

Раптом Г'ю подумав: «Я можу змінитися».

Ця думка мала власну захопливу чіткість.

«Я можу почати спочатку».

Чи таке можливо?

«Так, думаю, можливо. Я можу купити той хвіст і причепити на антену свого “б'юіка”».

Усі, звісно, сміятимуться. Мужики з мене сміятимуться.

«Які мужики? Генрі Бофорт? Той малий нікчема Боббі Дугас? І що? Нахуй пішли. Купи собі той хвіст, причепи до антени і їдь...»

Їхати куди?

«Ну, як щодо четвергових зустрічей “Анонімних алкоголіків” у Грінспарку для початку?»

На мить ця можливість ошелешила й розпалила його, так само як довгострокового в'язня могло б ошелешити й розпалити видиво ключа, що його в замку залишив небалий наглядч. На мить він навіть побачив, як це відбувається: як він отримує спершу білий, тоді червоний, тоді синій жетони, не п'є день за днем, місяць за місяцем. Більше жодного «Захмеленого тигра». Шкода. Але також жодних платіжних днів у страху знайти в конверті разом із чеком повідомлення про звільнення.

У ту мить, стоячи й витріщаючись на лисячий хвіст на вітрині «Необхідних речей», Г'ю бачив майбутнє. Уперше за багато років він бачив майбутнє, і той чудовий помаранчевий лисячий хвіст із білим кінчиком проносився ним, ніби бойова хоругва.

Тоді знову з хрускотом увірвалася реальність, і пахла вона дощем та вологим брудним одягом. Ніякого у нього хвоста не буде, ніяких зустрічей АА, ніяких жетонів, ніякого майбутнього. Йому п'ятдесят один, бляха, рік, а у п'ятдесят один ти вже застарий для мрій

про майбутнє. У п'ятдесят один потрібно бігти лише задля того, щоб утекти від лавини власного минулого.

Проте якби то був робочий час, він би все одно спробував. Та, бляха, точно спробував би. Він би зайшов, здоровий як гаспидяка, і запитав би, скільки за той лисячий хвіст на вітрині. Але зараз десята година, на Мейн-стріт усе замкнено, як на поясі вірності крижаній королеви, і коли він наступного ранку прокинеться з відчуттям, ніби хтось загнав йому бурульку межі очі, то не згадає зовсім нічого про той чудовий лисячий хвіст із його жвавим червонястим кольором.

І все одно, він іще на мить затримався, проводячи брудними зашкарубленими пальцями по склу, ніби дитина по вітрині магазину іграшок. Кутиків губ торкнулася слабка усмішка. Ніжна усмішка, яка на обличчі Г'ю Пріста здавалася недоречною. А тоді десь угорі по Касл-В'ю кілька разів запахла вихлопна труба якогось автомобіля, різко, наче з дробовика, звуки розірвали дощове повітря, і Г'ю з переляку повернувся в теперішнє.

«Нахуй. Про що ти, блядь, думаєш?»

Він відвернувся від вітрини й повернув обличчя знову в бік дому – якщо двокімнатну халупу з присобаченим сараєм можна назвати домом. Проходячи під навісом, він крадькома глипнув на двері... і знову зупинився.

Табличка на них, звісно ж, повідомляла: ВІДЧИНЕНО.

Ніби крізь сон, Г'ю простягнув руку й спробував повернути ручку. Та вільно піддалася. Над головою дзенькнув маленький срібний дзвоник. Звук, здавалося, долинав із якоїсь неможливої відстані.

Посеред крамниці стояв чоловік. Він водив пір'яним віничком по скляній шафці й щось собі намугикував. Коли теленькнув дзвоник, він повернувся в бік Г'ю. Чоловік узагалі не здивувався, коли побачив, що хтось стоїть у нього на вході десять по десятій вечора в середу. Г'ю в ту химерну мить вразили очі чоловіка – чорні, як в індіанця.

– Чоловіче, ти забув табличку перевернути, – почув свій голос Г'ю.

– Зовсім ні, – ввічливо відказав чоловік. – На жаль, у мене проблеми зі сном, і деколи ввечері люблю допізна залишатися відчиненим. Хтозна, коли який чолові'яга, як оце ви, може зайти... і щось уподобати собі. Бажаєте зайти й подивитися?

Г'ю Пріст зайшов і зачинив за собою двері.

– Там лисячий хвіст... – почав Г'ю, тоді був вимушений спинитися, прокашлятися й почати знову. Слова виринали сиплим нерозбірливим бурмотінням. – Там лисячий хвіст на вітрині.

– Так, – підтвердив власник. – Прекрасний, чи не так?

Тепер він тримав віничок перед собою, а чорні індіанські очі з інтересом дивилися на Г'ю понад букетом пір'їн, що приховували нижню частину обличчя. Г'ю не бачив рота чоловіка, але припускав, що той усміхається. Зазвичай йому було незручно, коли люди – особливо незнайомі – усміхалися йому. Від цього йому хотілося битися. Правда, сьогодні його це зовсім не турбувало. Мабуть, тому що він досі напівп'яний.

– Дуже гарний, – погодився Г'ю. – Просто краса. У мого тата був кабріолет із таким же хвостом на антені, ще коли я був малий. Купа людей у цьому вошивому місті навіть не повірили б, що я взагалі колись був малим, але так, був. Як і всі інші.

– Звісно.

Чоловік не відривав погляду від очей Г'ю, і разом із тим відбувалося щось неймовірно дивне – вони начебто росли. Г'ю ніби не міг відірвати від них погляду. Надмір зорового контакту – ще одна річ, що зазвичай спонукала його до бійки. Але сьогодні така ситуація здавалася цілком нормальною.

– Я був думав, що лисячий хвіст – найпутівіша річ на світі.

– Звісно.

– «Путівово» – отак ми тоді говорили. Ніякої херні, типу рульно. І кульно – я взагалі, блядь, не розумію, що це означає, а ти?

Але власник «Необхідних речей» мовчав, просто стояв собі й дивився на Г'ю Пріста чорними індіанськими очима понад віялом пір'істого віничка.

– Менше з тим, я хочу його купити. Продасиш?

– Звісно, – утретє повторив Ліленд Гонт.

Г'ю відчув полегшення і раптову радість, що розлилася тілом. Зненацька він став упевненим, що все буде добре – геть усе. Це, звісно, абсолютне безумство – він винен гроші ледь не кожній людині в Касл-Року й трьох прилеглих містах, він на краю прірви, за крок від втрати роботи, на якій він уже останні шість місяців, «б'юік» тримається на

чесному слові й молитвах – але від цієї думки відмовитися було просто неможливо.

– Скільки? – запитав він. Раптом засумнівався, чи зможе дозволити собі такий ладний хвостик, і відчув укол паніки. Що, як він буде йому не по грошах? Навіть гірше, а якщо він виклянчить десь гроші завтра-післязавтра, а виявиться, що цей тип уже його продав?

– Ну, це залежить.

– Залежить? Від чого залежить?

– Від того, скільки ви готові заплатити.

Ніби крізь сон, Г'ю дістав із задньої кишені пошарпаний гаманець «Лорд Бакстон».

– Заберіть це, Г'ю.

«Я йому назвав своє ім'я?»

Г'ю не пам'ятав, але гаманець сховав.

– Виверніть кишені. Сюди, на шафку.

Г'ю вивернув кишені. Поклав зверху на шафку кишеньковий ніж, трубочку льодяників «Сертс», запальничку «Зіппо» і десь півтора долара пересипаного тютюном дріб'язку. Монети дзенькали на склі.

Чоловік нахилився вперед і роздивлявся купку добра.

– Здається, вдосталь, – відзначив він і помахав віничком над убогим манаттям. Коли він забрав віничок, ніж, запальничка й «сертси» були на місці. Монети щезли.

Г'ю спостерігав це без подиву. Він стояв мовчки, ніби іграшка з розрядженими батарейками, поки високий чоловік підійшов до вітрини й повернувся з лисячим хвостом. Він поклав його на шафку біля змалілої купки кишенькового майна Г'ю.

Г'ю повільно витягнув руку й погладив хутро. На дотик воно було холодне й дороге, а ще тріскотіло шовковою статикою. Гладити його було наче гладити ясну серпневу ніч.

– Гарно? – запитав чоловік.

– Гарно, – причмелено притакнув Г'ю й потягнувся, щоб узяти хвіст.

– Не робіть цього, – різко заборонив йому чоловік, і рука Г'ю вмить смикнулася. Він

подивився на Гонта очима, повними болю, що межував зі скорботою. – Ми ще не закінчили торгуватися.

– Ні, – погодився Г'ю. «Я загіпнозований, – подумав він. – Бляха, цей мужик мене точно загіпнозував». Але це не важило. Взагалі, це було навіть... гарно.

Він знову потягнувся за гаманцем, повільно, ніби під водою.

– Та лишися того, придурку, – нетерпляче прошипів містер Гонт і відклав віничок убік.

Рука Г'ю знову прикипіла до стегна.

– Чому так, що стільки людей вважають, ніби всі відповіді лежать у їхніх гаманцях? – роздратовано запитав чоловік.

– Я не знаю, – відповів Г'ю. Він ніколи над цим не замислювався. – Це справді трохи по-дурному.

– Гірше, – відрізав Гонт. Його голос переріс у буркотливі, дещо нерівні модуляції, ніби в людини, що або дуже змучена, або дуже зла. Він і був змученим – минув довгий виснажливий день. Уже багато вдалося досягнути, але робота заледве почалася. – Це набагато гірше. Це просто злочинна дурість! Знаєш що, Г'ю? Світ сповнений убогих людей, які не розуміють, що продається все, просто все... якщо вони готові за це заплатити. Вони лише на словах із цим погоджуються, більше нічого, і пишаються своїм здоровим цинізмом. Ну що ж, таке лицемірство – це глупство! Цілковите... глупство!

– Глупство, – механічно погодився Г'ю.

– Те, чого люди жадають насправді, Г'ю, не отримати через гаманець. Навіть найтовстіший гаман у цьому місті не вартий поту з-під пахв трударя. Цілковите глупство! А душі! Якби мені, Г'ю, платили десять центів за кожен раз, як я чув, що хтось охоче продасть душу за те й те, я б собі вже Емпайр-Стейт-білдинг купив! – Він схилювся ближче, і тепер його губи потягнулися назад від нерівних зубів у широченній нездоровій посмішці. – От скажи мені, Г'ю: заради всіх гадів повзучих під землею, що б я робив з твоєю душею?

– Мабуть, нічого. – Голос долинав звідкілясь іздалеку. Ніби з дна глибокої темної печери. – Не думаю, що вона зараз у гарній формі.

Містер Гонт раптом розслабився й випрямився.

– Досить цієї брехні й напівправди. Г'ю, ви знаєте жінку на ім'я Нетті Кобб?

– Психовану Нетті? Та всі в місті знають Психовану Нетті. Вона свого чоловіка замочила.

– Як подейкують. Тож послухай мене, Г'ю. Слухай уважно. Тоді зможеш узяти свій лисячий хвіст і піти додому.

Г'ю Пріст слухав уважно.

Надворі лив дощ і почав завивати вітер.

8

– Браяне! – різко гаркнула міс Реткліфф. – Ну й ну, Браяне Раску! Я б нізащо не повірила, що ти на таке здатен! Ану сюди! Марш!

Він сидів за задньою партою класної кімнати в підвалі, де проводилися заняття з логопедії, і був зробив щось неправильне – щось жажливо неправильне, судячи з голосу міс Реткліфф, – але не знав що, доки не підвівся. Тоді зрозумів, що він голий. Його охопила страшна хвиля сорому, але разом з тим він відчув і захоплення. Опустивши очі на свій пеніс і побачивши, як той твердне, Браян одночасно стривожився й збудився.

– Сюди, я сказала!

Він повільно рушив до передньої частини кімнати, поки інші – Саллі Маерз, Донні Френкель, Ноні Мартін і бідний безклепкий Слупі Додд – свердлили його очима.

Міс Реткліфф стояла перед партою, тримаючи долоні на стегнах, очі в неї палали, а пишна хмара темно-каштанового волосся ширяла в неї навколо голови.

– Ти нечемний хлопчисько, Браяне, дуже нечемний.

Він отупіло кивнув головою, але СВОЮ голівку піднімав пеніс, тож, здавалося, принаймні одна частина його тіла зовсім не проти бути нечемною. Вона, навпаки, насолоджувалася непослухом.

Міс Реткліфф поклала йому в долоню шматочок крейди. Він відчув дрібний електричний розряд, коли їхні долоні торкнулися.

– А тепер, – строго сказала вона, – п'ятсот разів напиши на дошці: «Я ЗАКІНЧУ ОПЛАТУ ЗА СВОЮ КАРТКУ СЕНДІ КОУФЕКСА».

– Так, міс Реткліфф.

Він почав писати, стоячи навшпиньках, щоб дотягнутися до верхівки дошки, відчуваючи

доторк теплого повітря до голих сідниць. Він дописав «ЗАКІНЧУ ОПЛАТУ», коли відчув, як гладенька м'яка долоня міс Реткліфф обхопила його твердий пеніс і почала легенько його посмикувати. На мить здалося, що він знепритомніє, так то було приємно.

– Пиши-пиши, – суворо промовила вона з-за спини, – і я продовжуватиму.

– М-міс Ре-ре-реткліфф, а що мої ско-скоромовки? – запитав Слопі Додд.

– Заткнися, або я по стоянці тебе розкатаю, Слопі, – прошипіла міс Реткліфф. – Лиш пискнути, як свиня, встигнеш.

Розмовляючи, вона не припиняла смикати Браянів інструмент. Він уже стогнав. Знав, що це неправильно, але як же приємно. Це був чистий непідробний кайф. Саме те, чого він потребував. Саме те.

А тоді Браян обернувся і побачив, що за спиною стоїть не міс Реткліфф, а Вілма Джерзик, з великим блідим обличчям і глибокими карими очима, наче двома родзинками, загнаними глибоко в груді тіста.

– Він забере її, якщо не заплатиш, – промовила Вілма. – І це ще не все, малий. Він...

9

Браян Раск прокинувся, так різко смикнувшись, що ледь не звалився з ліжка на підлогу. Тіло рясніло потом, серце стукотіло, ніби відбійний молоток, пеніс стирчав твердою гілочкою в штанах піжами.

Він сів, увесь тремтячи. Першим імпульсом було розкрити рота й закричати, покликати маму, як він робив, ще коли був маленьким і його сновидіння захоплював кошмар. А тоді Браян усвідомив, що більше не маленький, йому одинадцять... і взагалі, це не зовсім той сон, про який розповідаєш матері, правда?

Він ліг, вирячивши очі в темряву, перевів погляд на цифровий годинник на столику біля ліжка й побачив, що зараз чотири хвилини після півночі. Чулися звуки дощу, досить сильного, який лупив по вікні спальні з ударами пронизливого вітру. Звучало майже як град.

«Моя картка. Моя картка з Сенді Коуфлексом зникла».

Не зникла. Він знав, що не зникла, але також знав, що не зможе заснути, доки не перевірить, що вона на місці, у швидкозшивачі, де він тримав дедалі більшу колекцію карток «Топпс» із 1956 року. Він перевірів учора, перед тим як іти в школу, потім ще раз,

коли повернувся додому, а минулого вечора після вечері припинив кидати м'яч на задньому подвір'ї зі Стенлі Досоном, щоб перевірити ще раз. Сказав Стенлі, що йому треба в туалет. Зиркнув на неї ще один останній раз перед тим, як залізти в ліжку й вимкнути світло. Браян усвідомлював, що картка стала для нього якоюсь одержимістю, але це усвідомлення його не зупиняло.

Браян виліз із ліжка, не помічаючи, як прохолодне повітря залишає на розігрітому тілі гусячу шкіру й змушує пеніс поникнути. Він тихенько прокрався через кімнату до комода. Залишив обриси власного тіла, виведені потом, позаду на простирадлі, що вкривало матрац. Зверху на комоді лежала велика книжка, купаючись у потоці білого світла з вуличного ліхтаря зовні.

Він узяв її, розкрив і почав похапцем гортати аркуші прозорого пластику з кишеньками для карток. Минув Мела Парнелла, Вайті Форда й Воррена Спана – скарби, якими він раніше неймовірно пишався, – ледве кинувши на них оком. На мить горло здушила паніка, коли Браян дійшов до кінцевих аркушів, які були ще порожні, й так і не побачив Сенді Коуфекса. А тоді усвідомив, що, поспішаючи, прогорнув одночасно кілька сторінок. Повернувся назад, і так – ось воно, те вузьке обличчя, слабка усмішка, зосереджені очі, що дивляться з-під козирка бейсболки.

«Моему доброму приятелеві Браяну, з найкращими побажаннями, Сенді Коуфекс».

Пальці обмацували вигнуті лінії підпису. Губи рухалися. Він знову відчув спокій... чи майже спокій. Картка ще насправді не його. Це лише певний... пробний період. Він ще дещо має зробити, щоб вона стала дійсно його. Браян був не до кінця впевнений, що саме треба зробити, але знав, що це якось пов'язано зі сном, від якого він щойно прокинувся, а ще був певний, що знатиме, коли настане час

(завтра? сьогодні вночі?)

діяти.

Він закрив швидкозшивач («КОЛЕКЦІЯ БРАЯНА, НЕ ЧІПАТИ!» – акуратно видрукувано на картці, приклеєній скотчем до передовиці) і поклав його в комод. Тоді повернувся в ліжку.

У володінні карткою Сенді Коуфекса турбувала одна річ. Браянові хотілося показати її батькові. Дорогою додому з «Необхідних речей» він уявляв, як показуватиме її йому. Він, Браян, зі старанною недбалістю: «Слухай, тату, я одну 56-ку купив собі в новому магазині. Глянеш?» Тато погодиться без особливого інтересу, суто щоб підтримати розмову, зайде в кімнату, щоб потішити Браяна... і як же загоряться в нього очі, коли побачить, який скарб вдалося дістати! А підпис!..

Так, він буде приголомшений і радий, звичайно. Найпевніше, поплескає Браяна по спині й

дасть п'ять.

Але що тоді?

А тоді почнуться запитання, саме так... і в цьому проблема. Батькові перш за все захочеться дізнатися, по-перше, де він дістав картку, по-друге, де взяв гроші на таку картку, яка а) рідкісна, б) в чудовому стані й в) підписана. Друкований напис на картці був Сенфорд Коуфлекс, реальне ім'я легендарного швидкісного пітчера. А на підписі було Сенді Коуфлекс, і в дивному й деколи недешевому світі колекціонерів обмінних бейсбольних карток це означало, що чесна ринкова ціна картки може сягати аж ста п'ятдесяти доларів.

Подумки Браян спробував придумати можливу відповідь.

«Я купив її в новому магазині, тату, "Необхідних речах". Там чоловік продав мені її з ОФІГЕЗНОЮ знижкою... сказав, що так люди будуть більше зацікавлені в тому, щоб прийти туди, якщо знатимуть, що в нього дешево».

У голові звучало нормально, та навіть дитині, якій ще рік до того, як зможе платити повну дорослу ціну за квиток у кіно, було зрозуміло, що це надто натягнуто. Коли розповідаєш, що тобі вдалося з кимсь непогано про щось домовитися, людям завжди цікаво. Надто цікаво.

«Та ну? І скільки він скинув? Тридцять відсотків? Сорок? За пів ціни віддав? Це ж усе одно закоштувало би баксів шістдесят-сімдесят, Браяне, а я ж ЗНАЮ, що в тебе нема таких грошей десь по скарбничках».

«Ну... насправді, вийшло трохи дешевше, тату».

«То скажи. Скільки заплатив?»

«Ну... вісімдесят п'ять центів».

«Він продав тобі підписану бейсбольну картку Сенді Коуфлекса 1956 року, яка ще не була в обігу, за вісімдесят п'ять центів?»

Ага, отут і почнуться реальні проблеми.

Які проблеми? Браян не зовсім усвідомлював, але десь щось смердітиме, це точно. Якимсь чином його звинуватять... можливо, тато теж, але мама – точно.

Вони, можливо, навіть змусять його повернути картку, а він її нізащо не віддасть. Картка не просто підписана, вона підписана для Браяна.

Нізащо.

Бляха, та він навіть не зміг похизуватися нею перед Стеном Досоном, коли той зайшов покидати м'яча, хоча Браянові хотілося, – в Стена б підлива по «жокейках»[32 - Jockey – марка білизни середнього класу.] потекла. Але Стен збирався переночувати в нього в п'ятницю, тож Браян запросто уявляв собі, як той каже татові: «То як вам Браянова картка Сенді Коуфекса, містере Раск? Кульно, правда?» Те саме з іншими друзями. Браян відкрив одну з великих істин маленьких містечок: багатьма таємницями – фактично всіма дійсно важливими таємницями – не можна ділитися. Бо такі речі розходяться, і то швидко.

Він опинився в дивній і незручній ситуації. Дістав чудову річ і не міг нікому ні показати, ні розповісти про неї. Це мало б знівечити задоволення від нового придбання, що, певною мірою, і сталося, але разом з тим це подарувало йому вкрадливу, скаредну насолоду. Він зрозумів, що не стільки тішиться картою, скільки зловтішається, що вона в нього є, і таким чином дізнався ще одну істину: зловтіха на самоті дарує свою незвичну приємність. Здавалося, ніби один закуток його здебільшого відкритої й доброї натури відмежувався стінами й був залитий особливим чорним світлом, що одночасно викривляло й збільшувало те, що там сховане.

І він не збирався цим ділитися.

Нізащо, ні-ні, аж ніяк.

«Тоді краще заверши з оплатою», – прошепотів голос глибоко в думках.

Він завершить. Жодних проблем. Він розуміє, що те, що мусить зробити, – не зовсім гарний вчинок, але це також не щось зовсім огидне. Просто... просто...

«Просто жарт, – прошепотів у голові інший голос, і він побачив очі містера Гонта – темно-сині, наче море в ясний день, і химерно заспокійливі. – Оце й усе. Просто маленький жарт».

Так, просто жарт, що б він не означав.

Жодних проблем.

Браян занурився глибше в ковдру з гусячого пуху, перевернувся на бік, заплющив очі й одразу задрімав.

Він дещо зрозумів, коли вони з братом крізь сон підсунулися ближче одне до одного. Дещо, що сказав містер Гонт. «Ти станеш кращою рекламою, ніж БУДЬ-ЯКА місцева газета!» Тільки він не може показувати картку, яку купив. Якщо ця думка настільки очевидна для нього, хлопця, якому бракує розуму не переходити дорогу перед Г'ю

Прістом, хіба такий розумник, як містер Гонт, цього не розуміє?

Ну, можливо, розуміє. А може, й ні. Дорослі не мислять як нормальні люди, і, крім того, картка ж у нього, правда? І вона в його альбомі, саме там, де й повинна бути, правда?

Відповідь на обидва запитання була ствердна, тож Браян облишив думки про все це й знову заснув, поки по вікні барабанив дощ, а в кутах під звисами лементував невтомний осінній вітер.

Розділ четвертий

1

Дощ ущух до світанку четверга, а перед десятою тридцять, коли Поллі визирнула з вікна «Шито-крито» й побачила Нетті Кобб, хмари вже починали розходитися. Нетті несла складену парасольку й поквапом рухалася по Мейн-стріт, тримаючи під пахвою сумочку, ніби відчувала, що одразу в неї за спиною розкриваються щелепи нової грози.

— Як твої руки сьогодні, Поллі? — запитала Розалі Дрейк.

Поллі зітхнула про себе. Їй доведеться розібратися з таким же, тільки настирливішим запитанням, коли його вдень поставить Алан, припускала вона, — вони домовилися зустрітися за кавою в «Закусочній Нен» біля третьої. Людей, яких давно знаєш, так просто не обманути. Вони бачать сірість твого обличчя й темні півмісяці під очима. Що важливіше, вони бачать стривожений погляд твоїх очей.

— Сьогодні набагато краще, дякую, — відказала вона.

Це було немалим перебільшенням правди. Краще, та чи настільки краще? Не-а.

— Я просто подумала, дощ і все таке...

— Та то ніколи не вгадаєш, чому вони болять. В тому-то й напасть із цим. Але ти не зважай, Розалі, а йди сюди до вікна. Мені здається, тут у нас перед очима зараз чудо відбудеться.

Розалі приєдналася до Поллі біля вікна саме вчасно, щоб побачити, як дрібна кваплива постать із затиснутою в руці парасолею, ніби дрючком, судячи з того, як вона її тримала,

наближається до навісу «Необхідних речей».

– Це Нетті? Дійсно вона? – ледь видихнула Розалі.

– Дійсно вона.

– Господи, вона заходить!

Та на мить здалося, ніби передбачення Розалі обламало всю справу. Нетті підійшла до дверей... а тоді відступила. Вона переклала парасоль з однієї руки в іншу й кинула на фасад «Необхідних речей» такий погляд, наче то змія, готова її вкусити.

– Ну ж бо, Нетті, – м'яко промовила Поллі. – Давай, золото!

– Мабуть, там зачинено, – припустила Розалі.

– Ні, у нього там табличка, що у вівторок і четвер відчинено лише за попередньою домовленістю. Сама бачила, коли зранку проходила.

Нетті знову підступила до дверей. Потягнулася до ручки й знову відсмикнулася.

– Господи, мене це вбиває, – простогнала Розалі. – Вона мені була сказала, що, може, повернеться, а я ж знаю, як вона обожнює те карнавальне скло, але я б і не подумала, що наважиться.

– Вона запитала, чи нічого, що вона вийде на час перерви, щоб сходити в «те нове місце» й забрати мій судочок від торта, – пробурмотіла Поллі.

Розалі кивнула.

– Така вже наша Нетті. Вона колись навіть питала в мене дозволу сходити до виходка.

– Я так собі думаю, вона почасти сподівалася, що я забороню, що буде забагато роботи. Але, думаю, інша частина хотіла, щоб я погодилася.

Поллі не відривала очей від жорстокої дрібномасштабної війни, що точилася менш ніж за сорок ярдів, мінівійни між Нетті Кобб і Нетті Кобб.

Якщо вона таки ввійде, який же це буде для неї крок уперед!

Поллі відчула тупий гарячий біль у долонях, опустила очі й побачила, що переплітає пальці. Змусила себе скласти руки на стегнах.

– Та річ не в судку від торта і не в склі карнавальному, – відзначила Розалі. – Річ у ньому.

Поллі перевела погляд на неї. Розалі розсміялася й дещо зашарілася.

– Ні, я не кажу, що Нетті на нього запала чи щось таке, хоча вона реально була така розміряна, коли я наздогнала її на вулиці. Він з нею мило поводився, Поллі. Оце й усе. Був чесним і приемним.

– Багато людей з нею приемні, – сказала Поллі. – Алан аж зі шкури пнеться, щоб гарно з нею обходитися, а та все одно його соромиться.

– Наш містер Гонт приемний по-особливому, – нехитро зауважила Розалі, і, ніби на підтвердження її слів, Нетті вхопилася за ручку дверей і повернула її.

Вона відчинила двері й так і стояла на хіднику, стискаючи парасолю, ніби те її мілке джерело рішучості майже зовсім вичерпалося. Поллі раптом відчула певність, що Нетті зачинить двері й поспішить геть. Долоні, хоч і з артритом, стиснулися в кулаки.

«Уперед, Нетті. Заходь. Лови шанс. Повертайся до світу».

Тоді Нетті всміхнулася, очевидно, у відповідь людині, яку ні Поллі, ні Розалі не бачили. Вона опустила парасолю, відвівши її від грудей... і ввійшла.

Двері за нею зачинилися.

Поллі повернулася до Розалі, і її вразило, що в тієї сльози на очах. Жінки презирилися якусь мить, а тоді, сміючись, обійнялися.

– Уперед, Нетті! – гукнула Розалі.

– Два очка від нас! – погодилася Поллі, і сонце вирвалося з-за хмар у її голові на дві години раніше, ніж воно зробило це в небі над Касл-Роком.

2

Через п'ять хвилин Нетті Кобб сиділа в одному з дорогих крісел із високою спинкою, що їх Гонт розставив уздовж стіни своєї крамниці. Забуті парасоля й сумочка лежали на підлозі поруч. Гонт сидів біля неї, стискав її долоні й не відривав гострого погляду від її непевних очей. Абажур із карнавального скла стояв на одній зі скляних шафок біля контейнера з-під торта Поллі Чалмерз. Абажур був дивовижним і в антикварних крамницях Бостона міг би продаватися доларів за триста, якщо не більше. Нетті Кобб, проте, щойно купила його за десять доларів і сорок центів, усі гроші, що були в неї в сумці, коли вона зайшла в

крамницю. А зараз забула про нього, як і про парасолю.

– Завдання, – промовляла вона. Голос звучав ніби крізь сон. Вона легенько поворухнула пальцями, щоб сильніше стиснути долоні містера Гонта. Він зробив те ж у відповідь, і її обличчя торкнулася ледь помітна задоволена усмішка.

– Так, правильно. Це дрібниця. Ви ж знаєте містера Кітона, правда?

– Так, звісно, – відповіла Нетті. – Рональда і його сина Денфорта. Обох знаю. Ви кого маєте на увазі?

– Молодшого, – пояснив містер Гонт, погладжуючи її долоні довгими великими пальцями. Нігті в нього були жовті й досить довгі. – Першого виборного.

– Позаочі його «Бастером» називають, – повідомила Нетті й захихотіла. То був різкий звук, навіть трохи істеричний, проте Ліленда Гонта це наче не стривожило. Навпаки – звук не дуже нормального сміху Нетті наче сподобався йому. – Завжди так називали, ще відколи він хлопчиком був.

– Я хочу, щоб ви завершили оплату свого абажура, трішки розігравши Бастера.

– Розігравши? – стурбовано уточнила Нетті.

Гонт усміхнувся.

– Потрібно просто влаштувати невеличкий жарт. А він і не дізнається, що це ви. Подумає на іншу людину.

– Ой. – Нетті перевела погляд повз Гонта на абажур із карнавального скла, і на мить щось розтуманило її погляд – можливо, жадібність чи просто жадання й задоволення. – Ну...

– Усе буде гаразд, Нетті. Ніхто й не дізнається... а абажур буде у вас.

Нетті заговорила повільно і вдумливо:

– Мій чоловік багато кпинив із мене. Можливо, буде весело розіграти так когось іншого. – Вона знову подивилася на нього, і тепер її погляд пояснював точно від тривоги. – Якщо від цього йому не буде боляче. Такого я не хочу робити. Я так зі своїм чоловіком зробила, знаєте.

– Боляче не буде, – м'яко промовив Гонт, погладжуючи долоню Нетті. – Зовсім-зовсім. Я просто хочу, щоб ви дещо залишили в нього вдома.

– Але як я...

– Ось.

Він поклав їй щось у долоню. Ключ. Вона стиснула його.

– Коли? – запитала Нетті. Її замріяні очі знову повернулися до абажура.

– Скоро. – Він відпустив її долоню й підвівся. – А зараз, Нетті, мені треба запакувати цей чудовий абажур вам у коробку. Місіс Мартін має зайти подивитися на «лалік» через... – Він глипнув на годинник. – Божечки, через п'ятнадцять хвилин! Але у мене просто слів нема, наскільки я радий, що ви вирішили зайти. У наш час зовсім небагато людей здатні оцінити красу карнавального скла – більшість просто перекупники з касовими апаратами замість сердець.

Нетті також підвелася й поглянула на абажур милими очима закоханої жінки. Щемлива знервованість, з якою вона наближалася до крамниці, зникла зовсім.

– Він справді чудовий, правда?

– Навіть дуже, – тепло погодився містер Гонт. – І я навіть не можу сказати... не можу дібрати слів... наскільки тішуся від думки, що ця річ потрапить у добрий дім, місце, де його не просто протиратимуть щосередини, доки через кілька років він не розіб'ється внаслідок якоїсь недбалості на шматочки, які підметуть і викинуть у смітник без відчуття особливої втрати.

– Я б так нізащо не вчинила! – скрикнула Нетті.

– Я знаю, – запевнив її містер Гонт. – У цьому й полягає ваша чарівність, Нетіціє.

Нетті округлила очі на нього.

– Звідки ви знаєте моє ім'я?

– Такий у мене хист. Імен ніколи не забуваю. І облич.

Він пішов за шторку в задню частину крамниці. Повернувся, тримаючи рівний лист білого картону в одній долоні й здоровенну жужму цигаркового паперу в іншій. Поклав цигарковий папір біля контейнера від торта (жмут, тихенько й таємниче потріскуючи і шурхочучи, одразу почав розгортатися у щось схоже на величезну бутоньєрку) і почав згинати картон у форму коробки, яка ідеально підійшла для абажура.

– Упевнений, що ви належно доглядатимете річ, яку щойно купили. Саме тому я вам її й

продаю.

– Справді? А я думала... містер Кітон... і той розіграш...

– Ні-ні-ні! – заперечив Гонт, напівсміючись-напівдратуючись. – Розіграш може влаштувати будь-хто! Люди люблять жартувати одне з одного! Але вручити якусь річ людині, яка її любить і потребує... це вже зовсім інше. Іноді, Нетиціє, мені здається, що насправді я продаю щастя... ви так не думаєте?

– Ну, – щиро промовила Нетті. – Мене ви ошасливили, містере Гонт. Дуже ошасливили.

Широкою усмішкою він оголив криві тісні зуби.

– Чудово! Це чудово! – Містер Гонт запхав бутоньєрку із цигаркового паперу в коробку, поклав абажур у лоскїтливу білосніжу, закрив коробку й демонстративними рухами заклеїв її. – Ось, готово! Ще одна задоволена клієнтка знайшла свою жадану річ!

Він передав їй коробку. Нетті взяла її. А коли пальцями торкнулася його, то відчула дрож огиди, хоча лише хвилину тому стискала їх дуже сильно, навіть пристрасно. Проте ті романтичні хвилини вже починали здаватися потьмареними й нереальними. Він поклав контейнер від торта зверху на білу коробку. У контейнері вона щось розгледіла.

– А що там?

– Записка для вашої роботодавиці, – пояснив Гонт.

Обличчя Нетті одразу ж пронизала тривога.

– Це ж не про мене?

– Святі угодники, звісно ні! – сказав Гонт, сміючись, і Нетті вмить розслабилася. Коли він сміявся, було неможливо опиратися чи не довіряти Гонтові. – Бережіть абажур, Нетиціє, і приходьте ще.

– Обов'язково, – сказала Нетті, що могло бути відповіддю на обидва застереження, але в серці (у тому таємному вмістилищі, де потреби й страхи постійно штовхаються, ніби нахабні пасажери в переповненому вагоні метро) вона відчувала, що, хоч вона сюди ще, можливо, й прийде, абажур залишиться єдиною річчю, яку вона коли-небудь купить у «Необхідних речах».

Ну й що з того? Це прекрасна річ, яку вона завжди хотіла, єдине, що їй було потрібне, щоб завершити свою скромну колекцію. Нетті роздумувала, чи не розповісти містерові Гонту, що її чоловік міг би ще жити, якби не розбив абажур із карнавального скла, вельми схожий

на цей, чотирнадцять років тому і це було останньою краплею, яка штовхнула її за межу. За роки спільного життя він переламав їй багато кісток, і вона дозволяла йому жити. А коли він розбив те, що їй було справді потрібне, вона забрала його життя.

Вирішила не розповідати про це містерові Гонту.

Він був схожим на того, хто, мабуть, і так знає.

3

– Поллі! Поллі, вона виходить!

Поллі облишила кравецького манекена, на якому повільно й уважно підтикала крайку, і поспішила до вікна. Вони з Розалі стали пліч-о-пліч і дивилися, як Нетті виходить з «Необхідних речей» у стані, який можна було б описати лише як «добряче навантажений». Під пахвою вона тримала сумочку, під іншою – парасоллю, а в руках несла квадратну білу коробку з контейнером від торта Поллі зверху.

– Я, мабуть, піду допоможу їй, – запропонувала Розалі.

– Ні. – Поллі рукою зупинила її. – Краще не треба. Думаю, вона почне соромитися й переполошиться.

Вони дивилися, як Нетті піднімається вулицею. Вона вже не бігла, ніби втікаючи від щелеп бурі. Тепер вона ледь не летіла.

«Ні, – подумала Поллі. – Ні, не так. Вона радше... пливе».

У голові вона одразу побудувала одну з тих дивних асоціацій, майже перехресний зв'язок, після чого розреготалася.

Розалі повернулася до неї, піднявши брови.

– Поділишся?

– Той вираз обличчя в неї, – пояснила Поллі, не відриваючи очей від Нетті, що перетинала Лінден-стріт повільними мрійливими кроками.

– Ти про що?

– Наче щойно потрахалась... і разів зо три кінчила.

Розалі порожевіла, знову глянула на Нетті, а тоді аж запищала зі сміху. Поллі доєдналася. Вони тримали одна одну й хиталися з боку в бік, дико регочучи.

– Ой-йой, – озвався Алан Пенгборн з передньої частини ательє. – Поважні пані, а так регочуть ще до полудня! Для шампанського ще ж зарано, то що так смішно?

– Чотири! – сказано гигочучи, скрикнула Розалі. Сльози лилися їй по щоках. – Як на мене, всі чотири!

Їх знову вхопив сміх, жінки хиталися туди-сюди, тримаючи одна одну, й аж завивали, поки Алан стояв і дивився на них, ховаючи руки в кишенях уніформи й добродушно усміхаючись.

4

Норріс Ріджвік прибув до шерифської управи у вуличному одязі приблизно за десять хвилин до того, як на фабриці пролунав полудневий свисток. Він мав денну зміну, від дванадцятої до дев'ятої вечора одразу перед вихідними, і саме так йому подобалося. Нехай інші розбираються з бардаком на дорогах і стежках округу Касл після того, як о першій зачиняться бари. Він міг би цим займатись і займався не раз, але майже завжди все закінчувалося тим, що він блював до знемоги. Іноді блював до знемоги, навіть коли жертви були на ногах, ходили й викрикували, що їм не треба дихати в ніяку блядську трубку і що вони більш-менш знають свої конструкційні права, – такий вже у Норріса був шлунок. Шила Бріггем любила подразнити його словами, що він точнісінько як поліцейський Енді з серіалу «Твін-Пікс», але Норріс знав, що це не так. Енді плакав, коли бачив мерців. Норріс не плакав, проте мав схильність блювати на них, як одного разу ледь не наригав на Гомера Гамаша, коли того знайшли розпластаним у рові біля цвинтаря «Гоумленд», забитим до смерті його ж протезом руки.

Норріс глянув на графік, побачив, що і Енді Клаттербак, і Джон Лапойнт патрулюють, тоді перевів погляд на дошку денної зміни. Для нього там не було нічого, що його також утішило. На довершення дня – принаймні цієї частини дня – друга його уніформа повернулася з чистки... у той же день, коли обіцяли, ну нарешті. Так йому не доведеться їхати додому переодягатися.

До поліетиленового пакета на одязі було прикріплено записку: «Слухай, Барні. Ти мені винен 5,25. Цього разу мене не намахуй, бо станеш сумнішим і мудрішим ще до того, як сонце зайде». І підпис: «Клат».

Навіть це письмове привітання не зіпсувало йому настрою. Шила Бріггем була єдиною людиною в шерифській управі Касл-Рока, яка вважала, що Норріс ніби з «Твін-Пікс» (Норріс же припускав, що вона єдина в департаменті – окрім нього самого тобто, – хто

взагалі дивиться той серіал). Інші поліцейські – Джон Лапойнт, Сіт Томас, Енді Клаттербак – називали його Барні, як персонажа Дона Ноттса в старому «Шоу Енді Гріффіта». Іноді це його дратувало, та не сьогодні. Чотири дні денної зміни, тоді три вихідні. Цілий шовковий тиждень розпростерся перед ним. Іноді життя може бути розкішним.

Він дістав п'ятірку й один долар з гаманця і поклав на стіл Клата. «Слухай, Клате, знайди собі якесь хобі», – нашкрывав він ззаду на формі для звіту, упевнено підписав своїм іменем і залишив цидулку біля грошей. Тоді зняв поліетилен з уніформи й поніс у чоловічу роздягалку. Переодягаючись, він насвистував, а тоді, дивлячись на своє відображення в дзеркалі, схвально кивнув бровами. Господи, ну він же просто як нова копійка. На сто відсотків нова копійка. Грішникам Касл-Рока краще, до дідькової матері, бути сьогодні наготові, інакше...

У дзеркалі він помітив якийсь рух позаду себе, та не встиг і голову повернути, як його схопили, обернули й вгатили об кахлі біля пісуарів. Голова лупнулася об стіну, кашкет злетів, а тоді він побачив перед собою кругле розпашіле обличчя Денфорта Кітона.

– Ти ким себе, блядь, уявив, Ріджвік? – запитав він.

Норріс зовсім забув про штраф, який учора запхав під двірник лобового скла Кітонового «кадиллака». Тепер згадав.

– Відпусти! – Він намагався вимовити це обурливо, але голос, що почувся, походив радше на писк. Відчув, як палають щоки. Завжди, коли він злився чи лякався – а зараз і те, й те, – то червонів, як дівчинка.

Кітон, на п'ять дюймів вищий і на сотню фунтів важчий, різко й коротко струснув полісмена, але після цього відпустив. Він дістав з кишені штраф і підніс його Норрісові до носа.

– Це ж твоє прізвище на цій херні сраній? – вимогливо запитав він, ніби Норріс це вже заперечив.

Норріс Ріджвік чудово знав, що це його підпис, хоч і схований під гумовою печаткою, але розбірливий, і що цю штрафну квитанцію він видер зі свого блокнота.

– Ти припаркувався на місці для каліки, – промовив він, відступаючи від стіни й потираючи потилицю. Гадство, там сто відсотків гуля виросте (а Бастер ще й до всирачки налякав його, це не заперечиш). Коли первинне здивування вщухло, почав наростати гнів.

– На чому?

– На місці для людей з інвалідністю! – гаркнув Норріс. «І мало того, сам Алан наказав мені

виписати той штраф!» – збирався продовжити він, але не став. Навіщо дарувати цій жирній свинюці задоволення від того, що переводиш стрілки? – Тобі вже про це не раз говорили, Ба... Денфорте, сам знаєш.

– Як ти мене назвав? – зловісно запитав Денфорт Кітон. По щоках і щелепі йому розросталися червоні плямки розміром із центифолії.

– Це дійсний штраф, – продовжив Норріс, ігноруючи останню репліку, – і, як на мене, його краще заплатити. Тобі пощастило, що я не штрафую тебе ще й за напад на поліцейського!

Денфорт розсміявся. Звук глухо відбивався від стін.

– Я тут ніякого поліцейського не бачу, – сказав він. – Лише худий шматок гімна в упаковці від в'яленої яловичини.

Норріс зігнувся й узяв кашкет. Нутрощі скрутило в клубок страху – Денфорт Кітон, ворог, якого й ворогові не побажаєш, – а гнів переріс у лють. Руки тремтіли. Проте він відвів секунду, щоб рівно посадити кашкет на голову.

– Можеш перетерти це з Аланом, якщо хочеш...

– Ні, я з тобою це перетру!

– ...але мені ця розмова вже набридла. Заплатити потрібно протягом тридцяти днів, Денфорте, інакше тебе доведеться забрати. – Норріс випрямився до своїх повних п'яти футів і шести дюймів[33 - ? 167,5 см.] і додав: – Де тебе шукати, ми знаємо.

Він рушив геть. Кітон, обличчя якого скидалося на захід сонця в зоні ядерного вибуху, ступив уперед, щоб перекрити йому шлях. Норріс спинився й підняв на нього палець.

– Зачепиш мене, і я тебе в камеру кину, Бастере. Не жартую.

– Так, з мене досить, – промовив Кітон дивним невиразним голосом. – Досить. Тебе звільнено. Скидай уніформу й починай шукати нову ро...

– Ні, – озвався позаду них голос, і обое обернулися.

У дверях чоловічого туалету стояв Алан Пенгборн.

Кітон стиснув руки в пухкі білі кулаки.

– Не лізь у це.

Алан увійшов, двері позаду нього повільно зачинилися з тихим свистом.

– Ні, – повторив він. – Це я сказав Норрісові виписати той штраф. Ще я йому сказав, що сам скасую його перед нарадою щодо закупівель. Дене, це ж штраф на п'ять доларів. Якого хера з тобою діється?

Голос в Алана був збаламучений. Він почувався збаламучено. Бастер ніколи не був приемним чоловіком, навіть у кращі часи, але такий вибух – занадто навіть для нього. Від кінця літа чоловік здавався якимсь потріпанним і вічно на межі (Алан чув далекий рев його голосу, коли виборні проводили засідання комітету), а в очі йому поселився якийсь загнаний погляд. Він на мить задумався, чи Кітон, бува, не хворий, і вирішив, що подумає про це пізніше. Він і без того в гиденькій ситуації.

– Нічого зі мною не діється, – люто процідив Кітон і пригладив назад волосся. Норріс із задоволенням відзначив, що руки в того також тремтять. – З мене просто досить, мене дістали всі ці зарозумілі мудаки, як оцей... Я намагаюся зробити для міста якнайбільше... бля, та я багато чого вже зробив для цього міста... і мене замахало постійне переслідування... – На мить він спинився, ковтнув товстим борлаком й вибухнув: – Він мене Бастером назвав! Ти знаєш, як я на таке реаую!

– Він перепросить, – спокійно промовив Алан. – Правда, Норрісе?

– Не знаю, чи вдасться, – відповів Норріс. Голос тремтів, нутрощі викручувало, але гнів ще не вщух. – Я знаю, що це йому не подобається, але річ у тім, що він на мене зненацька наскочив. Я стояв, дивився в дзеркало чи рівно краватка лежить, коли він мене схопив і кинув об стіну. Я нормально так головою бахнувся. Блін, Алане, я навіть не думав, що говорю.

Алан перевів погляд на Кітона.

– Це правда?

Кітон опустил очі.

– Я був злий, – пояснив він.

Алан припустив, що для чоловіка його штибу це найближче до спонтанного й непрямого вибачення. Він знову глянув на Норріса, щоб перевірити, чи поліцейський це зрозумів. Здавалося, так. Добре. Один широкий крок до гасіння цієї маленької гидкої петарди в купці гімна. Алан трохи розслабився.

– Можемо вважати, що справу закрито? – уточнив він в обох. – Можемо просто добути науку з цього й жити далі?

– Я не проти, – за мить відповів Норріс.

Алана це вразило. Норріс кощавий, має звичку лишати напівпорожні банки «джолт коли» й «нігая»[34 - Jolt Cola, Nehi – популярні серед американських дітей 80-х років солодкі газовані напої.] в патрульній машині після зміни, а його звіти – це просто тихий жах... але серце в нього широченне. Він поступився не тому, що боїться Кітона. Якщо огрядний перший виборний так думає, то вельми помиляється.

– Вибач, що назвав тебе Бастером, – сказав Норріс. Насправді він не просив пробачення, від слова зовсім, але сказати йому не боліло. Напевно.

Алан подивився на дебелого чоловіка в яскравому спортивному піджаку й футболці-поло з відкритою шиєю.

– Денфорте?

– Гаразд, зам'яли, – сказав Кітон. Він говорив із тоном роздутої великодушності, і Алан відчув знайому хвилю неприязні до нього. Голос, що ховався глибоко в голові, примітивний крокодилячий голос підсвідомості, коротко й чітко озвався: «Але чому б тебе інфаркт не вхопив, Бастере? Чому ти просто не зробиш нам усім послугу й не сконаеш?»

– Гаразд, – промовив він. – Добре по...

– Якщо, – перебив Кітон, піднісши вгору палець.

Алан підняв брови.

– Якщо?

– Якщо ми якось розберемося з цим штрафом. – Він простягнув його в бік Алана, стиснувши двома пальцями, ніби шматку, якою витерли якусь сумнівну рідоту.

Алан зітхнув.

– Ходімо в мій кабінет, Денфорте. Обговоримо. – Глянув на Норріса. – У тебе зміна, так?

– Так, – відповів Норріс.

Клубок у шлунку досі не розплутався. Гарний настрій щез, мабуть, до кінця дня, і все через цю жирну свинюку, а Алан йому простить той штраф. Він розуміє, політика, але це не означає, що йому таке подобається.

– Побудеш іще трохи тут? – запитав Алан. Таким чином він питав: «Хочеш це обговорити?», поки Кітон стояв поруч і скалив зуби на них обох.

– Ні, – відповів Норріс. – Маю роботу, треба кілька місць відвідати. Пізніше поговоримо, Алане.

Він вийшов з туалету, пройшов повз Кітона, навіть погляду на нього не кинувши. І хоча Норріс цього не знав, Кітон докладав неймовірних – ледь не героїчних – зусиль, щоб стримати ірраціональний потяг влупити його ногою по сраці, щоб піддати ходу.

Алан і собі перевіряв вигляд у дзеркалі, даючи Норрісу час без проблем ушитися, поки Кітон стояв біля дверей і нетерпляче зиркав на нього. Тоді Алан посунув назад в робоче приміщення, а Кітон – назирці за ним.

В одному з двох крісел біля дверей його кабінету сидів дрібний франтуватий чоловік у кремовому костюмі, напринджено читаючи велику книжку в шкіряній оправі, яка не могла бути не чим іншим, як Біблією. Серце Алана потонуло. Він був досить упевнений, що більше нічого надто неприємного не станеться за сьогоднішній ранок – до дванадцятої ще дві-три хвилини, – тож така думка здавалася слушною, але він помилився.

Преподобний Вільям Роуз закрив Біблію (оправа якої майже пасувала до його костюма) й скочив на рівні.

– Шери-ифе Пенгборн, – почав він. Преподобний Роуз належав до тих глухоманистих баптистів, які починають викручувати голосні звуки у разі емоційної напруги. – Чи можна з вами поговорити?

– Преподобний Роузе, дайте мені, будь ласка, п'ять хвилин. Мені треба розібратися з однією справою.

– Це-е неймовірно важливо.

«Ще б пак», – подумав Алан.

– Це також. П'ять хвилин.

Він прочинив двері й запросив Кітона у свій кабінет, поки преподобний Віллі, як любить його назвати отець Бріггем, не сказав ще чогось.

– Це про «Нічку казино», – сказав Кітон після того, як Алан зачинив двері кабінету. –

Згадаеш ще мое слово. Отець Джон Бріггем, може, і товстолобий ірландець, але я б у будь-якому разі став на його бік, а не цього мужика. Роуз капець який пихатий мудак.

«От тобі й дорікає горщик чавунові, що чорний», – подумав Алан.

– Сідай, Денфорте.

Кітон сів. Алан обійшов до свого столу, дістав штрафну квитанцію й розірвав її на дрібні шматочки. Їх викинув у смітник.

– Є. Розібралися?

– Розібралися, – відповів Кітон і зібрався вставати.

– Ні, ще трохи посидь.

Кущисті брови Кітона збіглися під високим рожевим лобом у грозову хмару.

– Будь ласка, – додав Алан.

Він сів у своє крутне крісло. Долоні рушили одна до одної й спробували скластися в дрозда. Алан їх спинив і рівно склав на підставці під папір.

– Наступного тижня на нараді щодо закупівель ми розбираємося з питаннями бюджету, які обговорюватимуть у лютому на зборах жителів міста... – почав Алан.

– Канешно, – буркнув Кітон.

– ...і це штука політична, – продовжив Алан. – Я це усвідомлюю, і ти також усвідомлюєш. Щойно я суто з політичних міркувань порвав цілком дійсний штраф за паркування.

Кітон легенько всміхнувся.

– Ти вже достатньо давно в місті, щоб знати, як тут усе працює, Алане. Рука руку мие.

Алан посунувся в кріслі. Воно заскрипіло й запищало – звуки, які він часто чув уві сні після довгих важких днів. Таких, яким виявився цей.

– Так, – сказав він. – Рука руку мие. Але це поки що.

Брови знову збіглися до купи.

– Це що означає?

– Означає, що навіть у маленьких містах є момент, на якому політика закінчується. Ти не забувай, що я чиновник не призначений. Міські виборні можуть контролювати фінансові ресурси, але за мене люди голосують. А голосують для того, щоб зберігати і підтримувати закон. Я дав присягу і намагаюся її дотримуватися.

– Ти мені погрожуєш? Бо якщо так...

Саме в ту мить пролунав дзвінок на фабриці. Тут він почувся приглушено, але Денфорт Кітон усе одно підскочив, ніби його оса вжалила. На мить його очі округлилися, а руки вчепилися в білі виступи билець крісла.

Алан знову відчув те збаламучення. «Він боязкий, як кобила в тічку. Що з ним таке?»

Уперше він замислився, чи містер Денфорт Кітон, перший виборний Касл-Рока задовго до того, як Алан узагалі почув про це місце, раптом не вживає щось не зовсім кошерне.

– Я тобі не погрожую, – заспокоїв Алан.

Кітон знову почав розслаблятися, але сторожко... ніби боявся, що свисток на фабриці озветься знову, просто щоб познущатися з нього.

– Добре. Бо питання не лише у фінансових ресурсах, шерифе Пенгборн. Рада виборних, а також трое окружних адміністраторів мають право звільняти й призначати заступників шерифа. Окрім багатьох інших прав, про які, я певен, ти знаєш.

– Це суто бюрократія.

– І завжди так було, – погодився Кітон. Із внутрішньої кишені він дістав сигару «Рой Тен». Протягнув її між пальцями, шурхочучи поліетиленом. – Це ж не означає, що так завжди має бути.

«А тепер хто кого залякує?» – подумав Алан, але нічого не сказав. Натомість відкинувся в кріслі й дивився на Кітона. Той кілька секунд тримав зоровий контакт, а тоді опустил очі й почав порпатися в обгортці.

– Наступного разу запаркуєшся на місці для інвалідів, я сам тобі випишу штраф і він нікуди не дінеться, – сказав Алан. – А якщо ще хоч раз торкнешся когось із моїх заступників, я тебе закрию зі звинуваченням у нападі третього ступеня. Це станеться, скільки б у міських виборних не було так званих прав. Бо для мене це перестає бути питанням політики. Зрозуміло?

Якусь мить Кітон роздивлявся сигару, ніби медитуючи. Коли знову підняв очі на Алана,

вони обернулися дрібними твердими шматками кременю.

– Шерифе Пенгборн, якщо хочеш дізнатися, наскільки тверда в мене срака, вперед, продовжуй тиснути.

У Кітона на обличчі був написаний гнів – так, без сумніву, проте Алан подумав, що це ще не все. Там також був страх. Чи побачив він це? Чи відчув? Невідомо, та це й не важить. Але чого Кітон боїться... ось що важить. Це може важити досить багато.

– Зрозуміло? – повторив Алан.

– Так, – відповів Кітон. Він зняв поліетилен із сигари несподіваним різким рухом і впустив його на підлогу. Сигару затиснув зубами й так і вимовив:

– А тобі зрозуміло?

Крісло заскрипіло й зарипіло, коли Алан знову нахилився вперед. Він серйозно подивився на Кітона.

– Я розумію, що ти говориш, але ні чорта не розумію, що ти коїш, Денфорте. Ми ніколи не були з тобою якимись кентами...

– Звичайно, – вторував Кітон й відкусив кінчик сигари.

На мить Алан подумав, що той також опиниться на підлозі, і приготувався пропустити й це також – політика, – але Кітон виплюнув його собі в долоню, а тоді впустив у чисту попільничку на столі. Там кінчик лежав, ніби маленьке собаче гіменце.

– ...але в нас завжди були непогані робочі стосунки. А тепер оце. Щось не так? Якщо що, я можу допомогти...

– Усе так, – перебив Кітон, різко підводячись. Він знову лютував – навіть більше, ніж просто лютував. Алан майже бачив, як у нього з вух пара валить. – Просто мені вже так набридло це... переслідування.

Він уже вдруге вжив це слово. Аланові воно здавалося дивним, тривожним. Узагалі вся ця розмова здавалася йому тривожною.

– Ну, у разі чого ти знаєш, де я, – сказав Алан.

– Та знаю, знаю! – вигукнув Кітон і рушив до дверей.

– І прошу тебе, Денфорте... не забувай про місце для інвалідів.

– Та пішли ви нахуй зі своїм місцем і інвалідами! – гаркнув Кітон і затраснув за собою двері.

Алан сидів за столом і довго свердлив поглядом зачинені двері, а стурбований вираз не сходив з його обличчя. Тоді він обійшов стіл, підняв зіжмаканий поліетиленовий циліндр, що лежав на підлозі, кинув його у відро для сміття й підійшов до дверей, щоб запросити всередину Пароплавчика Віллі.

6

– Містер Кітон такий сумний, здається, – сказав Роуз.

Він обережно примостився в кріслі, яке щойно звільнив перший виборний, з відразою розглядаючи кінчик сигари, що лежав у попільниці, після чого обережно поклав білу Біблію собі на сухорляві коліна.

– Наступного місяця багато зустрічей стосовно закупівель, щось таке, – невиразно пояснив Алан. – Це, напевно, сильний стрес для виборних.

– Так, – погодився преподобний Роуз. – Бо ж І-ісус сказав нам: «Отож віддавайте кесареве кесарю, а Боже – Богові».

– Ага, – зітхнув Алан. Раптом йому самому захотілося цигарку, щось на кшталт «лакї» чи «пелл-мелл», по вінця заповнену смолою й нікотинном. – Що ж я вам сьогодні можу віддати, пре... преподобний Роузе? – Він перелякався, коли усвідомив, що щойно був максимально близько до того, щоб звернутися до чоловіка «преподобний Віллі».

Роуз зняв круглі окуляри без оправ, протер їх і знову почепив на ніс, ховаючи дві невеликі червоні плямки на перенісці. Чорне волосся, приліплене до голови якимсь зіллям, запах якого Алан відчував, та не міг розпізнати, блищало під проміннями флуоресцентної лампи з решіткою на стелі.

– Справа стосується мерзоти, яку отець Джон Бріггем чомусь називає «Нічкою казино», – зрештою оголосив преподобний Роуз. – Якщо пам'ятаєте, шерифе Пенгборн, я приходив до вас невдовзі після того, як уперше почув цю страшну ідею, з вимогою, щоб ви відмовилися давати дозвіл на таку поді-ю в ім'я благопристойності.

– Преподобний Роузе, якщо ви пам'ятаєте...

Роуз владно підніс одну руку, а іншою поліз у кишеню піджака. Дістав звідти брошуру завбільшки ледь не з цілу книжку. То була, як побачив Алан із завмерлим серцем (хоча й

без особливого подиву), скорочена версія Кодексу законів штату Мейн.

– І от я приходжу знову, – дзвінким тоном проголосив преподобний Роуз, – із вимогою заборонити цю подію не лише в ім'я благопристойності, а в ім'я закону!

– Преподобний Роузе...

– Ось розділ 24, підрозділ 9, другий абзац Кодексу законів штату Мейн, – перервав його преподобний Роуз. Щоби в нього палали червінню, і Алан усвідомив, що єдине, чого він досягнув за останні кілька хвилин, – це поміняв одного божевільного на іншого. – Уривок, у якому вказано, – читав преподобний Віллі, голос якого переростав у проповідницький спів, такий знайомий його здебільшого захопленій парафії: – «Ігри, виграш у яких залежить від випадковості, прописані в розділі 23 цього Кодексу, у яких ставки у грошовій формі вважаються однією з умов, визначаються як незаконні». – Він захрюпнув Кодекс і подивився на Алана. Очі в нього горіли. – Визначаються як не-законні! – вереснув він.

Алан відчув потяг викинути руки в повітря й закричати: «Слава Господу, алилуя!» Коли минулося, він заговорив:

– Я знаю про ті частини Кодексу, що стосуються азартних ігор, преподобний Роузе. Я їх переглянув після того, як ви минулого разу до мене приходили, і показав Альбертові Мартіну, який виконує багато юридичної роботи для міста. Його думка така, що розділ 23 не стосується таких речей, як «Нічка казино». – Він замовк, тоді додав: – І мушу вам сказати, що це також і моя думка.

– Це неможливо! – виплюнув Роуз. – Вони хочуть обернути Божий дім на картярське лігво, а ви мені кажете, що це законно?

– Це настільки ж законно, як і бінго, яке проходить у залі «Доньок Ізабелли» з 1931-го.

– Це-е вам не бінго! Це-е рулетка! Там гратимуть у карти на гроші! Там будуть, – голос преподобного Роуза затремтів, – ко-ості!

Алан спинив руки, що силкувалися скластися в іще одну птаху, і цього разу навіть сплів їх докупи на підставці.

– Я попросив Альберта написати запит Джиму Тірні, головному прокуророві штату. Відповідь була та сама. Вибачте, преподобний Роузе. Знаю, що це вас ображає. От я, наприклад, не люблю дітей на скейтбордах. Я б заборонив ті штуки, якби міг, але ж не можу. Іноді в демократії ми мусимо миритися з деякими речами, яких не схвалюємо.

– Але це ж азартні ігри! – заверещав преподобний Роуз, у голосі якого вчувалися справжні муки. – Це ігри на гроші! Як це може бути законним, якщо Кодекс чітко вказує...

– Судячи з того, як вони це організовують, там не зовсім ігри на гроші. Усі учасники... сплачують пожертви перед входом. За це отримують відповідну суму ігрової валюти. Наприкінці вечора буде аукціон, на якому розіграють певну кількість призів – не грошей, а призів. Відеомагнітофон, тостер-духовка, порохотяг, порцеляновий сервіз, отаке. – І ще якийсь стрибучий внутрішній біс потягнув його додати: – Наскільки я знаю, з початкової пожертви навіть відраховується податок.

– Це нечестива мерзенність, – промовив преподобний Роуз. Колір сповз із його щік. Ніздрі роздimalися.

– Це моральна оцінка, а не юридична. Таке відбувається по всій країні.

– Так, – сказав Роуз. Він звівся на ноги, стискаючи Біблію перед собою, наче щит. – І це влаштовують католики. Католики обожнюють азартні ігри. Я маю намір це припинити, ше-ефе Пенгборн. З вашою допомогою чи без неї.

Алан також підвівся.

– Кілька моментів, преподобний Роуз. Шериф Пенгборн, а не «шеф». І я вам не можу вказувати, що говорити на своїх проповідях, так само як не можу вказувати отцеві Бріггему, які події організовувати в його церкві, чи в залі «Доньок Ізабелли», чи в залі «Лицарів Колумба» – якщо це, звісно, не щось відверто заборонене законом. Але я можу попередити вас бути обережним і, думаю, мушу це зробити.

Роуз зміряв його холодним поглядом.

– Ви про що?

– Я про те, що ви засмучений. Ви зі своїми людьми можете розклеювати плакати по всьому місту, можете писати листи в газети, але є певна межа порушення, яку не можна перетинати. Раджу вам із цим змиритися.

– Коли І-ісус побачив блудниць і гендлярів у хра-амі, Він не звирявся з писаним кодексом, шерифе. Коли І-ісус побачив, як ті ганебні чоловіки й жінки оскверняють дім Божий, Він не шукав ніякої межі порушення. Наш Господь вчинив те, що правильно!

– Так, – спокійно погодився Алан. – Але ви – не Господь.

Роуз довго дивився на нього розpalеними, ніби газові пальники, очима, і Алан подумав: «Овва. Та цей мужик скажений, як капелюшник».

– Гарного вам дня, шефе Пенгборн, – холодно промовив Роуз.

Цього разу Алан вирішив не виправляти його. Лише кивнув і простяг руку, хоча й чудово усвідомлював, що її не потиснуть. Роуз обернувся й тріумфально пішов до дверей, не відриваючи Біблію від грудей.

– Ви попустіться з цим, преподобний Роузе, окей? – гукнув йому в спину Алан.

Роуз не обернувся й нічого не відповів. Він крокував до дверей і захряснув їх за собою так сильно, аж скло в рамці задеренчало. Алан сів за стіл і долонями стиснув скроні.

За кілька секунд голову в кімнату боязко просунула Шила Бріггем.

– Алане?

– Він пішов? – запитав Алан, не піднімаючи очей.

– Священник? Так. Вискочив, як вітер березневий.

– Елвіс покинув будівлю, – безбарвно проронив Алан.

– Що?

– Нічого. – Він підвів голову. – Мені б якусь наркоту сильну, якщо можна. Шило, глянеш у шафці з доказами, подивишся, що ми маємо?

Вона всміхнулася.

– Уже перевіряла. Боюся, сервант порожній. Чашка кави згодиться?

Він усміхнувся у відповідь. День уже почався, і він мусить бути кращим, ніж ранок. Мусить.

– Давай.

– Домовилися. – Вона зачинила двері, й Алан врешті-решт випустив долоні з полону. Невдовзі через жмут сонячного проміння на стіні навпроти вікна ширяла згряя дроздів.

Щочетверга останній урок дня в середній школі Касл-Рока відводили для різноманітних позашкільних видів діяльності. Оскільки він був одним із кращих учнів і не брав участі в шкільній діяльності аж до кастингу на зимову виставу, Браянові Раску дозволяли йти того дня раніше – це чудово збалансовувало його довгі вівторки.

Цього четверга він переступив поріг бічного виходу майже перед тим, як припинив дзвеніти дзвінок на шостий урок. У рюкзаку лежали не лише книжки, а й плащ-дошовик, який мама змусила зранку вдягнути, тож рюкзак кумедно випинався на спині.

Їхав він швидко, серце надривно гупало в грудях. Йому треба дещо

(завдання)

зробити. Невеликий обов'язок, з яким треба розібратися. Насправді досить веселий обов'язок. Тепер він знав, у чому той полягає. Йому це стало чітко зрозуміло, коли Браян мріяв собі дорогою на урок математики.

Коли Браян спустився з Касл-Гілла по Скул-стріт, сонце вперше за день вийшло з-за пошматованих хмар. Він зиркнув ліворуч і побачив тінь хлопця й тінь велосипеда, які не відстають від нього на мокрому тротуарі.

«Мусиш їхати швидко, щоби встигати за мною сьогодні, малий-тінь, – подумав він. – Я маю кудись піти й дещо зробити».

Браян крутив педалі через бізнес-район, не переймаючись тим, щоб глянути через Мейн-стріт на «Необхідні речі», ненадовго зупинившись на перехресті, щоб недбало подивитися в обидва боки, перш ніж знову поспішити далі. Коли досягнув перехрестя Понд-стріт (тобто його вулиці) і Форд-стріт, повернув праворуч, замість продовжити їхати по Понд-стріт до свого будинку. На перетині Форд і Віллоу звернув ліворуч. Віллоу-стріт ішла паралельно Понд-стріт: задні двори будинків обох вулиць розташовувалися один навпроти одного, у більшості випадків відділені дерев'яною огорожею.

На Віллоу-стріт живуть Піт і Вілма Джерзики.

«Тут треба бути трохи обережним».

Але Браян знав, як бути обережним. Він усе продумав у голові дорогою зі школи, і вийшло легко, майже так, наче воно завжди там було, те знання про завдання, яке треба виконати.

У будинку Джерзиків було тихо, а на під'їзній доріжці – порожньо, та це не обов'язково означає, що все безпечно й добре. Браян знав, що Вілма працює принаймні на пів ставки в «Маркеті Гемпгіллів» на шосе 117, бо бачив, як вона там орудує касовим апаратом, а навколо голови в неї, як завжди, пов'язано шарф, однак це не означає, що зараз вона там. Маленький побитий «юго», який вона водить, може бути в гаражі, де його не видно.

Браян проїхав на велосипеді по під'їзній доріжці, зліз, відставив ніжку. Тепер серцебиття відчувалось у вухах і горлі. Лунало ніби барабанний дріб. Він підійшов до передніх дверей,

повторюючи слова, які скаже, якщо місіс Джерзик таки виявиться вдома:

«Доброго дня, місіс Джерзик, я Браян Раск з іншого боку кварталу, знаєте? Я учень середньої школи, скоро ми будемо продавати підписки на журнал, щоб купити для шкільного оркестру нову уніформу, тому я розпитую людей, чи не потрібно їм журналів. Щоб я міг прийти пізніше, як матиму набір для продажу. Хто продає найбільше, отримує призи».

Звучало непогано, коли він розробляв цей план у голові, і досі звучить добре, але все одно він відчував напругу. Зо хвилину він стояв на порозі, дослухався до звуків усередині будинку – радіо, телевізор із якимсь серіалом (проте не «Санта-Барбарою», вона починається лише через кілька годин), можливо, порохотяг. Він нічого не чув, та це означає не більше, ніж порожня під'їзна доріжка.

Браян натиснув дзвінок. Десять у глибинах будинку почув невиразне «Дінь-дон!».

Браян стояв на порозі, чекав, час від часу роззирався, чи ніхто його не бачить, але Віллоу-стріт наче спала. А ще перед будинком Джерзиків ріс живопліт. І це добре. Коли робиш

(завдання)

щось, що люди – наприклад, мама чи тато – не зовсім схвалюють, живопліт – найкраще, що лише може бути.

Минуло пів хвилини, двері не відчиняли. Поки добре... та краще перестрахуватися, ніж потім шкодувати. Він знову натиснув дзвінок, цього разу двічі, тож із нутра будинку долинув звук «Дінь-дон! Дінь-дон!».

Усе одно нічого.

Гаразд. Усе досить добре. Фактично все цілком чудово й максимально чотко.

Можливо, й цілком чудово та максимально чотко, але Браян не стримався й знову роззирнувся – цього разу злодійкувато, – поки вів велосипед, не піднявши стійку, між будинком і гаражем. У цій зоні, яку хлопці з компанії «Сайдинг і двері від Діка Перрі» називають підворіттям, Браян знову припаркував велосипед. Тоді зайшов на задній двір. Серце калатало як ніколи. Іноді в нього тремтів голос, коли так сильно билось серце. Він сподівався, що, якщо місіс Джерзик на задньому дворі, садить цибулини квітів чи щось таке, голос під час розповіді про підписки так не тремтітиме. Якщо тремтітиме, вона може запідозрити, що він бреше. А це може призвести до такого лиха, про яке він навіть думати не хоче.

Позаду будинку Браян зупинився. Бачив частину заднього двору Джерзиків, але не весь. І раптом затія перестала здаватися такою веселою. Раптом це здалося злим розіграшем, не більше, проте точно не менше. У голові прорвався тривожний голос: «Браяне, може, просто сядеш на велосипед і чкурнеш звідси? Їдь додому. Випий склянку молока і добряче все це обдумай».

Так. Це здавалося вельми доброю – вельми розумною – ідеєю. Він уже був почав дійсно обертатись... а тоді йому явився образ, безмірно потужніший, ніж той голос. Він побачив довгий чорний автомобіль – «кадиллак» чи, можливо, «лінкольн-марк IV», – який зупиняється перед його будинком. Відчиняються двері, і з салону виходить містер Ліленд Гонт. Лише містер Гонт одягнений уже не в куртку-смокінг, як у Шерлока Голмса з тих історій. Містер Гонт, що тепер крокує на горизонті Браянової уяви, у грізному чорному костюмі – костюмі організатора похорону, – а обличчя в нього далеко не приязне. Темно-блакитні очі ще більше потемніли від гніву, а губи оголили криві зуби... але не в усмішці. Довгі тонкі ноги маршують по доріжці в бік переднього входу Расків, а чоловік-тінь, пришпилений до них, скидається на повішеника з фільму жахів. Підійшовши до дверей, він не натисне дзвінок, о ні. Він просто ввірветься всередину. Якщо Браянова ма спробує стати йому на заваді, він її відштовхне. Якщо Браянів тато спробує стати йому на заваді, містер Гонт його вирубить. А якщо Браянів молодший братик, Шон, спробує стати йому на заваді, то містер Гонт шпурне його через весь будинок, ніби квотербек «аве марію»[35 - Nail Mary pass – дуже довга передача на випередження в американському футболі, яку виконують із відчаю, без великої надії на успіх.]. Він кине́ться нагору, горлаючи Браянове ім'я, а троянди на шпалерах зів'януть, коли по них пробіжить тінь-повішеник.

«Він і мене знайде, – подумав Браян. Коли він стояв збоку біля будинку Джерзиків, його обличчя слугувало етюдом у переполошених тонах. – Навіть якщо ховатимусь. Навіть якщо втечу аж до самого БОМБЕЯ. Він і там мене знайде. А коли це станеться...»

Він спробував заблокувати цей образ, вимкнути його, та не міг. Він побачив, як очі містера Гонта розростаються, перетворюються на блакитні розколини, глибина яких сягає далеко-далеко в якусь мерзенну індигову нескінченність. Він бачив довгі руки містера Гонта, з химерно рівними пальцями, що перетворюються на кігті, опускаючись йому на плечі. Відчув, як від дотику на шкірі виступають сироти. Почув рев містера Гонта: «У тебе є дещо мое, Браяне, і ти за це не заплатив!»

«Я віддам! – почув він власний крик у бік викривленого полум'яного обличчя. – Будь ласка, будь ласка, я віддам, віддам, лише не робіть мені боляче!»

Браян повернувся в реальний світ, затурканий, як і тоді, коли у вівторок вийшов із «Необхідних речей». Відчуття зараз були далеко не такі приємні, як тоді.

Він не хотів віддавати картку Сенді Коуфекса, у цьому річ.

Він не хотів, бо вона його.

8

Майра Еванс ступила під навіс «Необхідних речей» у ту ж мить, як син її найкращої подруги вийшов на задній двір Вілми Джерзик. Погляд Майри, спершу собі через плече, тоді вздовж Мейн-стріт, був навіть злодійкуватішим, ніж погляд Браяна на Віллоу-стріт.

Якби Кора – яка дійсно її найкраща подруга – знала, що вона тут і, що важливіше, чому вона тут, то, мабуть, більше б ніколи з Майрою не заговорила. Бо Кори також хотілося мати ту фотографію.

«Не зважай», – подумала Майра. Їй спали на думку дві приказки, обидві начебто чудово підходили для цієї ситуації. «Хто перший, того й капці», – заявляла перша. «Очі не бачать, серце не болить», – стверджувала друга.

І все одно, перш ніж вирушити в центр, Майра вдягнула великі окуляри «Фостер Грант»[36 - Foster Grant – американський бренд окулярів, вельми популярний у 1960—1970-х роках завдяки рекламній кампанії «Хто це ховається за Фостером Грантом?», у якій узяли участь велика кількість тогочасних знаменитостей.]. «Краще перестрахуватися, ніж потім побиватися», – ще одна вартісна порада.

Тепер вона повільно підібралася до дверей і роздивлялася табличку, що там висіла:
ВІВТОРОК І ЧЕТВЕР – ЛИШЕ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЮ ДОМОВЛЕНІСТЮ

У Майри не було домовленості. Вона прийшла сюди нічого не обдумуючи, гнана дзвінком від Кори, що відбувся хвилин двадцять тому.

– Я весь день про це думаю! Я просто мушу собі її мати, Майро... треба було в середу купити, але в мене лише чотири долари в сумочці було, а я не знала, чи візьме він особистий чек. Сама знаєш, як то незручно, коли не приймають. Картаю себе відтоді весь час. Та що там, я й очей не стулила минулої ночі. Знаю, ти, мабуть, думаєш, що я здуріла, але так і є.

Майра й близько не вважала її здурілою і знала, що це правда, бо й сама минулої ночі очей не склепила. І з боку Кори неправильно припускати, що фотографія мусить належати їй лише тому, що вона побачила її першою – так, ніби в неї на це якесь Богом дане право чи що.

– Все одно не вірю, що вона її першою побачила, – пробурмотіла Майра сердитим тоном. –

Я думаю, що це я перша побачила.

Питання, хто першою побачила ту смаковиту фотографію, все одно спірне. Неспірною була думка Майри про те, як вона почуватиметься, коли заходитиме в дім Кори й бачитиме ту фотографію Елвіса над камінною полицею, одразу між Кориною керамічною фігуркою Елвіса й Кориним порцеляновим пивним кухлем з Елвісом. Коли вона собі це уявляла, шлунок Майри піднімався десь аж під серце й зависав там, скручений, ніби волога ганчірка. Так само вона почувалася під час першого тижня війни проти Іраку.

Це неправильно. У Кори ціла купа різних гарних речей із Елвісом, вона навіть раз була на його концерті. Це було в адміністративному центрі Портленда десь за рік до того, як Короля покликали в рай, до його любі матусі.

— Та фотографія має бути моя, — крізь зуби процідила Майра і, збираючи всю свою сміливість, постукала у двері.

Ті відчинилися ще до того, як вона опустила руку, і її ледь не збив із ніг вузькоплечий чоловік, що саме виходив.

— Вибачте, — пробурмотів він, не піднімаючи голови, і їй заледве вдалося усвідомити, що то містер Константін, фармацевт із «Супер Ліків Лавердье». Він поспішив через вулицю, а потім на міську толоку, стискаючи в руках невеликий загорнутий пакунок і не роззираючись ні праворуч, ні ліворуч.

Коли вона обернулася, у дверному прорізі стояв містер Гонт, усміхаючись їй і не зводячи радісних карих очей.

— У мене не призначено зустріч... — тихенько промовила вона.

Браян Раск, який звик до того, що Майра говорить тоном повної владності й упевненості, і за мільйон років не розпізнав би той голос.

— Уже призначено, дорогенька, — відповів містер Гонт, усміхаючись, і відійшов убік. — Ласкаво прошу! Заходьте вільно й залиште трохи того щастя, яке з собою принесли!

Після одного швидкого огляду місця, щоб пересвідчитися, що знайомих тут немає, Майра Еванс поквапилася всередину «Необхідних речей».

Двері за нею зачинилися.

Долоня з довгими пальцями, білими, наче в трупа, потягнулася крізь темряву, віднайшла кілечко на шнурку й опустила жалюзі.

Браян і не усвідомлював, що затамував подих, доки не випустив повітря довгим свистливим зітханням.

На задньому дворі Джерзиків нікого не було.

Вілма, без сумніву, підбадьорена хорошою погодою, вивісила прання, перш ніж піти на роботу чи куди там вона пішла. Білизна ляскала на трьох мотузках під променями сонця на свіжому леготі. Браян підійшов до заднього виходу, зазирнув усередину, прикриваючись від відблиску долонями. Він зазирає у безлюдну кухню. Подумав, чи не постукати, а тоді вирішив, що це просто ще один спосіб позволікати з його завданням. Нікого немає. Найкраще, що можна зробити, – це виконати те, для чого прийшов, і вшиватися геть.

Він повільно спустився сходами на задній двір. Мотузки, навантажені сорочками, штанами, білизною, простирадлами й наволочками, висіли ліворуч. Праворуч розкинувся невеликий город, з якого зібрали всі овочі, за винятком кількох миршавих гарбузів. В кінці городу виструнчилася огорожа із соснових дощок. Браян знав, що по той бік живуть Гемпгілли, лише за чотири будинки від його.

Злива попередньої ночі перетворила город на багнюку. Більшість гарбузів лежали напівзануреними в баюри. Браян зігнувся, зібрав по жмені темно-брунатної багнюки в кожну долоню й рушив до мотузки з одягом, а коричнева вода стікала йому між пальців.

На мотузці, що найближче до городу, по всій довжині висіли простирадла. Вони були досі вологі, але швидко сохли під поривами вітру. Ліниво ляскали. Чисті, бездоганно білі.

«Вперед, – прошепотів у голові голос містера Гонта. – Вперед, Браяне, – як сам Сенді Коуфлекс. Вперед!»

Браян закинув руки за плечі, долонями до неба. Він майже не здивувався, коли помітив, що в нього знову стоїть, як уві сні. Він радів, що не засцяв. Це буде весело.

Хлопець упевнено махнув руками. Багно вилетіло йому з долонь довгими коричневими піке, що розірвалися на шрапнель, перш ніж уразити хвилі простирادل. Болото оббризкало їх текучими мотуззяними параболлами.

Він повернувся до городу, набрав іще дві пригорщі, жбурнув їх у простирадла, повернувся, взяв іще, іще кинув. На нього напало якесь шаленство. Браян методично походжав туди-сюди, спершу набирає болото, тоді кидався ним.

Браян би так увесь день продовжував, якби звідкись не донісся крик. Спочатку він

подумав, що то кричать на нього. Браян зіщулювся і видушив із себе переляканий дрібний писк. Коли усвідомив, що то просто місіс Гейвергілл кличе свого собаку по той бік огорожі.

І все одно йому треба звідси забиратися. І то швидко. На мить, проте, Браян спинився, роздивився результати своїх діянь і відчув скороминущий трепет сорому й тривоги.

Простирадла захистили більшу частину одягу, але самі вони були обліплені баговинням. Було лише кілька окремих білих клаптиків, що показували, якого кольору простирадла були спочатку.

Браян опустив очі на закаляні багом долоні. Тоді кинувся до рогу будинку, де стирчав кран. Його ще не перекрили перед зимою. Браян повернув вентиль, і з крана полився холодний потік. Він підставив під нього руки й щосили тер їх одна об одну. Умивав, доки весь бруд не щез, включно з поганню під нігтями, не зважаючи на закоцюбіння, що дедалі більше посилювалося. Навіть потримав рукави сорочки під краном.

Він вимкнув кран, повернувся до велосипеда, підняв ніжку й вивів його назад на під'їзну доріжку. Пережив дуже погану мить, коли побачив, як наближається малий сімейний автомобіль жовтого кольору, але то був «сівік», а не «юго». Авто проїхало не сповільнюючись, а водій навіть уваги не звернув на хлопчика з червоними шкарубками долонями, що завмер біля велосипеда на під'їзній доріжці Джерзиків, хлопчика, чие обличчя слугувало ледь не білбордом з одним-єдиним словом «ВИННИЙ!», виведеним крикливими літерами.

Коли авто зникло, Браян виліз на велосипед і почав крутити педалі, несучись поперед батька в пекло. Він не спинявся, доки не викотився на під'їзну доріжку свого дому. На той час залякність уже покидала його руки, але вони чухались і пекли... і досі були червоні.

Коли він зайшов усередину, мама гукнула з вітальні:

– Браяне, це ти?

– Так, ма.

Те, що він учинив на задньому дворі Джерзиків, уже здавалося сюжетом з якогось сну. Звісно, хлопчик, що стоїть тут, у цій залитій сонцем логічній кухні, хлопчик, що вже біля холодильника й дістає звідти молоко, не може бути тим же хлопчиком, який по зап'ястки занурював руки в болото на городі Вілми Джерзик, а тоді шпурляв ним на її чисті простирадла знову, і знову, і знову.

Звісно ж ні.

Він налив собі склянку молока, роздивляючись долоні. Чисті. Червоні, але чисті. Поставив

молоко назад. Серце повернулося до звичного ритму.

– Браяне, як там у школі? – доплив голос Кори.

– Нормально.

– Хочеш подивитися зі мною телевизор? Скоро почнеться «Санта-Барбара», і в мене тут «гершіс кіссес»[37 - Hershey's Kisses – марка шоколадних цукерок. У 1989 році компанія Hershey запустила телевізійну рекламну кампанію цих цукерок під назвою «Різдвяні дзвоники», у якій цукерки, стилізовані під «хор» дзвіночків, грають популярну мелодію We Wish You a Merry Christmas. Ролик став дуже популярним, його показують щороку дотепер.].

– Звісно, – погодився він. – Але спочатку нагору на хвилину зайду.

– Тільки молоко там не залиш! Воно скисне, смердітиме, і ту склянку посудомийка ніколи не відміє!

– Не залишу, ма.

– Дивись мені!

Браян пішов нагору і пів години просидів за столом, милуючись карткою Сенді Коуфекса. Коли зайшов Шон і запитав, чи він не хоче піти з ним у магазинчик неподалік, Браян захряпнув альбом із картками й наказав Шонові забиратися з кімнати й не повертатися, доки не навчиться стукати у двері, якщо ті зачинені. Він почув, як Шон стоїть і плаче в коридорі, й не відчув ні краплі співчуття.

Урешті-решт, мають же бути якісь манери.

10

В окружній тюрмі гульбу доглядач завів, Там був тюремний гурт, що вшкварив бісів.
Холодна аж хиталась, як рубали рок, Чули б ви співи тих тюремних пташок![38 - Уривок пісні «Jailhouse Rock» Елвіса Преслі.]

Король стоїть, розвівши ноги, блакитні очі горять, холоші-кльош білого комбінезона трусяться. Штучні діаманти мерехтять і виблискують під світлом прожекторів над головою. Пучок синьо-чорного волосся падає йому на лоба. Мікрофон біля рота, та не настільки близько, щоб Майра не бачила відкопилений вигин верхньої губи.

Їй усе видно. Вона в першому ряду.

І раптом, коли вибухає ритм-секція, він простягає руку, простягає руку ЇЙ, як Брюс Спрінгстін (який ніколи й близько до Короля не дорівнюється, хоч за мільйон років, хоч би як старався) простягає руку тій дівчині у кліпі «Танці в темряві».

На мить вона надто приголомшена, щоб реагувати, надто приголомшена, щоб рухатися, а тоді руки позаду штовхають її вперед, а Його рука хапає її за зап'ясток, Його рука тягне її на сцену. Вона ВІДЧУВАЄ його запах, суміш поту, «Інгліш Лезеру»[39 - English Leather – чоловічий парфум, створений MEM Company в 1949 році.]й гарячої чистої плоти.

Усього за мить Майра Еванс опиняється в руках Елвіса Преслі.

Атлас комбінезона гладенько пробігає під долонями. Її обвивають мускулісті руки. Обличчя, ЙОГО обличчя, обличчя Короля, усього за кілька дюймів від її. Він танцює з нею – вони пара, Майра Джозефін Еванс із Касл-Рока, штат Мейн, і Елвіс Арон Преслі, з Мемфіса, штат Теннессі! Вони брудно витанцьовують по сцені перед чотирма тисячами пискотливих фанаток, поки «Джорданейрз»[40 - Jordanaïres – американський вокальний квартет, створений у 1948 році. Відомі тим, що діяли як бек-вокалісти на концертах і записах Елвіса Преслі в 1956–1972 роках.]виспівують той відпадний старий рефрен із п'ятдесятих: «До танцю... Усі разом, до танцю...»

Його стегна труться об її. Вона відчуває вигнуте напруження в центрі, де Король штовхається об її живіт. Тоді він розкручує її, спідниця здіймається горизонтально, виставляє напоказ ноги, аж до мережива трусиків «Вікторіаз Сікрет», її долоня обертається в його, ніби вісь у втулці, а тоді він знову притягує її до себе, а рука опускається до її попереку, до випину сідниць, міцно обхоплює їх. На мить вона опускає очі, і там, унизу, за вогнями рампи, бачить Кору Раск. Кора люто блимає на неї очима, а обличчя в неї люте від ненависті й відьомське від заздрості.

Тоді Елвіс повертає її голову до себе й промовляє тягучою манірною вимовою Середнього Півдня: «Хіпа ми не маємо дивитися одне на одного, крихідко?»

Вона не встигає відповісти, коли його уста припадають до її. Його запах і дотики наповнюють увесь світ. А тоді раптом його язик у її роті – Король рок-н-ролу по-французьки цілує її на очах у Кори й усього сраного світу! Він ще сильніше пригортає її, поки труби ревуть свої синкопи, вона відчуває, як у лоні розмотується екстатична хіть. Ох, у неї ніколи такого не було, навіть на озері Касл із Тузом Мерріллом багато років тому. Їй хочеться кричати, але його язик б'ється в неї в роті, тож вона спроможна лише вчепитися в гладеньку оксамитову спину, здригаючи стегнами, поки труби гримлять початок «Мого шляху»[41 - «My Way» – пісня, яку в 1969 році популяризував Френк Сінатра. Вважається найпопулярнішою піснею на похоронах у Великій Британії. Кавер-версію часто виконував

Елвіс Преслі.].

11

Містер Гонт сидів в одному з дорогих крісел і з лікарським відчуженням спостерігав за тим, як Майру Еванс розривають хвилі оргазму. Вона трусилася, наче під час повного нейронного виснаження, міцно стискаючи фотографію Елвіса, не розплющуючи очей, перса здіймалися, ноги напружувалися, розслаблялися, напружувалися, розслаблялися. Салонні кучері розсипалися їй по голові не надто привабливим шоломом. Подвійне підборіддя стікало потом, як і сам Елвіс, коли масивно крутився своєю тушею на сцені під час останніх концертів.

– Ооооо! – скрикувала Майра, дрижачи, ніби желе на тарілці. – Оооо! Оооооооо, Боже! Оооооооооооооо, Боооуужеее! ООООООООО...

Містер Гонт ліниво стиснув кант темних слаксів між великим і вказівним пальцями, струснув, повертаючи його до попередньої бритвеної гостроти, тоді нахилився вперед і вихопив фотографію в Майри з рук. Її сповнені розпачу очі одразу розчахнулися. Вона кинулася за світлиною, але та була вже задалеко. Почала підводитися.

– Сядьте, – наказав містер Гонт.

Майра не поворухнулася, ніби, піднімаючись, обернулася на камінь.

– Якщо хочете ще хоч раз у житті побачити цю фотографію, Майро, то... сядьте.

Вона сіла, витріщаючись на нього з тупим стражданням. Величезні плями поту розповзалися в неї під пахвами й збоку грудей.

– Будь ласка, – промовила вона.

Слова долинули таким порохнявим хрипом, що скидалися на подих вітру в пустелі. Вона простягнула долоні.

– Назвіть ціну, – запропонував Гонт.

Жінка замислилася. Очі на спітнілому обличчі закотилися вгору. Адамове яблуко здійнялося й опустилося.

– Сорок доларів! – скрикнула вона.

Він засміявся й похитав головою.

– П'ятдесят!

– Дурниці. Ви, мабуть, не надто хочете отримати це фото, Майро.

– Хочу! – З куточків очей заструменіли сльози. Вони збігли їй по щоках, змішуючись із потом. – Хооочуууу!

– Гаразд, – урвав її він. – Хочете. Я це приймаю. Та чи вона необхідна вам, Майро? Чи вона вам дійсно необхідна?

– Шістдесят! Це все, що в мене є! До останнього цента!

– Майро, я, на вашу думку, хто, дитина?

– Ні...

– А як на мене, так. Я старий чоловік – старший, ніж ви собі можете уявити, просто добре зберігся, якщо можна так про себе сказати, – але справді думаю, що вам здаюся дитиною, дитиною, яка повірить, ніби жінка, що живе в новенькому дюплексі менш ніж за три квартали від Касл-В'ю, має лише якихось шістдесят доларів при душі.

– Ви не розумієте! Мій чоловік...

Містер Гонт підвівся, тримаючи фотографію в руці. Усміхненого чоловіка, що відійшов від дверей, щоби впустити її, більше в кімнаті не було.

– Ви ж заздалегідь не повідомили про зустріч, так, Майро? Ні. Я вас запросив із щирості сердечної. Але тепер, боюся, мушу попросити вас піти.

– Сімдесят! Сімдесят доларів!

– Ви ображаєте мої інтелектуальні здібності. Будь ласка, йдіть.

Майра впала перед ним на коліна. Її пронизували різкі панічні ридання. Ухопила його за литки й плазувала.

– Прошу! Прошу вас, містере Гонт! Я мушу мати ту фотографію! Мушу! Вона таке... ви й не повірите, що вона робить!

Містер Гонт зиркнув на фотографію Елвіса, і його обличчям пробіг короточасний вираз огиди.

– Не думаю, що навіть хотів би знати, – відказав він. – Це здавалося неймовірно... спітніло.

– Але якщо вона коштує дорожче сімдесяти доларів, доведеться виписати чек. Чак знатиме. Він захоче дізнатися, на що я витратилась. А якщо розповім йому, він... він...

– Це, – проігнорував її містер Гонт, – не мої проблеми. Я продавець, а не сімейний психолог. – Він зверхньо дивився на Майру, звертаючись до її спітнілої маківки. – Упевнений, що інша людина – наприклад, місіс Раск – зможе собі дозволити цю досить унікальну світлину почилого містера Преслі.

Від згадки про Кору голова Майри шарпнулася вгору. Очі – запалі блискучі точки в глибоких темних заглибленнях. Зуби виширилися. У ту конкретну мить вона мала божевільний вигляд.

– Ви б їй продали? – просичала вона.

– Я вірю у вільний ринок, – сказав містер Гонт. – Саме це й зробило нашу країну великою. Я справді був би не проти, щоб ви мене відпустили, Майро. Ваші руки реально сочаться потом. Ці штани доведеться віддати на хімчистку, і то не впевнений, що...

– Вісімдесят! Вісімдесят доларів!

– Я продам вам її за рівно вдвічі більшу ціну, – сказав містер Гонт. – Сто шістдесят доларів. – Він вишкірився, демонструючи великі криві зуби. – І, Майро, ваш особистий чек мені цілком підійде.

Вона завилала з відчаю:

– Не можу! Чак мене вб'є!

– Можливо, – сказав на це містер Гонт, – але ви ж усе одно погібатимете за шматом-шматом огняної любови[42 - Гонт натякає на пісню «Burning Love» Елвіса Преслі.], правда?

– Сто, – застогнала Майра, знову вхопивши його за литки, коли Гонт спробував відійти від неї. – Будь ласка, за сотню доларів.

– Сто сорок, – відповів Гонт. – Це найнижче, що я можу запропонувати. Моя остання пропозиція.

– Добре, – видихнула Майра. – Добре, добре, я заплачу...

– Ну і ще мінет зверху, – промовив Гонт, усміхаючись їй згори.

Вона підвела голову, ротик скрутився ідеальною літерою «О».

– Що ви сказали? – прошепотіла вона.

– Відсмокчи мені! – крикнув він на неї. – Фе-л-ляцію зроби! Розтули свій розпрекрасний набитий металом ротик і заковтни мій дрин!

– О Господи, – застогнала Майра.

– Як бажаєте, – сказав на це Гонт і вже був почав обертатися.

Вона вхопила його швидше, ніж він устиг її покинути. За мить тремтливі руки вже скреблись об його ширінку.

Він кілька секунд з удоволеним обличчям поспостерігав за цими потугами, а тоді вибив її долоні геть.

– Забудьте, – відрізав він. – Від орального сексу в мене амнезія трапляється.

– Що...

– Та забийте, Майро. – Він кинув їй фотографію. Майра замолотила руками, якимось впіймала її й притисла до грудей. – Але є одна річ.

– Яка? – засичала вона.

– Ви знаєте чоловіка, що тримає бар з іншого боку Олов'яного моста?

Вона вже почала хитати головою, очі знову сповнилися тривоги, а тоді усвідомила, про кого він.

– Генрі Бофорта?

– Так. Мені здається, він власник закладу під назвою «Захмелений тигр». Цікава назва.

– Ну, я з ним не знайома, але знаю, хто він, можна так сказати.

Вона за своє життя ніколи не була в «Захмеленому тигрі», але, як і всі, знала, хто власник і хто там керує.

– Так. Його. Я хочу, щоб ви трохи розіграли містера Бофорта.

– Як... як розіграла?

Гонт потягнувся вниз, ухопив Майру за липку впрілу руку й допоміг підвестися.

– А про це, Майро, – сказав він, – ми з вами поговоримо, поки ви виписуватимете чек. – Тоді він усміхнувся, й увесь його шарм знову повернувся на обличчя. Карі очі блискотіли й витанцьовували. – І, між іншим, вам покупку запакувати як подарунок?

Розділ п'ятий

1

Алан усівся в кабінці «Закусочної Нен» навпроти Поллі й одразу побачив, що біль і досі сильний – аж вона прийняла перкодан удень, що буває рідко. Він це зрозумів ще до того, як вона заговорила: очі її були промовистіші. У них виднілося якесь сяйво. Він із таким уже спізнався... але не вподобав. Не думав, що це йому коли-небудь подобатиметься. Алан не вперше замислювався, чи вона вже залежна від тієї штуки. Припускав, що у випадку Поллі залежність – це просто побічний ефект, якого варто очікувати, відзначити його, а тоді він сублімується з головною проблемою – якщо сказати простіше, з тим, що вона живе з болем, який Алан, мабуть, навіть досягнути не може.

У голосі його й нотки про це не було, коли Алан запитав:

– Як справи, красуне?

Вона всміхнулася.

– Ну, сьогодні був цікавий день. Дюююже... цікавий. Як той мужик говорив у «Смішничому протесті»[43 - Laugh-In – відоме американське комедійне скетч-телешоу, що виходило в 1968–1973 роках. Один із персонажів, Вольфганг, німецький солдат (якого грав Арте Джонсон), визирав із-за вазона й коментував жарти словами «Дюююже цікаво».]

– Ти ще не настільки стара, щоб це пам'ятати.

– Та настільки. Алане, хто це?

Він обернувся туди, куди був спрямований її погляд, саме вчасно, щоб побачити, як повз

широку вітрину з листового скла закладу Нен пропливає жінка з прямокутним пакуночком у руках. Дивилася вона прямо перед собою, а чоловіки, що йшли назустріч, мусили поспіхом вихилитися з її дороги, щоб уникнути зіткнення. Алан поквапом прогорнув здоровенну картотеку імен та облич, яку тримав у голові, й видобув щось, що Норріс, який страшно кохався в поліцейському жаргоні, без сумніву, назвав би «частковим збігом».

– Еванс. Мейбл чи Мейвіс, щось таке. Її чоловік – Чак Еванс.

– Іде так, ніби щойно викурила добрячої панамської червоної, – зауважила Поллі. – Заздрю їй.

Щоб обслужити їх, підійшла сама Нен Робертс. Вона була однією з баптистських християнських солдаток Вільяма Роуза і сьогодні мала над лівою груддю жовтий значок. Це вже третій, що його Алан запримітив цього дня, і він припускав, що протягом наступних тижнів побачить ще багатьох. На значку був гральний автомат у чорному колі, перекреслений червоною лінією. Жодних написів. Вони й не потрібні, щоб показати ставлення людини з таким аксесуаром до «Нічки казино».

Нен – жінка середнього віку з величезними грудьми й милим гарненьким личком, яка навіює думки про маму та яблучний пиріг. Як було відомо Аланові та його заступникам, пиріг у Нен дуже добрий, особливо з кулькою талого ванільного морозива зверху. Спокусливо було сприймати Нен за поверхневим враженням, але чимало ділових людей – здебільшого ріелторів – відкрили для себе, що це погана ідея. За приємним личком ховався тріскуний розумовий комп'ютер, а за материнськими пагорбами бюста – стоси бухгалтерських книг замість серця. Нен володіє значним шматком Касл-Рока, включно з мінімум п'ятьма комерційними приміщеннями на Мейн-стріт, а тепер, коли Батя Меррілл покоїться в землі, Алан припускав, що вона найбагатша людина в місті.

Вона нагадувала йому мадам із блядюшника, яку він якось заарештував у Ютіці. Та жінка запропонувала йому хабар, а коли Алан відмовився, спробувала щиро вибити йому мізки пташиною кліткою. Тамтешній житель, зачахлий папуга, що іноді похмурим і замисленим голосом кректав: «Мамку твою їбав, Френку», на той момент перебував у своїй домівці. Іноді, коли Алан бачив, як у Нен глибшає вертикальна міжбрівна складка, то відчував, що вона цілком здатна на таку ж витівку. І йому здавалося абсолютно природним, що Нен, яка зараз майже нічим не займається, лише сидить біля касового апарата, і сама б залюбки пішла працювати шерифкою округу. Саме характерні риси важать найбільше.

– Здоров, Алане, – привіталася вона. – Сто літ тебе не бачила! Де завіявся?

– Та так, то там, то сям, – відповів він. – Маю багато роботи, Нен.

– Ну, ти за роботою про старих колег не забувай, – промовила вона, обдаровуючи його сліпучою материнською усмішкою.

«Потрібно немало часу провести біля Нен, щоб почати усвідомлювати, що ця усмішка рідко знаходить відображення в очах», – відзначив Алан.

– Ти заходь до нас час до часу.

– Та йй-бо! Бігме, я вже ту'! – сказав на це Алан.

Нен так голосно й здорово розсміялася, що чоловіки за стійкою – здебільшого дроворуби – почали роззиратися. «А пізніше розповідатимуть приятелям, що бачили, як Нен Робертс із шерифом ржали вдвох, як ті коні», – подумав Алан. Найліпші колеги.

– Кави, Алане?

– Якщо можна.

– Може, пирога до кави? Домашні яблука з саду Макшеррі, зі Свідена. Учора зібрані.

«Принаймні не каже, що сама збирала», – відзначив Алан.

– Ні, дякую.

– Впевнений? А ти, Поллі?

Поллі похитала головою.

Нен пішла по каву.

– Вона тобі не особливо подобається, правда? – тихим голосом запитала Поллі.

Алан обдумав це запитання з певним подивом – уподобання чи невподобання насправді й не спадало йому на думку.

– Нен? Вона нормальна. Я просто люблю дізнаватися, які люди насправді, якщо є можливість.

– І що їм насправді потрібно?

– Ну, це вже, бляха, складно, – сказав він, сміючись. – Поки мені достатньо дізнаватися, що вони задумали.

Вона всміхнулася – він любив її тішити – і промовила:

– Ми тебе тут на янкі-філософа перетворимо, Алане Пенгборн.

Він торкнувся тильного боку її долоні в рукавичці й усміхнувся у відповідь.

Нен повернулася з грубим білим горнятком чорної кави й одразу ж покинула їх. Алан подумав, що ця жінка знає, коли з люб'язностями покінчено і рукоустискань уже достатньо. Не всі з інтересами й амбіціями Нен знають таке.

– А тепер, – продовжив Алан, попиваючи каву, – давай оповідай про свій дуже цікавий день.

Вона детально розповіла йому, як вони з Розалі Дрейк бачили зранку Нетті Кобб, як Нетті марудилася перед «Необхідними речами» і як зрештою зібрала достатньо сміливості, щоб увійти.

– Це прекрасно, – прокоментував цю історію Алан і не лукавив.

– Так... але це ще не все. Коли вона вийшла, виявилось, що вона щось купила! Я її такою радісною, такою... піднесеною, як сьогодні, ще ніколи не бачила. Саме так, піднесеною. Ти ж знаєш, як вона зазвичай хандрить?

Алан кивнув.

– Ну от, а сьогодні в неї були щоки рожеві, волосся розкуйовджене, вона навіть кілька разів сміялася.

– Ти впевнена, що вони там лише комерцією займалися? – поцікавився він і закотив очі.

– Та не мели дурниць, – сказала вона так, ніби сама перед тим не натякала на це Розалі. – Одним словом, вона чекала надворі, доки ти не пішов (я знала, що так і буде), а тоді ввійшла й показала нам, що купила. Ти знаєш, що в неї є невелика колекція карнавального скла?

– Не. Є кілька явищ у місті, які вийшли за межі моєї уваги. Хочеш вір, а хочеш – ні.

– У неї там кілька речей. Більшість залишилися від мами. Нетті якимось розповідала мені, що раніше було більше, але деякі розбилися. Ну, вона дуже любить ті, що в неї є, а він продав їй найкрасивіший абажур з карнавального скла, що я бачила за багато років. Спочатку я думала, що то від «Тіффані». Ні, звичайно, не може ж бути, щоб Нетті могла дозволити собі виріб з реального скла від «Тіффані», але він просто казковий.

– То скільки ж вона заплатила?

– Я не питала. Та закладаюся, шкарпетка, в якій вона тримає заничку, сьогодні порожня.

Алан спохмурнів.

– Упевнена, що її не оступачили?

– Ой, Алане... от треба тобі весь час бути таким підозріливим? Може, Нетті й не до кінця про все розповідає, але на карнавальному склі знається. Вона сказала, що вийшла хороша оборудка, а це означає, що так і є. Вона від того така щаслива.

– Ну, тоді чудово. Те, що треба.

– Тобто?

– Та був такий магазин у Ютіці, – пояснив він. – Ще давно, коли я малим був. «Те, що треба».

– А ти там отримав те, що треба? – піддражнила вона.

– Не знаю. Я там ніколи не був.

– Ну, – сказала вона. – мабуть, наш містер Гонт вирішив продати те, що треба мені.

– Ти про що?

– Нетті принесла мій контейнер від торта, і всередині була записка. Від містера Гонта. – Поллі посунула свою сумочку по столу до нього. – Глянь – я сьогодні не дуже в кондиції щось стискати.

На мить він проігнорував сумку.

– Як воно, Поллі?

– Погано, – без зайвих церемоній сказала вона. – Бувало й гірше, але не брехатиму, не бувало набагато гірше. І так цілий тиждень, відколи змінилася погода.

– До лікаря Ван Еллена сходиш?

Вона зітхнула.

– Поки ні. Скоро має відпустити. Коли стає зле, як-от зараз, і я відчуваю, що скоро здурію, то відпускає. Принаймні завжди так було. Я підозрюю, що одного разу воно просто не відпустить. Якщо не стане краще до понеділка, піду до лікаря. Але все, що він може, – це

виписати ліки. Я не хочу ставати наркошею, якщо можу витримати, Алане.

– Але...

– Досить, – м'яко спинила вона його. – Поки облишмо цю тему, гаразд?

– Добре, – неохоче піддався він.

– Глянь записку. Дуже гарна... і навіть трохи мила.

Він розстебнув її сумку й побачив зверху на гаманці тонкий конверт. Дістав його. На дотик конверт був дорогий, кремовий. Почерком настільки старомодним, що скидався на сторінку з давнього щоденника, було виведено: «Для міс Поллі Чалмерз».

– Цей стиль називають коперплейт[44 - Copperplate – вид каліграфічного почерку. Часто використовується як загальна назва для каліграфічного письма ручкою з пером.], – зачудовано пояснила вона. – Здається, такому перестали навчати невдовзі після ери динозаврів.

Алан дістав із конверта аркуш для листів ручного відливу. Угорі була надруковано

НЕОБХІДНІ РЕЧІ Касл-Рок, Мейн Ліленд Гонт, власник

Тут почерк був не настільки офіційно прикрашеним, як на конверті, але і письмо, і сама мова дотримувалися приємної старомодності.

Дорога Поллі!

Ще раз висловлюю вдячність за торт «Диявольська іжа». Це мій улюблений, і це просто смакота! Також хочу подякувати за вашу доброту й уважність – думаю, ви знали, який я знервований у день відкриття, ще й у несезонний час.

У мене є одна річ, поки не тут, але вона має прийти разом з багатьма літаком і, думаю, вас вельми зацікавить. Більше не говоритиму. Я б хотів, щоб ви самі прийшли подивитися. Насправді це лише дрібниця, але про неї я подумав одразу, як ви пішли, а за роки роботи я рідко не довіряю інтуїції. Очікую, що вона прибуде в п'ятницю-суботу. Якщо матимете можливість, може, зайдете в неділю вдень? Я весь час буду в крамниці, каталогізуватиму інвентар, і з радістю вам її покажу. Поки більше не розповідатиму. Сама річ або пояснить усе за мене, або ні. Принаймні дайте мені можливість віддячити вашу доброту чашкою

чаю!

Сподіваюся, Нетті тішиться новим абажуром. Вона дуже хороша пані, і та річ, здається, їй дуже сподобалася.

Щиро ваш,

Ліленд Гонт

– Яка таємничість! – промовив Алан, складаючи записку назад у конверт, а той – у сумочку. – Підеш розвідаєш ситуацію, як ми кажемо в поліцейській справі?

– З такою підводкою – і після того, як побачила абажур Нетті – як би я могла відмовити? Так, думаю, зайду... якщо рукам стане краще. Хочеш також зайти, Алане? Може, в нього і для тебе щось є.

– Можливо. А може, просто віддам перевагу «Петріотс». Мусять вони хоч одну виграти.

– Ти якийсь змучений, Алане. Темні кола під очима.

– Та день такий. Почався з того, що я заледве втримав нашого першого виборного й одного з моїх заступників від того, щоб вони до крові побилися в кімнаті для хлопчиків.

Поллі нахилилася вперед, стривожившись.

– Ти про що?

Алан розповів їй про гризню між Кітоном і Норрісом Ріджвіком, закінчивши тим, наскільки дивним був Кітон – те, як він використовував слово переслідування, цілий день час від часу згадувалося. Коли закінчив, Поллі довго сиділа мовчки.

– Ну? – зрештою запитав він. – Що думаєш?

– Думаю, мине ще багато років, поки ти дізнаєшся про Касл-Рок усе, що тобі варто знати. Це, напевно, і мене стосується – мене довго не було, і я не розповідаю, де була чи що сталося з моєю «проблемкою», і, думаю, багато людей у місті мені не довіряють. Але ти, Алане, помічаєш різні речі, запам'ятовуєш різне. Коли я повернулася в Рок, знаєш, як почувалася?

Він похитав головою, зацікавившись. Поллі рідко роздумувала про минуле, навіть із ним.

– То було ніби ввімкнути мильну оперу, яку вже відвикла дивитися. Навіть якщо вже кілька років не слідувала за серіалом, усе одно одразу впізнаєш людей і їхні проблеми, бо ні ті, ні ті не міняються. Дивитися той серіал – це ніби пару старих зручних капців взувати.

– До чого ти ведеш?

– У нас тут багато сюжетів з мильних опер, але ти ще не в курсі про них. От наприклад, ти знав, що дядько Денфорта Кітона був у «Джуніпер Гілл» одночасно з Нетті?

– Ні.

Вона кивнула.

– Десь у сорок років у нього почалися психічні проблеми. Мама говорила, що Білл Кітон – шизофренік. Не знаю, чи це правильний термін, чи просто мама часто чула його по телевізору, але з ним, бляха, дійсно було не те. Пам'ятаю, бачила, як він хапає людей на вулиці й починає кричати на них – про державний борг, про те, що Джон Кеннеді – комуніст, ще про бозна-що. Я була маленькою тоді. І мене це лякало, Алане, пам'ятаю.

– Ну звичайно.

– А іноді він ходив по вулиці, опустивши голову, розмовляв із собою голосом, що був одночасно гучним і бурмотливим. Мама казала мені ніколи з ним не розмовляти, коли він отак поводить, навіть коли ми йдемо до церкви і він також. Зрештою він спробував застрелити свою дружину. Принаймні я так чула, але сам знаєш, як давня чутка все викривлює. Можливо, він лише табельним пістолетом перед нею помахав. Ну, що б там не було, цього виявилось достатньо, щоб вивезти його в окружну тюрму. Було якесь слухання стосовно дієздатності, а тоді його запроторили в «Джуніпер Гілл».

– Він досі там?

– Уже помер. Розум швидко дегенерував, як тільки його там закрили. Перед смертю був у кататонічному стані. Принаймні я так чула.

– Господи.

– Але це ще не все. Ронні Кітон, батько Денфорта і брат Білла Кітона, провів чотири роки в психіатричному крилі лікарні для ветеранів у Тогусі в середині сімдесятих. Тепер він у домі для літніх. Альцгеймер. А ще була якась двоюрідна чи то тітка, чи то сестра – не пам'ятаю точно, – що вчинила самогубство в сімдесятих через якийсь там скандал. Не знаю, що саме, але якось чула, що панянки їй подобалися трішечки більше, ніж чоловіки.

– У них це в крові, маеш на увазі?

– Ні, – відповіла Поллі. – Тут нема моралі чи теми для роздумів. Просто я трохи знаю історію міста, а ти ні, оце й усе – ту історію, про яку не згадують у промовах на міській толоці на Четверте липня. Я просто передаю її далі. Виводити підсумки – робота поліції.

Останні слова вона вимовила з таким офіціозом, що Алан трішки розсміявся, але все одно почувався ніяково. Хіба божевілля дійсно закладено в крові? У школі на психології вчили, що то все байки. Через кілька років лектор поліційної академії в Олбані вже говорив, що це таки правда або принаймні можливо в деяких випадках, що певні психічні захворювання можна простежити в родоводі так само чітко, як фізичні риси на кшталт блакитних очей чи гіпермобільності суглобів. Один із прикладів, про які той лектор говорив, – алкоголізм. Чи говорив він і про шизофренію? Алан не пригадував. Навчання в академії було багато літ тому.

– Думаю, варто почати розпитувати про Бастера, – важким голосом сказав Алан. – Ось що я тобі скажу, Поллі. Думка про те, що перший виборний Касл-Рока – це потенційна ходяча граната, не надто прикрашає мій день.

– Звісно ж. І, можливо, немає такої проблеми. Я просто подумала, що тобі варто знати. Люди тут відповідатимуть на запитання... якщо ти знаєш, які запитання ставити. Якщо ні, вони радісно спостерігатимуть, як ти шпортаєшся, бродиш колами, й слова не скажуть.

Алан усміхнувся. Це правда.

– Це ще не кінець історії, Поллі. Після того як Бастер пішов, до мене навідався преподобний Віллі. Він...

– Шшш! – цитьнула його Поллі, та так різко, що Алан із подиву замовк.

Вона роззирнулася, ніби щоб перевірити, чи ніхто їх не підслуховує, і знову повернулася до Алана.

– Іноді я зовсім втрачаю в тебе віру, Алане. Якщо не навчишся якоїсь розважливості, то за два роки тебе ногами вперед із виборчих списків винесуть... а ти стоятимеш із величезною

здивованою усмішкою на обличчі й питатимеш: «Шо сі стало?» Будь обережним. Якщо Денфорт Кітон – граната, то той чоловік – ракетниця.

Він схилювся ближче до неї й сказав:

– Та яка він ракетниця. Трохи пихатий пафосний мудачок, от хто він.

– «Нічка казино»?

Він кивнув. Поллі накрила його долоні своїми.

– Бідося. Ззовні здаємося таким сонним маленьким містечком, правда?

– Зазвичай воно таким і є.

– Він пішов звідти розлюченим?

– О так, – підтвердив Алан. – Це вже друга моя розмова з преподобним про законність «Нічки казино». Думаю, буде ще декілька, доки католики нарешті не проведуть ту чортівню й усе закінчиться.

– Він справді пихатий мудачок, правда? – запитала вона ще тихіше. Вираз обличчя був серйозний, а очі блищали.

– Ага. От уже й значки. Нова мода.

– Значки?

– Перекреслені гральні автомати замість усміхнених облич. Нен от носить. Цікаво, чия це була ідея.

– Мабуть, Дона Гемпгілла. Він не лише щирий баптист, а ще й член республіканського комітету штату. Дон трохи петрає в кампаніях, але, думаю, починає усвідомлювати, що змінити суспільну думку набагато важче, коли стосується релігії. – Вона погладила його руки. – Не напружуйся, Алане. Будь терплячим. Чекай. Більша частина життя в Року так і минає: сприймати його треба легко, не поспішати й чекати, коли вітер віднесе черговий сморід геть. Шо, не?

Він усміхнувся їй, обернув долоні догори й узяв її пальці... але ніжно. О, як же ніжно.

– Так, – погодився. – Хочеш сьогодні на вечір компанію, красуне?

– Ой, Алане, не знаю...

– Ніяких обмацувань і лоскотів, – запевнив він її. – Я розпалю камін, сядемо перед ним, і ти можеш їще кілька тіл зі своєї шафи міста дістати, утамувати мою цікавість.

Поллі змучено всміхнулася.

– Здається, за останні шість-сім місяців ти вже надивився на всі тіла, які я знаю, Алане, включно з моїм. Якщо хочеш розширити свої знання про Касл-Рок, подружися або зі старим Ленні Партріджем... або з нею. – Вона кивнула на Нен, після чого заговорила дещо тихіше: – Різниця між Ленні і Нен у тому, що Ленні просто радий від того, що знає якісь речі. А Нен Робертс любить використовувати те, що знає.

– Тобто?

– Тобто ця леді заплатила чесну ринкову ціну не за все, чим володіє, – додала Поллі.

Алан вдумливо подивився на неї. Він ще ніколи не бачив Поллі в такому настрої – інтроспективному, балакучому й депресивному, все нараз. Уперше замислився, відколи вони з нею подружилися, а потім покохалися, чи він зараз слухає Поллі Чалмерз... чи її таблетки.

– Думаю, сьогодні краще побути окремо, – раптом вирішила вона. – З мене кепська компанія, коли почуваюся так, як зараз. Я з твого обличчя бачу.

– Поллі, це ж неправда.

– Іду додому й відлежуся в гарячій ванні. Кави більше не питиму. Відключу телефон, рано ляжу в ліжку, і буде ймовірність, що коли зранку прокинуся, то почуватимуся як нова копійка. Отоді, можливо, зможемо... ну, розумієш. Ніяких обмацувань і багато лоскоту.

– Я хвилююся за тебе, – сказав він.

Її долоні обережно, ніжно залізли в його.

– Знаю, – відповіла вона. – Мені від цього не краще, але я це дуже ціную, Алане. Більше, ніж ти думаєш.

2

Проїжджаючи повз «Захмеленого тигра» дорогою додому з автопарку Касл-Рока, Г'ю Пріст сповільнився... а тоді знову прискорився. Він приїхав додому, припаркував свій «б'юік» на доріжці й увійшов у будинок.

У нього було дві кімнати: в одній він спав, в іншій робив усе інше. У центрі більшої кімнати стояв надламаний стіл «Формайка», вкритий алюмінієвими формами від заморожених вечер (у більшості з них у загуслій мачанці лежали розтовчені недопалки). Г'ю підійшов, відчинив шафку, став навшипинки й помацав верхню полицю. Він уже було подумав, що лисячий хвіст кудись щез, що хтось пробрався всередину й украв його, від чого паніка запалила в нього в животі клубок жару. Тоді пальці натрапили на ту шовкову м'якість, і він випустив подих довгим зітханням.

Більшу частину дня Г'ю провів у роздумах про лисячий хвіст, про те, як прикріпить його до антени «б'юіка», як та річ виглядатиме, радісно тріпочучи там. Він ледь не причепив його того ж ранку, але тоді ще дощило, і йому не подобалося, що волога перетворить хвіст на сиру шерстяну мотузку, що просто висітиме, наче туша. Тепер він поніс його на вулицю, з відсутнім виглядом відштовхуючи зі шляху порожню банку з-під соку, погладжуючи дороге хутро між пальцями. Господи, як же це приємно!

Він зайшов у гараж (у якому починаючи десь із 1984 року було забагато різного сміття, щоб іще машина вміщалася) і, понишпоривши, знайшов шмат міцного дроту. Г'ю придумав: спочатку прикрутить хвіст до антени, тоді повечеряє, а опісля зрештою з'їздить у Грінспарк. Анонімні алкоголіки збираються в залі «Американського легіону» о сьомій. Можливо, йому дійсно запізно починати нове життя... але не запізно дізнатися точно, так чи інакше.

Він зв'язав маленький міцний зашморг на дроті й причепив його до товстого кінця хвоста. Почав закручувати інший кінець дроту до антени, але пальці, які спочатку рухалися зі швидкою впевненістю, почали підводити. Г'ю відчув, як упевненість вислизає, а їй на зміну, заповнюючи діру, починає просочуватися сумнів.

Він уявив, як паркується біля «Американського легіону» і все гаразд. Побачив, як іде на зустріч і це також гаразд. А тоді побачив якогось малого, схожого на придурка, що недавно став у нього перед машиною. Малий проходив повз зал «Легіону», поки сам Г'ю перебував усередині, казав, що його звати Г'ю П. і він безсилий перед алкоголем. Малому щось упадає в око – відблиск яскраво-помаранчевого світла в блакитно-білому мареві натрієвих ліхтарів на стоянці. Малий підходить до його «б'юіка» й роздивляється лисячий хвіст... спочатку торкається, тоді гладить. Хлопчак роззирається, нікого не бачить і відриває хвіст, ламаючи дріт. Г'ю бачить, як малий іде в місцевий ігровий клуб і розповідає своїм друзям: «Зацініть, що я потягнув на стоянці біля "Легіону". Нормально так, не?»

Г'ю відчув, як у груди прокрадається дратівний гнів, ніби то не просто гра уяви, а те, що дійсно сталося. Він погладив хвіст, тоді роззирнувся крізь сутінь п'ятої години, ніби очікував побачити юрбу хаповитих дітей, що вже збираються на дальньому боці Касл-Гілл-роуд, тільки й очікуючи, щоб він запахав кілька «гангрі-менів»[45 - Hungry Man – американська марка так званих телевечер – наборів заморожених страв на алюмінієвому лотку, які можна споживати після розігрівання в духовці чи мікрохвильовці.] у духовку, а самі

вкрадуть його лисячий хвіст.

Ні. Краще нікуди не їхати. Діти в наш час не поважають нічого й нікого. Укравдуть що завгодно лише тому, що їм приємно красти. Поносяться з тим деньок-другий, а тоді втратять інтерес і викинуть десь у канаву чи на вільній ділянці. Той образ – і то був вельми чіткий образ, майже видіння його коханого хвоста, що лежить покинутий у сміттевій балці, мокне під дощем, знебарвлюється серед обгортки від «біг-маків» і банок з-під пива, – наповнив Г'ю злістю й болем.

Це божевільня – так ризикувати.

Він розкрутив дріт, що кріпив хвіст до антени, відніс свій скарб назад у будинок і поклав на місце на найвищій полиці в шафі. Цього разу він зачинив дверцята шафи, але вони погано прикривалися.

«Доведеться купити замок, – подумав він. – Діти всюди залізуть. Взагалі зараз ні в кого нема поваги до старших. Ні в кого».

Г'ю підійшов до холодильника, витягнув банку пива, на мить глянув на неї, тоді поклав назад. Пиво – навіть чотири чи п'ять банок – не допоможе повернутись у форму, з огляду на те як він зараз почувається. Він відчинив одну з нижніх шафок, обмацав тлум каструль і черпаків із благодійних розпродажів і знайшов напівповну пляшку «Блек Велвет»[46 - Black Velvet – марка канадського віскі.], яку тримав на випадок екстрених ситуацій. Г'ю наповнив до середини креманку для желе, а після недовгих роздумів долив по вінця. Зробив ковток-другий, відчув, як у животі вибухає тепло, тоді знову наповнив. Йому стало трохи краще, трохи спокійніше. Він глянув на шафу й усміхнувся. Там хвіст у безпеці, і буде в іще більшій, як тільки Г'ю купить у «Вестерн Авто» добрий міцний замок «Кріг» і почепить його. У безпеці. Добре, коли маєш щось, що дійсно хочеш і жадаєш, та навіть краще, коли ця річ у безпеці. Це – найкраще.

Після цього усмішка трохи зів'яла.

«Ти для цього його купив? Щоб тримати на найвищій полиці за замкненими дверцятами?»

Г'ю знову повільно надпив. «Гаразд, – подумав, – можливо, це не надто добре. Але краще так, ніж щоб якась капосна дитина вкрала».

– Зрештою, – у голос промовив Г'ю, – зараз уже не 55-й. Уже не те, що колись.

Він кивнув, ніби наголошуючи свої слова. І все одно, думка нікуди не зникла. Який толк з того хвоста там? Який толк для Г'ю чи інших?

Але ще дві-три склянки розібралися з тією думкою. Дві-три склянки переконали Г'ю, що

покласти лисячий хвіст назад, на місце, – найрозумніше й найраціональніше рішення у світі. Вечерю він вирішив відкласти. Таке розважливе рішення заслуговує, щоб його відзначили однією-двома склянками.

Він знову наповнив креманку, всівся в одному з кухонних крісел з трубчастими сталевими ніжками й запалив цигарку. І сидючи там, випиваючи й струшуючи завитки попелу в одну з форм від замороженої вечері, Г'ю забув про хвіст і почав думати про Нетті Кобб. Психовану Нетті. Він збирався трохи розіграти Психовану Нетті. Може, наступного тижня, може, ще через тиждень... але цей тиждень найімовірніший. Містер Гонт сказав йому, що не любить марнувати час, і Г'ю з радістю повірив йому на слово.

Він очікує цього.

Це трохи розіб'є монотонність.

Г'ю пив, курив, і коли зрештою за чверть десята відключився на брудних простирадлах вузького ліжка в іншій кімнаті, то на обличчі в нього грала усмішка.

3

Зміна Вілми Джерзик у «Маркеті Гемпгіллів» закінчилася, коли магазин зачинився о сьомій. О сьомій п'ятнадцять вона заіхала на під'їзну доріжку свого дому. М'яке світло лилося крізь затягнуті штори через вікно вітальні. Вона ввійшла і втягла носом повітря. Відчувався запах макаронів із сиром. Непогано... принаймні поки що.

Піт розвалився на дивані без взуття і дивився «Колесо фортуни». На колінах у нього лежала портлендська «Пресс Геральд».

– Я прочитав твою записку, – сказав він, швидко виструнчуючись і відкладаючи газету. – Поставив рагу в духовку. Має бути готове до сьомої тридцять.

Він дивився на неї щирими й дещо знервованими карими очима. Ніби собака, який щосили намагається задовольнити господиню. Піта Джерзика гарно надресували ще в ранньому віці. Він мав певні промахи, але вже давно такого не було, щоб вона прийшла й бачила, як він лежить на дивані взутий, і ще давніше, відколи смів запалювати свою люльку в будинку, а ще радше сніг у серпні піде, ніж він попідсее й по закінченні забуде опустити сідало.

– Прання заніс?

Кругле відкрите обличчя скривилося від суміші провини й подиву.

– Блін! Я зачитався газетою й забув. Уже йду. – Він почав узуватися.

– Не зважай, – сказала вона й подалася на кухню.

– Вілмо, я зараз принесу!

– Не хвилюйся, – солодко промовила вона. – Я ж не хочу, щоб ти покидав свою газету чи Венну Вайт лише тому, що я останні шість годин пробула на ногах за касовим апаратом. Посидь, Піте. Відпочинь.

Їй не було потреби обертатися й перевіряти його реакцію. Після семи років шлюбу вона чесно вважала, що Пітер Майкл Джерзик більше не здатен її нічим здивувати. На обличчі в нього щось середнє між образою і слабкою досадою. Він постоїть там трохи після того, як вона піде, з таким виглядом, ніби щойно вийшов зі сральника й не дуже пам'ятає, підтерся чи ні, а тоді візьметься за роботу, накриватиме на стіл і розкладатиме рагу. Він поставить їй купу запитань про її зміну в «Маркеті», уважно слухатиме відповіді й жодного разу не переб'є деталями про власний день у «Вільямс-Браун», величезному агентстві нерухомості в Оксфорді, де працює. Що Вілму цілком задовольняє, оскільки для неї продаж нерухомості – найнудніша тема, яка лише може бути. Після вечері він без попередніх прохань прибере зі столу, а газету прочитає вона. Усі ці обов'язки виконає він тому, що забув про одну дрібницю. Вілмі зовсім неважко принести прання – навпаки, їй подобається відчуття й запах речей, які провели чудовий день, сохнучи на сонці, – але вона не мала наміру втаємничувати в це Піта. Такий у неї маленький секрет.

У Вілми багато таких секретів, і тримає вона їх з однієї причини: під час війни потрібно триматися за кожну перевагу. Бувають вечори, коли вона приходить додому й минає година чи навіть дві перестрілок, доки їй не вдається нарешті посунути Пітера в повномасштабний відступ, замінюючи його білі фішки на мапі бою в її голові на свої, червоні. Сьогодні вона здобула перемогу в сутичці за якихось дві хвилини після того, як переступила поріг, і Вілму це цілком задовольняло.

У душ? вона вважала, що шлюб – це агресивна пригода на все життя і в такій довгій кампанії, де не можна брати полонених і нікого не можна милувати, де жоден клаптик поля бою не залишиться недоторканим, з часом можна втратити смак до таких легких перемог. Та цей час іще не настав, тож вона рушила до мотузок із кошиком під лівою рукою й необтяженим серцем під випином бюста.

Вілма перетнула вже пів двору, коли зупинилася від спантеличення. Де, бляха, ділися простирадла?

Вона мала б їх легко помітити, великі прямокутні білі обриси в темряві, але їх там не було. Їх що, вітром знесло? Дурниці! Удень повівало трохи, але то навіть вітром важко назвати. Їх хтось украв?

Тоді пронісся порив вітру, і вона почула важке ліниве ляскання. Окей, вони на місці... десь. Коли ти найстарша донька в розрослому католицькому сімействі з тринадцятьма дітьми, то знаєш, із яким звуком розвівається простирadlo на мотузці. Але все одно звук був якийсь неправильний. Надто важкий.

Вілма ступила ще на крок уперед. Її обличчя, на якому завжди був злегка тьмянний вираз жінки, що очікує проблем, спохмурніло. Тепер вона бачила обриси... або форми, які мали би бути простирadлами. Але вони були темні.

Вона зробила ще один, менший крок уперед, і двором знову пронісся легіт. Цього разу обриси поворухнулися в її бік, випинаючись, і не встигла Вілма підняти руку, як її вдарило щось важке й слизьке. Якийсь слиз бризнув їй на щоки, а до тіла притиснулося щось густе й вологе. Здавалося, ніби її намагається вхопити холодна липка рука.

Вілма Джерзик була не з тих жінок, що кричать легко й часто, але в ту мить вона закричала й впустила кошик для прання. Знову пролунав м'який ляскіт, і Вілма спробувала викрутитися від обрисів перед обличчям. Ліва гомілка настовхнулася на в'язаний кошик, і вона впала на одне коліно, уникнувши повного падіння лише завдяки поєднанню талану й швидких рефлексів.

Важка мокра штука заслинявилася їй по спині, густа мокрота ринула збоку по шиї. Вілма знову скрикнула і навкарачки відповзла від мотузок. Частина волосся виповзла з пов'язаної хустинки і тепер висіла їй над щоками, лоскочучи. Вона ненавиділа це відчуття... але ще більше ненавиділа той потік, в'язкі обійми з темної форми, що висить у неї на мотузці для одягу.

Двері кухні розчахнулися, і через двір долинув стривожений голос Піта:

– Вілмо! Вілмо, з тобою все добре?

Ляскіт позаду неї – гидкий звук, ніби хихотіння голосових зв'язок, укритих болотом. У сусідньому дворі високим неприємним голосом зарепетував дворняга Гейвергіллів – дзяв! дзяв! дзяв! – і це жодним чином не покращило психічний стан Вілми.

Вона підвелася й побачила, як Піт обережно спускається задніми сходами.

– Вілмо? Ти впала? З тобою все добре?

– Так! – розлючено гаркнула вона. – Так, я впала! Так, зі мною все добре! Включи довбане світло!

– Ти не забилася...

– Просто включи те блядське СВІТЛО! – крикнула вона на нього і витерла руку об перед пальта.

Її всю вкривала холодна гидь. Тепер вона так лютувала, що бачила власний пульс у вигляді яскравих цяток світла перед очима... і найбільше злилася на себе, за те, що налякалася. Навіть на мить.

Дзяв! Дзяв! Дзяв!

Довбаний псяра у дворі сусідів здурів. Господи, як же вона ненавидить собак, особливо гавкучих.

Постать Піта відступила нагору кухонними сходами. Двері відчинилися, рука поповзла всередину, а тоді спалахнули прожектори, яскравим світлом наповнюючи задній двір.

Вілма опустила погляд на себе й побачила широку просіку темно-брунатної барви спереду її осіннього пальта. Вона люто витерла обличчя, витягнула руку й побачила, що та також покоришневіла. Вілма відчувала, як щось повільно й нудно стікає їй по спині.

– Грязь! – Вона остовпіла, не повіривши власним очам – настільки, що не усвідомила, що говорить уголос. Хто б міг таке їй зробити? Хто б посмів?

– Що ти сказала, любя? – запитав Піт.

Він уже був підходив до неї, але тепер зупинився на обачній відстані. Те, що Піт Джерзик побачив на обличчі Вілми, його неабияк схвилювало: здавалося, наче одразу під шкірою в неї вилупився виводок маленьких зміючок.

– Грязь! – скрикнула вона, простягаючи руки в його бік... на нього. З пальців їй позлітали крупинки болота. – Грязь, кажу! Грязь!

Піт подивився повз неї, зрештою усвідомлюючи. У нього відвисла щелепа. Вілма крутнулася в бік його погляду. Прожектори, встановлені над кухонними дверима, освітлювали мотузки для білизни й город із безжальною чіткістю, демонструючи все. Простирадла, повішані чистими, тепер звисали з прищіпок пригніченими вогкими шматами. Вони були не просто закаляні брудом – вони були ним покриті, обліплені.

Вілма перевела погляд на свій городець і побачила глибокі виїмки на місці, де вичерпували болото. Побачила втопану стежку, якою багномет ходив туди-сюди, спочатку заряджався, тоді підходив до простирадл, після чого повертався, щоб знову перезарядитися.

– Сука-блядь! – закричала вона.

– Вілмо... ходімо в будинок, дорогенька, і я... – силкувався віднайти потрібні слова Піт, а тоді відчув полегшення, ніби його зрештою просяяло. – Я зроблю нам чаю.

– Нахуй іди зі своїм чаєм! – завила Вілма з висоти, най-найвищій височини свого вокального діапазону, і дворняга Гейвергіллів по сусідству просто пішов ва-банк зі своїм дзявдзявдзяв, боже, як же вона ненавидить собак, це її зараз з розуму зведе, ібучий гавкітливий пес!

Лють переповнила її, і Вілма кинулася на простирадла, впилася в них нігтями, почала зривати. Пальці вхопили першу мотузку, і та репнула, ніби гітарна струна. Простирадла на ній лягнулися мокрим м'ясистим плюскотом. Вілма стиснула кулаки, примружила очі, ніби дитина, в якій нервовий зрив, і величезним жаб'ячим стрибком приземлилася зверху на одне з простирادل. Те змучено чваркнуло й роздулося, шматочками болота оббризкуючи її нейлонові панчохи. Це стало останньою краплею. Вона розкрила рот і заверещала від люті. О, вона знайде того, хто це зробив. Так-такечки-так-то-та. Ви не сумнівайтесь. А коли знайде...

– У вас там усе добре, місіс Джерзик? – Голос місіс Гейвергілл, невпевнено-стривожений.

– Так, бляха-муха, ми тут «Стерно»[47 - Sterno – марка денатурованого спирту у формі желе, який продається в жерстяних банках і використовується здебільшого для розігрівання їжі на вулиці. Отруйний для людини, хоча набув популярності в часи сухого закону й Великої депресії в США.]п'ємо й Лоуренса Велка дивимося, то, може, заткнете писок своєму дворнязі? – викричалася Вілма.

Вона задихано відступила від брудного простирадла, волосся розсипалося їй по розпашілому обличчі. Щосили відкинула його. Довбаний собака її до сказу доведе. Довбане гавкітливе...

Думки обірвалися з ледь чутним тріском.

Пси.

Довбані гавкітливі пси.

Хто живе одразу за рогом звідси, на Форд-стріт?

Уточнення: яка психована пані з довбаним гавкітливим псом з кличкою Рейдер живе отут за рогом?

Нетті Кобб, а хто ж іще.

Пес прогавкав усю весну тим високим щенячим гавкотом, що в печінках сидить, і зрештою Вілма потелефонувала Нетті й пояснила: якщо вона не може заткнути свого псяру, то його варто позбутися. Через тиждень, коли жодних змін (принаймні таких, які Вілма могла б визнати) не сталося, вона знову зателефонувала Нетті й повідомила: якщо та не може вгамувати свого пса, то Вілмі доведеться викликати поліцію. Наступного вечора, коли срана шавка знову почала своє дзявкотання й гавкотання, вона так і вчинила.

Десь через тиждень після цього Нетті прийшла в «Маркет» (на відміну від Вілми, Нетті потрібен якийсь час, щоб у голові все обдумати – обмислити навіть, – перш ніж діяти). Вона стала в черзі біля Вілминої каси, хоча нічого сінько не купила. Коли надійшла її черга, Нетті заговорила своїм пискливим бездиханним голосом:

– Припини створювати проблеми мені й Рейдеру, Вілмо Джерзик. Він хороший маленький песик, а ти краще припини створювати нам проблеми.

Вілма, завжди готова до битви, і близько не збентежилася від такого нападу на робочому місці. Навпаки, їй це навіть сподобалося.

– Пані, ви ще навіть не знаєте, що таке проблеми. Але якщо ваш собака довбаний не стулиться, то дізнається.

Кобб зблідла як крейда, але виструнчилася, стискаючи сумочку так міцно, що сухожилля на її кошових руках виступили від зап'ястків аж до ліктів. Вона сказала: «Попереджаю тебе» – і поквапилася геть.

– Ой-йой, я ледь не всцялася від страху! – гучно кинула їй вслід Вілма (присмак бою завжди дарував їй піднесення духу), але Нетті не повернулася – лише почимчикувала трохи хутчіше.

Після цього пес утихомирився. Це Вілму радше розчарувало, тому що весна видалася нудною. Піт не демонстрував жодних ознак бунту, і Вілма переживала весняне знудження, яке не лікувала жодна зелень на деревах чи трави. От що реально могло б додати трохи барв і перцю в її життя, то це хороша пересварка. Якийсь час здавалося, що помішана Нетті Кобб прекрасно задовольнить цю потребу, та коли собака став поводитися пристойно, Вілма почала думати, що розваги доведеться шукати деінде.

А тоді одного травневого вечора пес знову розгавкався. Собацюра гавкав недовго, але Вілма чимдуж кинулася до телефону й усе одно зателефонувала Нетті – її номер вона собі відзначила в записнику саме на випадок такої ситуації.

Вілма не марнувала часу на люб'язності, а перейшла одразу до суті.

– Це Вілма Джерзик, дорогенька. І я телефоную, щоб повідомити: якщо ти не заткаєш того собаку, я сама його заткаю.

– Він уже припинив! – крикнула Нетті. – Я перенесла його в дім, як тільки прийшла і почула! Залиш мене з Рейдером у спокої! Я тебе попередила! Якщо ні, то пошкодуєш!

– Просто запам'ятай, що я сказала, – промовила Вілма. – З мене досить. Якщо він іще хоч раз почне те своє валування, копам я не дзвонитиму. Я сама прийду і переріжу йому горлянку!

Вона поклатала слухавку швидше, ніж Нетті встигла відповісти. Головне правило в сутичках із ворогами (родичами, сусідами, чоловіком): останнє слово мусить бути за агресором.

Відтоді собака не подавав голосу. Можливо, й подавав, але Вілма не помічала. Він узагалі ніколи не був аж настільки докучливим, якщо чесно, і, крім того, Вілма взялася за нову перепалку з керівницею салону краси на Касл-В'ю. Майже забула про Нетті з Рейдером.

Та, можливо, Нетті не забула про неї. Вілма бачила Нетті щойно вчора, у новій крамниці. І якби поглядом можна було вбити, міркувала Вілма, вона б там же намертво поточилася на підлогу.

Тепер, стоячи біля зашмарованих знищених простирадл, вона згадала вираз страху та непокори, що проступив на обличчі тієї хворої суки; як вона закотила губу, на мить вищиривши зуби. Вілма запросто впізнавала погляд ненависті, і саме його вона вчора бачила на обличчі Кобб.

«Я тебе попередила... пошкодуєш».

– Вілмо, ходімо всередину, – попрохав Піт.

Він нерішуче поклав їй руку на плече.

Вона різко скинула її.

– Лиши мене.

Піт на крок відступив. Він мав такий вигляд, ніби хоче потирати руки з нервів, але не сміє цього робити.

«Може, і вона також забула, – подумала Вілма. – Принаймні доки не побачила мене вчора в тому новому магазині. Або, може, уже давно щось планувала

(я тебе попередила)

у тій своїй п'яній макітрі, а коли побачила мене, то зважилася нарешті».

За останні кілька секунд вона переконала себе, що все це робота рук Нетті, з ким іще вона бачилася за останні кілька днів, хто б тримав на неї образу? У місті й інші люди її недолюблюють, але такий учинок – такий підступний боягузливий учинок – вписується в те, як Нетті на неї вчора дивилася. Той вищир суміші страху

(пошкодуеш)

і ненависті. Вона й сама скидалася на собаку, сміливого лише настільки, щоб кусати тільки тоді, коли жертва обертається спиною.

Так, це Нетті Кобб, без сумніву. Чим більше Вілма про це думала, тим більше переконувалася. І таке пробачити не можна. Не тому, що простирадла зіпсовано. Не тому, що це боягузливий вчинок. І навіть не тому, що таке може вчинити лише людина зі звихненим мозком.

Таке пробачити не можна тому, що Вілма злякалася.

Лише на мить, дійсно, ту мить, коли липка коричнева штука вигулькнула з темряви просто їй в обличчя, холодно обійнявши його, ніби долоня монстра... але навіть одна-єдина секунда страху – це на секунду більше, ніж треба.

– Вілмо? – запитав Піт, коли вона повернула до нього беземоційне обличчя. Йому не сподобався вираз, що проступив під світлом із веранди, яскраві білі поверхні й чорні дірчасті тіні. Йому не подобався той відсутній погляд. – Кохана? Усе добре?

Вілма кинулася повз нього, не звернувши на чоловіка жодної уваги. Піт поспішив за нею, в бік будинку... і телефона.

4

Нетті сиділа в себе у вітальні з Рейдером біля ніг і новим абажуром із карнавального скла на колінах, коли задзвонив телефон. За двадцять восьма. Вона підскочила й сильніше пригорнула до себе абажур, позираючи на телефон зі страхом і недовірою. На мить нею заволоділа впевненість (дурниця, звісно, та вона не могла позбутися цього відчуття), що це Якась Людина Згори телефонує з вимогою віддати цей чудовий абажур, що він належить іншому, що така вишукана річ не може насправді належати до невеликої колекції Нетті, що сама думка про це дурнувата.

Рейдер на мить підвів на неї голову, ніби питав, чи підніме вона слухавку, тоді знов опустил

морду на лапи.

Нетті обережно відклала абажур і підняла слухавку. Мабуть, то просто Поллі дзвонить запитати, чи вона може купити щось на вечерю в «Маркеті Гемпгіллів» перед роботою завтра зранку.

– Алло, дім Кобб, – твердо промовила вона.

Усе життя її жахали Люди Згори, і вона потроху зрозуміла, що найкращий спосіб подолати такий страх – і самій звучати як людина згори. Це не проганяло страх, але принаймні тримало його на припоні.

– Я знаю, що ти зробила, суко психована! – гримнув на неї голос.

То було настільки несподівано й жорстоко, наче її простромили бурулькою. Дихання Нетті спинилося, ніби зачепившись за тернину. Вираз застиглого жаху завмер у неї на обличчі, а серце намагалось виборсатися крізь горло. Рейдер знову глянув на неї, мов запитуючи.

– Хто... хто...

– Ти, блядь, добре знаєш хто, – відповів голос, і Нетті, звісно, знала. Це Вілма Джерзик. Та зла-зла жінка.

– Він не гавкав! – Голос Нетті був високий, тонкий і пискливий, ніби вона щойно повністю вдихнула вміст кульки з гелієм. – Він уже дорослий і не гавкає! Він просто зараз у мене під ногами!

– Що, натішилася, як багном у мої простирадла кидала, пизда ти тупорила? – Вілма нетямилася з люті. Та жінка дійсно намагається вдавати, що все це досі через собаку.

– Простирадла? Які простирадла? Я... я... – Нетті перевела погляд на абажур із карнавального скла і ніби почерпнула з нього сили. – Відчепися від мене! Це ти психована, а не я!

– Ти мені за це заплатиш. Ніхто не має права зайти на мое подвір'я і кидати багном на мої простирадла, поки я на роботі. Ніхто. НІХТО! Зрозуміла? До твоїх пропарених мізків дійшло? Ти не знатимеш де, не знатимеш коли і, що найважливіше, не знатимеш як... але я... тебе... ДІСТАНУ. Зрозуміла?

Нетті міцно притискала телефон до вуха. Обличчя побіліло, як у мерця, і лише через лоб між бровами й волоссям пробігала яскраво-червона стрічка. Зуби були стиснуті, а щоки роздimalися й здувалися, ніби ковальські міхи, коли вона віддихувалася краями рота.

– Відчепися від мене, бо пошкодуєш! – закричала вона високим несвідомим голосом, повним гелію. Рейдер уже стояв, нашорошивши вуха, а очі його блискали від збудження. Він відчував загрозу в кімнаті. Один раз люто гавкнув. Нетті не почула його. – Ти дуже пошкодуєш! Я... я... знаю певних людей! Людей Згори! Я їх дуже добре знаю! Я з цим не миритимусь!

Повільно, голосом одночасно тихим, щирим і наскрізь розгніваним, Вілма промовила:

– Доїбатися до мене – це найгірша помилка, яку ти тільки могла вчинити в житті. Я помщуся, коли ти цього чекатимеш найменше.

Пролунало клацання.

– Ти не посмієш! – заявила Нетті. Сльози вже лилися їй по щоках, сльози жаху й бездонної, безсилої люті. – Ти не посмієш, ти, поганко! Я... я...

Друге клацання. За ним – гул відкритої лінії.

Нетті повісила слухавку і хвилини зо три сиділа, мов на кілках, витріщаючись у простір. Тоді заридала, а Рейдер гавкнув і поклав лапи на край крісла. Нетті обійняла його й заплакала в шерсть. Рейдер лизнув їй шию.

– Нікому не дозволю тебе скривдити, Рейдере, – промовила вона. Нетті вдихнула його солодку й чисту собачу теплоту, намагаючись так заспокоїтися. – Та погана-препогана жінка тебе не дістане. Вона не якась там Людина Згори, зовсім ні. Вона просто стара поганка, і якщо вона спробує зачепити тебе... чи мене... то пошкодує.

Зрештою Нетті виструнчилася, знайшла серветку «клінекс», заткану між кріслом і подушкою, і витерла нею очі. Вона була перелякана... але також відчувала, як усередині фуркоче і свердлить гнів. Саме так вона почувалася перед тим, як дістала виделку для м'яса з шухляди під раковиною і встромила її своєму чоловікові в горло.

Нетті взяла зі столу абажур з карнавального скла й ніжно пригорнула до себе.

– Якщо вона щось почне, то дуже-дуже пошкодує, – промовила Нетті.

Так вона й сиділа, з Рейдером під ногами й абажуром на колінах, дуже довго.

Норріс Ріджвік повільно котив по Мейн-стріт у своєму поліцейському авто, не відриваючи очей від будівлі на західному боці вулиці. Його зміна невдовзі закінчиться, і він цим

тішився. Він пам'ятав, як добре почувався до того, як той ідіот на нього напав, пам'ятав, як стояв біля дзеркала в чоловічому туалеті, поправляв кашкет і з задоволенням розмірковував, що він як нова копійка. Він пам'ятав про це, але спогад уже здавався дуже старим і з відтінком сепії, ніби фотографія з дев'ятнадцятого століття. З моменту, як той ідіот Кітон ухопив його, аж дотепер нічого не йшло гаразд.

Він пообідав у курятнику «Куд-кудах по вечорах» на шосе 119. Їжа була, як завжди, смачна, але цього разу обдарувала його жадливим кислотним нетравленням, що переросло в ріденьку срачку. Близько третьої години на міській дорозі № 7 біля старого будинку Кембера він наїхав на цвях і мусив поміняти шину. Норріс витер пальці об сорочку уніформи, яка щойно прийшла з хімчистки, не розміслюючи, що робить, бажаючи лише очистити подушечки пальців, щоб краще тримати послаблені затисні гайки, тож протер мастило по сорочці чотирма видатними темно-сірими смугами. Поки Норріс у розпачі зоглядав цю картину, спазми знову пустили воду йому по нутрошах, тож довелося квапитися в порость. Це була гонитва з бажанням перевірити, чи зможе він скинути штани скоріше, ніж наповнить їх. У цих перегонах Норрісові перемогти вдалося... та йому не сподобалася групка кущів, в яких він вирішив присісти. Вони були схожі на отруйний сумах, і судячи з того, як розгорталися події того дня, мабуть, це був саме він.

Норріс повільно котив повз будівлі центру Касл-Рока: «Норвейський банк і траст», «Вестерн Авто», «Закусочну Нен», чорну діру на місці, де раніше стояв палац баракла Баті Меррілла, «Шито-крито», «Необхідні речі», «Господарські товари Касл-Рока»...

Раптом Норріс вгатив по гальмах і зупинився. На вітрині «Необхідних речей» він побачив дещо неймовірне – або принаймні подумав, що побачив.

Норріс глипнув у дзеркало заднього огляду, але на Мейн-стріт не було ні душі. Світлофор у нижньому кінці бізнес-району нагло згас на кілька секунд, поки всередині вдумливо клацали реле. Тоді почало миготіти жовте світло в центрі. Виходить, уже дев'ята година. Дев'ята година, саме вчасно.

Норріс здав назад, тоді збокував до узбіччя. Він глянув на рацію, подумав, чи не передати код 10–22 – «поліцейський виходить з транспорту»[48 - Тут і далі згадуватимуться так звані Десяткові поліцейські коди, які використовувалися для спрощення голосового зв'язку правоохоронних органів. У 2000-х роках від них почали поступово відмовлятися. Автор досить вільно поводить з цими кодами, оскільки в різних системах для комбінації 10–22 немає вищевказаного значення.], – і вирішив, що не варто. Йому потрібно лише швиденько зиркнути на вітрину. Він додав гучності рації й опустил вікно, перш ніж вийти. Цього достатньо.

«Ти не бачив того, тобі здалося, – заспокоював він себе, поправляючи штани дорогою через тротуар. – Нізащо. Цей день створений для розчарувань, а не відкриттів. То просто ще один старий спінінг “Зебко”...»

Але ні. Вудка на вітрині «Необхідних речей» лежала в маленькій гарненькій композиції з рибальськими сітями й парою яскраво-жовтих гумових чобіт, і це була точно не «зебка». То була «бейзен». Він такої не бачив, відколи його батько помер шістнадцять років тому. Норрісові тоді було чотирнадцять, і «бейзен» подобалася йому з двох причин: те, чим вона є, і те, що вона означає.

Чим вона є? Просто, бляха, найкраща риболовна вудка для озер і потоків у світі, оце й усе.

Що вона означає? Гарні часи. Отак просто. Гарні часи, які бували в маленького худенького хлопця на ім'я Норріс Ріджвік з його старим. Гарні часи, коли вони вдвох брели через ліс поряд із якоюсь річечкою на краю світу, гарні часи в невеликому човні посеред озера Касл, коли все навколо них біліло від мряки, що здіймалася з поверхні озера колонами й ховала їх у власний світ. Світ, створений лише для чоловіків. У якомусь іншому світі мами скоро готуватимуть сніданок, і це також гарний світ, та не такий гарний, як цей. Немає світу, кращого за цей, не було й не буде.

Після фатального інфаркту в його тата спінінг «бейзен» кудись зник. Норріс пригадував, як шукав його в гаражі після похорону і той просто щез. Він рився в підвалі, навіть у шафі в батьківській спальні (хоча й знав, мама радше дозволить Генрі Ріджвіку тримати там слона, ніж риболовну вудку), але «бейзен» щез. Норріс завжди підозрював дядька Філа. Кілька разів він збирався зі сміливістю, щоб запитати, але кожного разу, як доходило до цієї липкої теми, то задкував.

Тепер, заглядаючи на цей спінінг, який може виявитися тим самим, він уперше за день забув про Бастера Кітона. Його охопив простий ідилічний спогад: батько сидить на кормі човна, затиснувши коробку зі снастями між ногами, передає «бейзен» Норрісові, щоб самому мати можливість налити чашку кави з великого термоса, червоного з сірими смужками. Хлопець вдихає запах кави, гарячої й смачної, а ще батькового лосьйону після гоління: «Саутерн Джентльмен», так він називався.

Раптом стара журба здійнялася й ухопила його в сірі обійми, від чого Норріс засумував за батьком. Після стількох років, протягом яких той старий біль гриз йому кості, свіжий і голодний, як і в день, коли мама повернулася додому з лікарні, взяла його за руки й промовила: «Тепер нам треба бути дуже сміливими, Норрісе».

Прожектор угорі вітрини яскравими променями колов сталевий корпус котушки, і стара любов, та темна золота любов знов охопила його. Норріс очима пожирав «бейзен» і думав про запах свіжої кави, що здіймається з великого термоса, червоного з сірими лініями, на спокійному широкому плесі озера. В умі він знову відчув шорстку текстуру коркового держална спінінга і повільно підніс руку, щоб витерти очі.

– Пане поліцейський? – запитав тихий голос.

Норріс коротко зойкнув і відскочив від вітрини. На одну скажену мить він думав, що зрештою таки наповнить штани – ідеальний спосіб завершити ідеальний день. Тоді спазм минув, і він роззирнувся. Перед відчиненими дверима крамниці стояв високий чоловік у твідовому піджаку і, ледь усміхаючись, спостерігав за ним.

– Я вас налякав? – запитав він. – Дуже перепрошую.

– Ні, – заперечив Норріс і сам здобувся на усмішку. Серце не припиняло лупити, мов водяний молот. – Ну... хіба трошки. Я дивився на той спінінг і згадував старі часи.

– Прибув щойно сьогодні, – пояснив чоловік. – Старий, але в дуже доброму стані. Це «бейзен», знаєте. Не вельми відома марка, але дуже цінується серед серйозних рибалок. Вона...

– ...японська, – закінчив за нього Норріс. – Я знаю. У мого тата була така.

– Справді? – Усмішка в чоловіка поширшала. Зуби, що з'явилися на видноті, були криві, але Норрісові усмішка все одно здалася приємною. – Який збіг, чи не так?

– Звісно, збіг, – погодився Норріс.

– Мене звуть Ліленд Гонт. Це моя крамниця. – Чоловік простягнув руку.

Норріса охопила короткочасна хвиля відрази, коли довгі пальці обхопили його долоню. Проте рукостискання Гонта тривало всього мить, і коли він прибрав долоню, те відчуття одразу минуло. Норріс вирішив, що все через шлунок, який досі крутило від тих несвіжих молюсків, які він з'їв на ланч. Наступного разу, якщо буде в тій місцині, віддасть перевагу курятині, бо ж саме це, зрештою, головна страва закладу.

– Ми можемо з вами дуже й дуже непогано поторгуватися за той спінінг, – запропонував містер Гонт. – Може, зайдете, пане поліцейський Ріджвік? Обговоримо це.

Норріс уже було рушив у той бік. Він не називав тому битому жакові своє ім'я, це точно. Уже розкрив рота, щоб запитати Гонта, звідки воно йому відоме, а тоді закрив. У нього ж над значком маленький ідентифікатор. Ось звідки, як інакше.

– Та ні, не варто, – промовив він натомість і великим пальцем показав через плече на своє авто. Він досі чув рацію, хоча єдине, що з неї долиняло, – це шум, і з ним весь вечір не зв'язувалися. – Служба, розумієте. Я закінчую о дев'ятій, але фактично, доки не поверну авто...

– Це триватиме не більше як хвилину, – припрошував Гонт. Очі жваво сліdkували за

Норрісом. – Коли я вирішую домовитися з людиною, пане поліцейський Ріджвік, часу не гайую. Особливо коли ця людина на вулиці посеред ночі захищає мій заклад.

Норріс подумав, чи не сказати Гонту, що дев'ята година – це далеко не середина ночі, а в такому сонному містечку, як Касл-Рок, захищати заклади місцевих підприємців назвати роботою язик не повертається. Тоді знову перевів погляд на «бейзен», і та стара жага, раптом така сильна й свіжа, знову накрила його. Йому спала на думку ідея з'їздити зі спінінгом на озеро цих вхідних, вирушити рано-вранці з коробочкою хробаків і великим термосом зі свіжою кавою від Нен. Буде знову майже як із татом.

– Ну...

– Та заходьте, – наполягав Гонт. – Якщо мені можна трішки торгувати після робочого дня, ви можете трохи купувати в час, що вам його відводить місто. І чесно, пане поліцейський Ріджвік, ніхто ж банк сьогодні не пограбує, правда?

Норріс глянув у бік банку, будівля якого то світилася жовтим, то темніла від розміреного заікання проблискового маячка, і розсміявся.

– Ну, сумніваюся.

– То як?

– Окей, – здався Норріс. – Але якщо ми не домовимося за кілька хвилин, мені доведеться розірватися.

Ліленд Гонт одночасно простогнав і засміявся.

– Здається, я щойно почув, як мені вивертають кишені, – промовив він. – Ходімо, пане поліцейський Ріджвік. Кілька хвилин, то кілька хвилин.

– Той спінінг мені б дуже згодився, – бовкнув Норріс. Поганий спосіб почати торги, і він це знав, але не стримався.

– Так і буде, – погодився містер Гонт. – Ви отримаєте найкращу пропозицію у вашому житті, поліцейський Ріджвік.

Він провів Норріса всередину «Необхідних речей» і зачинив двері.

Розділ шостий

Вілма Джерзик не знала свого чоловіка Піта настільки добре, як думала.

Того вечора в четвер вона лягла в ліжко з наміром вирушити до Нетті Кобб одразу зранку в п'ятницю і Про Все Подбати. Її часті колотнечі іноді просто згасали, проте коли вони досягали точки кипіння, саме Вілма вибирала місце й зброю для дуелі. Перше правило її стилю протиборства: «Останнє слово завжди за тобою». Друге: «Завжди роби перший крок». Першим кроком вона вважала варіант Про Все Подбати і мала на меті якнайшвидше подбати про Нетті. Вілма сказала Пітові, що просто хоче побачити, скільки разів удасться крутнути головошку тієї божевільної суки, перш ніж та злетить із шиї.

Вона очікувала, що більшу частину ночі не спатиме й кипітиме від напруги, ніби високовольтна лінія, це вже не вперше. Натомість Вілма заснула менш ніж за десять хвилин після того, як голова торкнулася подушки, а коли прокинулася, то почувалася бадьоро й дивним чином спокійно. Сидячи за кухонним столом у халаті в п'ятницю зранку, вона подумала, що, можливо, зарано Дбати Про Все Повністю. Вона ж уже до всирачки налякала Нетті телефонним дзвінком минулого вечора. Якою б оскаженілою Вілма не була, все ж не настільки, щоб цього не помітити. Лише глуха як пень людина могла б не звернути на це увагу.

Може, краще дати міс Психічна Хвороба-1991 ще трохи похитатися на вітрі? Нехай вона лежить ночами без сну й загадується, в який бік ударить Гнів Вілми. Можна кілька разів з'їздити на розвідку, зробити ще кілька телефонних дзвінків. Попиваючи каву (Піт сидів за столом навпроти й сторожко спостерігав за дружиною поверх спортивної рубрики в газеті), вона зрозуміла: якщо Нетті настільки звихнута, як усі говорять, можливо, й узагалі не доведеться Дбати Про Все. Це може бути один із тих рідкісних випадків, коли Все Вирішиться Саме По Собі. Ця думка так звеселила її, що Вілма навіть дозволила Пітові поцілувати її, коли він складав портфель і збирався на роботу.

Сама думка про те, що перелякане мишеня у формі її чоловіка може підсипати їй таблетки, ніколи не стріляла їй у голову. Однак саме це Піт Джерзик і вчинив, і не вперше.

Вілма знала, що спуджує свого чоловіка, але навіть уявлення не мала наскільки. Він жив не просто в страху перед нею: він жив із побожною покорою перед нею, як аборигени певних тропічних регіонів раніше начебто жили у святобливості й із забобонним страхом перед великою богинею Грім-горою, яка роками чи навіть поколіннями мовчки нависала над їхніми радісними життями, доки раптово не вибухала вбивчою тирадою вогняної лави.

Такі аборигени, реальні чи гіпотетичні, без сумніву, мали власні ритуали вмиротворення.

Вони не особливо допомагали, коли гора прокидалася й швиргала блискавиці та вогняні потоки на їхні села, проте, звісно, всіх заспокоювали, коли гора сиділа тихо. Піт Джерзик не мав якихось високих ритуалів, якими б можна було поклонятися Вілмі. Здавалося, в цій ситуації підійдуть прозаїчніші методи. Наприклад, рецептурні препарати замість евхаристійних гостей.

Він домовився про зустріч із Реєм Ван Елленом, єдиним сімейним лікарем у Касл-Року, і пояснив, що йому потрібні якісь засоби від нервів. Робочий графік у нього повна херня, пояснив він Рееві, а зі зростанням розміру комісійних стає дедалі важче залишати робочі проблеми на робочому місці. Зрештою він вирішив, що настав час перевірити, чи може лікар виписати йому щось, щоб трохи згладити ці шорсткі краї.

Рей Ван Еллен ні бельмеса не тямив у процесах продажу нерухомості, але приблизно уявляв собі напругу від життя з Вілмою. Він підозрював, що Піт Джерзик переживав би набагато менше стресу, якби взагалі не виходив з роботи, але, звісно, не в його компетенції так говорити. Він виписав рецепт на ксанакс, перелічив звичні застереження й побажав доброму чоловікові удачі й Божої допомоги. Він міркував, що Пітові на дорозі життя в тандемі з цією особливою кобилою знадобиться те й інше, до того ж немало.

Піт приймав ксанакс, проте не зловживав. А також не розповідав про це Вілмі – вона б осатаніла, якби дізналася про пігулки. Він обачно тримав рецепт у себе в портфелі разом із паперами, до яких Вілмі зовсім не було діла. Пив по п'ять-шість пігулок на місяць, здебільшого в дні перед Вілминими місячними.

Минулого літа Вілма погиркалася з Генріеттою Лонгмен, власницею й керівницею «Перерви на красу» на Касл-Гіллі. Усе через зіпсутий перманент. Після первинного обміну криками наступного дня в «Маркеті Гемпгіллів» між ними відбувся ще один, а потім іще один на Мейн-стріт через тиждень. Останній ледь не переріс у вуличну бійку.

Опісля Вілма крокувала туди-сюди по будинку, ніби левиця в клітці, клянучись, що вона дістане ту суку, що вона її до лікарні доведе.

– Їй реально знадобиться Перерва на Красу, коли я з нею розберуся, – крізь зціплені зуби цідила Вілма. – От побачиш. Я завтра туди піду. Піду туди і з Усім Розберуся.

Піт, дедалі більше тривожачись, усвідомив, що це не пусті погрози, Вілма налаштована серйозно. Один Бог знає, яку дикість вона може вчинити. Він уявляв собі, як Вілма занурює голову Генріетти у діжку з їдким слизом, від чого жінка до кінця життя залишиться лисою, як Шинейд О'Коннор[49 - Sinead O'Connor – скандально відома американська співачка ірландського походження. На час дії роману була відома своїм образом (поголена голова, часто агресивна поведінка й безформний одяг), а також тим, що заборонила перед своїм концертом вмикати гімн США.].

Піт сподівався, що за ніч відбудуться якісь переміни настрою, але Вілма прокинулася наступного ранку ще злючіша. Він би й не повірив, що таке можливо, якби цього не сталося. Темні кола під очима промовисто засвідчували про безсонну ніч.

– Вілмо, – кволо промовив він. – Не думаю, що це хороша ідея – піти сьогодні в «Перерву на красу». Як на мене, якщо це обдумати...

– Я вже все обдумала вночі, – відрізала Вілма, переводячи на нього той свій страшно байдужий погляд, – і вирішила, що, коли покінчу з нею, вона більше нікому не зможе спалити корені волосся. Коли я покінчу з нею, їй собака-поводир знадобиться для того, щоб унітаз знайти. А якщо ти, Піте, вирішив до мене придобатися, ви собі з нею можете купити тих сраних псів з одного приплоду німецьких вівчарок.

У розпачі, не певний, чи це спрацює, але не в змозі придумати інший спосіб відвести катастрофу, Піт Джерзик дістав із внутрішньої кишені портфеля флакон і вкинув пігулку ксанаксу Вілмі в каву. Після цього вирушив на роботу.

Вельми буквально, для Піта Джерзика то було перше причастя.

Увесь день він провів у болісному очікуванні й прийшов додому нажаханий тим, що знайде там (мертву Генріетту Лонгмен і Вілму в тюрмі – найчастіша фантазія). Проте він утішився, коли побачив, що Вілма на кухні, співає собі.

Піт глибоко вдихнув, опустив емоційний протиударний екран і запитав її, що сталося з пані Лонгмен.

– Вона відчиняється аж о дванадцятій, а на той час я вже була не настільки зла, – пояснила Вілма. – Але все одно туди сходила, щоб пояснити їй, що до чого, – я ж пообіцяла, врешті-решт. І знаєш, вона мені запропонувала склянку хересу і сказала, що хоче повернути гроші!

– Вау! Чудово! – вигукнув Піт, заспокоєний, утішений.

І так скінчилася l'affaire[50 - Справа (фр.).] з Генріеттою. Кілька наступних днів він усе очікував, коли лють Вілми повернеться, проте цього не сталося – принаймні в цьому.

Піт роздумував, чи не порадити Вілмі сходити до лікаря Ван Еллена й самій отримати рецепт на заспокійливе, проте після довгих обачних роздумів відкинув цю думку. Вілма його до пня розіб'є – а може, й до ноги, – якщо він порадить їй ПРИЙМАТИ ЛІКИ. ПРИЙМАТИ ЛІКИ – це для нариків, а заспокійливе – для нариків-слабачків. Вона проживатиме життя на її умовах, тому дякую, дуже дякую. І, крім того, неохоче підсумував Піт, правду важко заперечити: Вілмі подобається скаженіти. Вілма у своєму шалі – повноцінна Вілма, сповнена вищої потреби.

І він любить її, так само як тубільці того гіпотетичного тропічного острова, без сумніву, люблять велику богиню Грім-гору. Його святобличість і страх насправді лише підсилюють те кохання. Вона ВІЛМА, сама собі господиня, і він намагається відхилити її зі шляху лише коли боїться, що вона може себе травмувати... що, через містичне переісточення кохання, також травмує і його.

Відтоді Піт підсовував їй ксанакс тричі. Третій – і найстрашніший – раз випав на Ніч Закаляних Простирадл. Він нестямно намагався запропонувати їй чашку чаю, і Вілма зрештою погодилася випити (після короткого, але неймовірно приємного діалогу з Психованою Нетті Кобб). Він заварив міцного напою й кинув туди не одну пігулку, а дві. Побачивши, як знизилася температура на її внутрішньому термостаті наступного ранку, Піт значно поспокійнішав.

Були речі, яких Вілма Джерзик, упевнена у своїй владі над розумом чоловіка, не знала. Ці речі стримали Вілму від того, щоб пробити своїм «юго» двері дому Нетті та обскубити їй ріпу вранці в п'ятницю.

2

Вілма не забула про Нетті, і не пробачила їй, і не почала хоч трохи роздиратися сумнівами про те, хто ж поглумився над її постільною білизною. Жодні ліки на землі не дали б такого ефекту.

Невдовзі після того, як Піт рушив на роботу, Вілма сіла в авто й повільно проїхала по Віллоу-стріт (на задньому бампері маленького жовтого «юго» була наліпка, що проголошувала світові: «ЯКЩО НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ МОЯ ЇЗДА, НАБИРАЙ 1-800-ЖУЙ-СПАКУ»). Вона повернула праворуч, на Форд-стріт, і сповільнилася до поповзу, наближаючись до чепурного будиночка Нетті Кобб. Їй здалося, що у вікні вона побачила, як смикається фіранка, і Вілма відзначила це як гарний початок... але лише початок.

Вона об'їхала квартал (минаючи будинок Расків на Понд-стріт, не кинувши й погляду в той бік), повз власний будинок на Віллоу і повернула знову на Форд-стріт. Цього разу вона двічі просигналила клаксоном «юго», наближаючись до будинку Нетті, і припаркувалася перед ним на холостому двигуні.

Фіранка знову смикнулася. Цього разу жодних сумнівів. Та жінка на неї визирає. Вілма уявила собі її, за фіранкою, у трепеті від провини й жаху, і зрозуміла, що насолоджується цим образом навіть більше, ніж тим, з яким заснула, – де вона крутила макотирю тієї скаженої суки, доки та не обернулася, як у тієї дівчинки з «Екзорциста».

– Ку-ку, а я тебе бачу, – похмуро відзначила вона, коли фіранка повернулася на місце. –

Навіть не сумнівайся.

Вона знов об'їхала квартал і зупинилася перед домом Нетті вдруге, сигналячи, щоб сповістити жертву про своє прибуття. Цього разу вона простояла перед будинком майже п'ять хвилин. Фіранка смикалася двічі. Зрештою, задовольнившись зробленим, Вілма поїхала далі.

«Звихнута карга до кінця дня мене страхатиметься, – розмірковувала вона, зупинившись на своїй під'їзній доріжці й вийшовши з авто. – Вона й за поріг ступити пудитиметься».

Вілма зайшла додому жвава й бадьора, плюхнулася на диван почитати каталог. Невдовзі вона вже радісно замовляла три нові набори простирадл – білий, жовтий і пейслевий.

3

Рейдер сидів посередині килима вітальні й дивився на свою господиню. Зрештою він бентежно заскавчав, ніби нагадуючи Нетті, що в неї робочий день і вона вже на пів години запізнилася. Сьогодні вона мала б пропилососити другий поверх у Поллі, а ще має прийти телефоніст із новими апаратами зі здоровенними кнопковими клавіатурами. Ними легше користуватися людям, у яких дуже важка форма артриту, як у Поллі.

Але як же вона вийде?

Та психована полячка десь там на вулиці, їздить у своїй маленькій машині.

Нетті сиділа в кріслі, тримала на колінах абажур. Вона тримала його так, відколи та психована полячка вперше проїхала повз її будинок. Тоді та під'їхала ще раз, зупинилася й посигналила. Коли жінка зникла, Нетті подумала, що, мабуть, скінчилось, але ні – та повернулася втретє. Нетті не сумнівалася, що психована полячка спробує ввійти. Вона сиділа в кріслі, однією рукою обіймала абажур, іншою Рейдера, загадуючись, що робитиме, якщо психована полячка таки спробує. Як себе захищатиме, Нетті не знала.

Зрештою Нетті набралася достатньо сміливості, щоб іще раз визирнути з вікна, і не побачила зовні тієї психованої полячки. Початкове полегшення витіснив страх. Вона боялася, що психована полячка патрулює вулицями, чекає, доки Нетті вийде. Ще більше вона боялася, що психована полячка прийде сюди, коли Нетті тут не буде.

Що вона проникне в дім, побачить її прекрасний абажур і розіб'є його на тисячу осколків на підлозі.

Рейдер знову заскавчав.

– Знаю, – майже простогнала вона. – Знаю.

Вона мусить вийти. У неї відповідальність, і вона знає, що це таке й перед ким. Поллі Чалмерз добре з нею поводить. Саме Поллі написала рекомендацію, яка назавжди витягла її з «Джуніпер Гілл», і саме Поллі стала співпозичальницею кредиту на житло в банку. Якби не Поллі, чий батько був найкращим другом її батька, Нетті б досі жила в орендованій кімнаті по той бік Олов'яного моста.

Та що, як вона вийде, а психована полячка повернеться?

Рейдер не здатен захистити її абажур. Він сміливий, але просто маленький песик. Психована полячка може поранити його, якщо він спробує її завадити. Нетті відчувала, як розум, загнаний у цю жахливу дилему, починає кудись вислизати. Вона знову простогнала.

І раптом їй спала на думку ідея.

Нетті підвелася, не випускаючи абажура з рук, перетнула вітальню, у якій було дуже темно через опущені жалюзі. Вона пройшла через кухню й відчинила двері в дальньому кутку. Збоку було прибудовано сарай. У мороку бовваніли тіні штабеля для дров і купи інших наскладаних речей.

На шнурі зі сталі звисала єдина лампочка. Ні перемикача, ні мотузочки – ввімкнути світло можна було лише міцно вкрутивши її в цоколь. Нетті потягнулася до неї... й завагалася. Якщо психована полячка зараз підстерігає на задньому дворі, то побачить, що загорілося світло. А якщо побачить світло, то точно знатиме, де шукати абажур із карнавального скла, правда?

– О, ні, так легко мене не дістанеш, – пробурмотіла Нетті півголосом, намагаючись собі шлях повз мамин гардероб і стару голландську книжкову шафу до штабеля з дровами. – Ну вже ні, Вілмо Джерзик. Я не тупа, знаєш. Попереджаю тебе.

Лівою рукою притискаючи абажур до живота, правою Нетті зняла клоччя старого брудного павутиння перед єдиним у сараї вікном. Тоді визирнула на задній двір, ясним поглядом перестрибуючи з однієї точки на іншу. Так вона перевіряла ситуацію на вулиці близько хвилини. На задньому дворі нічого не рухалося. Один раз їй здалося, що вона бачить, ніби психована полячка сидить у дальньому лівому кутку двору, але уважніший погляд переконав, що то просто тінь дуба на задньому дворі Фіронів. Нижнє гілля дерева простягалося в її двір. Гілки трохи хиталися від вітру, і саме тому клаптик тіні там на мить виглядав як якась психована жінка (психована полячка, якщо точніше).

Позаду заскавулів Рейдер. Нетті озирнулася й побачила, що він стоїть біля дверей у сарай, чорна постать з піднятою головою.

– Знаю, – звернулася вона. – Знаю, маленький... але ми її обманемо. Вона думає, що я тупа. Ну, я їй покажу, яка я насправді.

Навпомацки Нетті пробралася назад. Очі призвичаювалися до темряви, і зрештою Нетті вирішила, що вкручувати лампочку немає потреби. Вона стала навшпиньки й провела рукою вздовж шафи, доки пальці не натрапили на ключ, що замикав і відмикав довгий буфет праворуч. Ключ, що відмикав шухляди, вже давним-давно загубився, але цей на місці – у Нетті є те, що їй потрібно.

Вона відкрила довгий буфет і помістила абажур із карнавального скла всередину, посеред пилуки й мишачого гімна.

– Він заслуговує кращого місця, знаю, – м'яко сказала вона Рейдерові. – Але тут безпечно, і це найважливіше.

Нетті вставила ключ назад у замок і повернула його, тоді смикнула двері буфета. Замкнені міцно, міцно, як смалений бик, і вона раптом відчула, що величезна брила зійшла їй із серця. Вона знову потягнула дверцята буфета, енергійно кивнула й кинула ключ собі в капот. Коли прийде до Поллі, то повісить його на ланцюжку собі на шию. Це перше, що вона зробить.

– Отак! – гукнула вона Рейдерові, який уже почав хитати хвостом. Мабуть, відчув, що криза минула. – Про це подбали, здоровило ти мій, тепер мушу збиратися на роботу! Запізнююся!

Поки вона вдягала пальто, задзвонив телефон. Нетті зробила два кроки в його бік, тоді спинилася.

Рейдер один раз голосно гавкнув і поглянув на неї. «Хіба не знаєш, що робити, коли дзвонить телефон? – запитували його очі. – Навіть я знаю, а я ж просто пес».

– Ні, – промовила Нетті.

«Я знаю, що ти зробила, психована ти суко, я знаю, що ти зробила, я знаю, що ти зробила, я знаю, що ти зробила, і я... тебе... ДІСТАНУ!»

– Я не підніматиму. Я йду на роботу. Це вона психована, а не я. Я нічого їй не зробила! Навіть пальцем не зачепила!

Рейдер гавкнув на знак згоди.

Телефон припинив дзвонити.

Нетті трохи розслабилася... але серце досі шалено калатало.

– Будь гарним хлопчиком, – примовила вона Рейдерові, гладячи його. – Повернуся пізно, бо виходжу пізно. Але я тебе люблю, не забувай і будь весь день гарним песиком.

Такою була магічна формула перед виходом на роботу, Рейдер добре знав її, тож пес помахав хвостом. Нетті відчинила передні двері й роззирнулася в обидва боки, перш ніж ступити назовні. Їй погіршало, коли Нетті побачила яскравий спалах жовтого, але то було не авто помішаної полячки. То Поллардів малий залишив свій триколісний велосипед «Фішер Прайс» на тротуарі, оце й усе.

Нетті домашнім ключем замкнула за собою двері, тоді обійшла ззаду будинок, щоб переконатися, що двері сараю також замкнено. Так і було. Вона рушила в бік будинку Поллі, перекинувши сумку через руку, очима визиркуючи автомобіль психованої полячки (намагалася вирішити, чи краще сховатися за живоплотом, чи просто зупинитися на місці, забачивши її). Нетті майже дісталася кінця кварталу, коли спохопилася, що не перевірила передні двері так уважно, як варто було. Вона нервово глипнула на годинник і повернулася. Перевірила передні двері. Ті було міцно замкнено. Нетті з полегшенням зітхнула, після чого вирішила, що варто також ще раз перевірити замок на дверях сараю, просто задля безпеки.

– Краще перестаратися, ніж потім шкодувати, – промурмотіла вона собі під ніс і обійшла будинок.

Долоня завмерла, коли вона потягнула ручку сараю.

Усередині знову дзвонив телефон.

– Вона психована, – простогнала Нетті. – Я нічого не зробила!

Двері сараю було замкнено, але вона простояла там, доки телефон не замовк. Тоді знову відбула на роботу із сумкою через плече.

4

Цього разу Нетті подолала майже два квартали, перш ніж переконання, що вона все одно могла залишити передні двері незамкненими, повернулося й почало гризти. Вона знала, що замкнула їх, але боялася, що ні.

Нетті стояла біля блакитної поштової скриньки на розі Форд і Діконесс-вей, вагаючись. Майже вирішила продовжити шлях, коли побачила, що перехрестя через квартал звідси перетинає жовте авто. То була не машина психованої полячки, а «форд», але Нетті

вирішила, що це поганий знак. Вона прожогом закрокувала назад до будинку й знову перевірила двері. Замкнені. Уже дійшла до кінця доріжки, коли їй спало на думку, що годилося б іще раз перевірити також дверцята буфета й упевнитися, що він замкнений.

Вона знала, що так і є, але боялася, що ні.

Нетті відімкнула передні двері й увійшла. Рейдер стрибнув до неї, шалено махаючи хвостом, і вона трохи погладила його – але лише трохи. Їй потрібно зачинити передні двері, бо психована полячка може зайти в будь-яку мить. У будь-яку.

Нетті захряснула двері, повернула застібку й повернулася до сараю. Звісно ж, дверцята буфета були замкнені. Вона зайшла назад у будинок і з хвилину постояла в кухні. Уже починала хвилюватися, починала думати, чи не помилилась і насправді дверцята буфета незамкнені. Можливо, вона недостатньо сильно смикала за ручку, щоб точно, на сто відсотків пересвідчитися. Можливо, вони лише застрягли.

Нетті повернулася, щоб знову перевірити, і поки перевіряла, укотре задзвонив телефон. Нетті поспішила до будинку, стискаючи ключ від шафи в спітнілій правиці. Обдерла литку об стільчик і зойкнула від болю.

На момент, коли вона зайшла у вітальню, телефон знову припинив дзвонити.

– Я не можу сьогодні на роботу, – пробурмотіла вона. – Я мушу... мушу...

(стояти на чатах)

Саме так. Вона мусить стояти на чатах.

Нетті підняла слухавку й швидко набрала номер, доки думки знову не почали гризти розум, як Рейдер гризе свої іграшки із сиром'ятної шкіри.

– Алло? – озвалася Поллі. – Це «Шито-крито», слухаю вас.

– Привіт, Поллі. Це я.

– Нетті? Усе добре?

– Так, але я дзвоню з дому, Поллі. У мене якісь проблеми зі шлунком. – На той час це вже не було брехнею. – Я б могла взяти відгул? Знаю, що треба пропилюсосити нагорі... і той чоловік з телефонами... але...

– Усе гаразд, – одразу відповіла Поллі. – А телефоніст усе одно прийде аж біля другої. Руки досі дуже болять, тому я довго не працюватиму, сама прийму його.

– Якщо дуже треба, я б могла...

– Ні, правда, – м'яко запевнила її Поллі, і Нетті відчула, як сльози заціпали очі. Поллі така добра.

– Біль гострий, Нетті? Я можу викликати тобі лікаря Ван Еллена.

– Ні... просто трохи спазмує. Усе буде добре. Якщо до обіду стане краще, я прийду.

– Та що ти, – різко відказала Поллі. – Ти не просила відгулів, відколи взагалі почала працювати в мене. Залазь у ліжко й поспи собі. Попереджаю: якщо прийдеш, я тебе додому відправлю.

– Дякую, Поллі, – промовила Нетті. Вона ледь не плакала. – Ти дуже добра зі мною.

– Ти заслуговуєш на доброту. Мушу вже йти, Нетті – клієнти прийшли. Іди приляж. Я в обід задзвоню, розкажеш, як ти.

– Дякую.

– Завжди будь ласка. Па-па.

– Па, – попрощалася Нетті й повісила слухавку.

Вона одразу ж рушила до вікна й відсмикнула фіранку вбік. Вулиця порожня – поки що. Нетті повернулася в сарай, ключем відімкнула буфет і дістала звідти абажур. Відчуття спокою й полегшення сповнили Нетті, тільки-но вона обійняла його. Нетті віднесла абажур на кухню, помила теплою мильною водою, сполоснула та обережно витерла.

Вона відкрила одну з кухонних шухляд і дістала різницький ніж. З ним і з абажуром вона повернулася у вітальню й сіла там у темряві. Так вона просиділа весь ранок, виструнчившись у кріслі, з абажуром на колінах і ножем у правій руці.

Телефон дзвонив двічі.

Нетті не відповідала.

Розділ сьомий

У п'ятницю, одинадцятого жовтня, у найновішому магазині Касл-Рока минув зразковий день, особливо коли ранок переріс у полудень і люди почали обмінювати чеки на готівку. Гроші в руках стимулюють до покупок. Так само стимулює і хороша чутка від тих, що заходили в середу. Була, звісно, дрібка людей, які вважають, що судженням нечем, які відвідали крамницю у перший же день роботи, довіряти не можна, але таких була меншість, тож срібний дзвіночок над дверима входу «Необхідних речей» дзвенів увесь день.

Від середи розпакували або прибуло ще більше асортименту. Людям, зацікавленим у таких речах, було важко повірити, що щось прибувало, – вантажівок ніде не було видно, – але чомусь це особливо не важило. У п'ятницю в «Необхідних речах» було набагато більше товарів – це єдине, що мало значення.

Наприклад, ляльки. І гарно зроблені дерев'яні пазли, навіть двобічні. Був унікальний набір шахів: фігурами слугували африканські тварини, вирізьблені з кварцу якоюсь нехитрою, проте приголомшливо талановитою рукою: стрибучі жирафи в ролі офіцерів, гіпопотами з войовниче опущеними головами в ролі тур, шакали в ролі пішаків, леви-королі, меткі леопарди-ферзі. Було намисто з чорних перлин, яке мало дуже дорогий вигляд – наскільки дорогий, люди не сміли запитувати (принаймні того дня), – але на таку красу було аж боляче дивитися, і кілька відвідувачок «Необхідних речей» повернулися додому з відчуттям меланхолії й дивного збентеження, а образ того перлового намиста танцював у темряві в них перед очима, чорним на чорному. І не лише в жінок.

Була пара ляльок-блязнів на мотузочках. Була катеринка, стара і з пишним різьбленням, – містер Гонт пояснив, що вона має грати щось приголомшливе, якщо її відкрити, але не пам'ятає, що і вона замкнена. Він пояснив, що покупцеві доведеться знайти майстра, який би виготовив для неї ключ. «Таких ветеранів своєї справи ще кілька залишилося, які б могли щось тут утнути», – додав він. Його кілька разів запитали, чи можна буде повернути катеринку, якщо кришку вдасться відкрити й виявиться, що мелодія не до смаку. Містер Гонт усміхнувся й пальцем указав на нову табличку на стіні. Вона повідомляла: Я НЕ ВІДШКОДОВУЮ КОШТІВ І НЕ ОБМІНЮЮ ТОВАРІВ CAVEAT EMPTOR!^[51] - Дослівно з латини: «Хай покупець остерігається», більш усталено: «На ризик покупця».]

– А це що означає? – запитала Люсілл Дангем. Люсілл працювала офіціанткою в Нен і зайшла зі своєю подругою Роуз Еллен Маерз під час перерви на каву.

– Означає, якщо купуєш кота в мішку, то отримуєш кота, а мішок він забирає собі, –

пояснила Роуз Еллен.

Вона побачила, що містер Гонт її почув (хоча могла записягтися, що лише якусь мить тому бачила його в іншому кінці магазину), і густо розчервонілася.

Містер Гонт, проте, лише посміявся.

– Правильно кажете, – підтвердив він. – Саме це воно й означає.

Старий револьвер із довгим дулом в одній із шафок із карткою «ЕКСКЛЮЗИВ ВІД НЕДА БАНТЛАЙНА»^[52] - Побутує думка, начебто письменник Нед Бантлайн замовив у компанії Colt п'ять револьверів Colt Single Action Army із довгим дулом, щоб подарувати їх відомим доглядачам порядку на Дикому Заході, проте на підтвердження цієї версії доказів немає. З часом усі револьвери Colt із довгим дулом почали називати його іменем, а після 1956 року компанія випустила окремий револьвер із такою назвою.], хлопчик-лялька з дерев'яним червоним волоссям, веснянками і замерлою дружньою усмішкою («ПРОТОТИП ГАВДІ ДУДІ»^[53] - Howdy Doody (1947–1960) – американська дитяча телепрограма, яку вів Баффало Боб Сміт, а персонажами слугували різноманітні ляльки, найвідоміша з яких – Гавді Дуді. Програма стосувалася тематики Дикого Заходу й цирку.]) – на картці), коробки з канцтоварами, дуже гарними, але не якимись особливими, колекція старовинних листівок, набори олівців і ручок, лляні хустинки, м'які іграшки-тваринки. Здавалося, в крамниці є щось на будь-який смак і – хоча жодного цінника на видноті не було – на будь-який бюджет.

Містер Гонт добре виторгував того дня. Більшість речей, які він продав, були гарні, проте аж ніяк не унікальні. Він, однак, уклав кілька «особливих» угод, і всі ці продажі відбулися під час тих періодів спокою, коли в крамниці була лише одна людина окрім нього.

– Коли все йде повільно, мені стає неспокійно, – розповів він Саллі Реткліфф, логопедині Браяна Раска, приязно всміхаючись, – а коли мені неспокійно, я іноді стаю необачним. Що погано для продавця, але страшенно добре для покупця.

Міс Реткліфф була відданою парафіянкою баптистської пастви преподобного Роуза, там же познайомилася зі своїм нареченим Лестером Преттом і на додачу до значка проти «Нічки казино» носила значок «Я СПАСЕННА! А ТИ?». Скалка з карткою «СКАМ'ЯНІЛА ДЕРЕВИНА ЗІ СВЯТОЇ ЗЕМЛІ» одразу ж упала їй в око, і вона не заперечувала, коли містер Гонт дістав її з шафки й поклав Саллі в долоню. Вона купила скалку за сімнадцять доларів і пообіцяла влаштувати маленький невинний розіграш Френкові Джуетту, директорові середньої школи Касл-Рока. Вона вийшла з магазину через п'ять хвилин після того, як увійшла туди, і тепер дивилася на світ заміряним і розфокусованим поглядом. Містер Гонт був запропонував їй загорнути покупку, але міс Реткліфф відмовилася, заявляючи, що хоче тримати скалку в руці. Якби ви стояли в крамниці й спостерігали за тим, як вона йде до дверей, то вам би довелося ще добре поміжкувати, щоб сказати

однозначно, чи її ступні торкаються підлоги, чи просто пливуть у повітрі.

2

Срібний дзвіночок тельнював.

Увійшла Кора Раск, рішуче налаштована купити фотографію Короля, і вельми засмутилася, коли містер Гонт повідомив, що вже продав її. Кора хотіла знати кому.

– Вибачте, – сказав містер Гонт, – але та пані була з іншого штату. На її авто були номери Оклахоми.

– Ну щоб я скисла! – скрикнула Кора з гнівом та істинним стражданням. Вона не усвідомлювала, наскільки сильно хоче те фото, доки містер Гонт не поінформував, що його вже нема.

Генрі Джендрон і його дружина Іветт у той час були в крамниці, тож містер Гонт запитав Кору, чи не почекає вона хвилику, поки він їх обслужить. Також додав, що, здається, в нього є дещо інше, що її так само може зацікавити, чи навіть більше. Після того як містер Гонт продав Джендронам м'якого ведмедика – подарунок для доньки – і провів до виходу, то попросив Кору почекати ще трохи, поки він дещо пошукає в комірчині. Кора чекала, проте без особливого інтересу й очікування. Її огорнула глибока сіра депресія. Вона бачила сотні фотографій Короля, може, й тисячі, і сама мала кілька, але ця здавалася... якоюсь особливою. Вона ненавиділа ту жінку з Оклахоми.

Тоді містер Гонт повернувся з невеликим футляром для окулярів зі шкіри ящірки. Він відкрив його й показав Корі пару «авіаторів» із димчасто-сірими лінзами. Подих застряг їй у горлі. Правиця здійнялася до тремтячої шиї.

– Це ж... – почала вона і більше не могла нічого сказати.

– Окуляри Короля, – поважно погодився містер Гонт. – Одні з шістдесяти. Але мені сказали, що ці – його улюблені.

Кора купила окуляри за дев'ятнадцять доларів і п'ятдесят центів.

– Я б хотів отримати ще трохи інформації, – виблискуючи очима, подивився на Кору містер Гонт. – Назвемо це доплатою.

– Інформації? – із сумнівом запитала Кора. – Якої інформації?

– Гляньте у вікно, Коро.

Кора зробила як велено, але пальці не відпускали окулярів. На іншому боці вулиці поліцейський автомобіль-один Касл-Рока був припаркований перед «Голярнею». На тротуарі стояв Алан Пенгборн і розмовляв із Біллом Фуллертоном.

– Бачите того чоловіка? – запитав Гонт.

– Кого? Білла Фул...

– Ні, дурненька, – перебив Гонт. – Іншого.

– Шерифа Пенгборна?

– Правильно.

– Так, бачу.

Кора почувалася отупілою й запамороченою. Голос Гонта долинав ніби з далекої відстані. Вона постійно думала про покупку тих чудових окулярів. Хотіла повернутися додому й одразу приміряти їх... та, звісно, вона не може піти, доки їй не дозволили, бо торги не закінчено, доки містер Гонт не скаже, що їх закінчено.

– Він має вигляд людини, яких у моїй галузі називають «важкопрошеними», – зауважив містер Гонт. – Що про нього думаєте, Коро?

– Він кмітливий, – відповіла Кора. – Ніколи не буде як старий шериф Джордж Баннермен, так мій чоловік каже, але кмітливий, як той лис.

– Правда? – Голос Гонта знову перейшов на ту нервову, змучену межу. Очі звузилися до розрізів і не відривалися від Алана Пенгборна. – Хочете дізнатися таємницю, Коро? Мені плювати на розумних людей, а важкопрошених я ненавиджу. Взагалі я просто зневажаю важкопрошених. Не довіряю людям, які все перевертають і шукають тріщини, перш ніж щось купити, а ви?

Кора не відповіла. Вона стояла з футляром з окулярами Короля в лівій руці й невиразно витріщалася з вікна.

– Якби мені потрібна була людина, яка б наглядала за старим розумним шерифом Пенгборном, кого б ви порадили, Коро?

– Поллі Чалмерз, – задурманеним голосом промимрила Кора. – Вона з ним дуже ласкава.

Гонт одразу похитав головою. Він не відривав очей від шерифа, поки Алан підходив до

своєї автівки, коротко роззирнувся вулицею, глянув на «Необхідні речі», заліз у машину й поїхав геть.

– Не піде.

– Шила Бріггем? – із сумнівом запропонувала Кора. – Це диспетчерка в шерифській управі.

– Хороша ідея, але вона також не підійде. Ще одна важкопрошена. У кожному місті є таких декілька, Коро. Шкода, але так є.

Кора обдумувала це, похмуро й віддалено.

– Едді Ворбертон? – зрештою запропонувала вона. – Він головний охоронець муніципалітету.

Гонтове обличчя загорілося захватом.

– Охоронець! – промовив він. – Так! Чудово! П'ятий діяч^[54] – П'ятий діяч – термін, вигаданий канадським письменником Робертсоном Девісом і згадуваний в однойменній книжці (1970). В епіграфі з роз'ясненням автор, начебто посилаючись на матеріал данського драматурга Томаса Оверскоу «Данська сцена», наводить цитату: «Ролі, які не належали ні до Героя, ні Героїні, ні Довіреної особи героя, ні Лиходія, [...], називали П'ятими діячами [...]». Проте пізніше Девіс пояснив, що вигадав цю цитату.!] Справді прекрасно!

Він нахилився і вліпив Корі поцілунок у щоку. Вона відсахнулася, скривившись і нестямно розтираючи те місце. З горла долинуло коротке векання, але Гонт цього наче й не помітив. Його обличчя світилося широченною усмішкою.

Кора пішла (і далі розтираючи щоку долонею), а зайшли Стефані Бонсейнт і Сінді Роуз Мартін із бридж-клубу Еш-стріт. Кора ледь не збила Стефі Бонсейнт із ніг, так квапилася. Вона відчула глибоке бажання якнайскоріше дістатися додому. Дістатися додому й нарешті приміряти ті окуляри. Але перед цим їй хотілося вмити обличчя й позбутися того гидотного поцілунку. Вона відчувала, як він горить у неї на шкірі, ніби маленька болячка.

Над дверима теленькнув срібний дзвіночок.

Поки Стефі стояла біля вікна, поглинута зміною візерунків у старомодному калейдоскопі, який вона знайшла, Сінді Роуз підійшла до містера Гонта й нагадала, про що він говорив у

середу: що, можливо, є ще одна ваза «Лалік», до пари тій, яку вона вже купила.

– Ну, – сказав містер Гонт, усміхаючись їй у стилі «таємницю тримати вміє». – Імовірно, вона в мене і є. Можете збутися своєї подруги на хвилю-дві?

Сінді Роуз попросила Стефі повертатися до Нен і замовити їй каву, а вона підійде пізніше.

Стефі пішла, хоч і зі здивованим обличчям. Містер Гонт рушив у комірчину й вийшов звідти з вазою «Лалік». Вона не просто пасувала до попередньої – то була її ідентична близнючка.

– Скільки? – запитала Сінді Роуз і погладила приймний вигин вази не зовсім стійким пальцем.

Вона з жалем пригадала задоволення від покупки, яку зробила в середу. Він же просто закидав гачок, скидається на те. А зараз почне її підсікати. Ця ваза не обійдеться їй у тридцять один долар. Цього разу він просто поставить питання рубя. А їй хотілося отримати цю річ, щоб був баланс із попередньою на полиці каміна у вітальні. Хотілося дуже-дуже.

Сінді Роуз не повірила власним вухам, коли почула відповідь Ліленда Гонта:

– Позаяк це мій перший тиждень роботи, нехай буде дві речі за ціною однієї, гаразд? Отак, моя люба, насолоджуйтеся покупкою.

Шок був настільки сильним, що вона ледь не впустила вазу на підлогу, коли Гонт вклав її в долоню.

– Що... я думала, ви казали...

– Ви все правильно почули, – пояснив він, і раптом Сінді Роуз усвідомила, що не може відірвати погляд від його очей.

«Френсі помилялася, – подумала вона якось віддалено, замислено. – Очі зовсім не зелені. Сірі. Темно-сірі».

– Але є ще дещо.

– Що саме?

– Так... ви знаєте заступника шерифа на ім'я Норріс Ріджвік?

Срібний дзвіночок теленькнув.

Еверетт Френкель, помічник лікаря Ван Еллена, за дванадцять доларів і розіграш для Саллі Реткліфф купив люльку, яку Браян Раск помітив під час свого розширеного візиту до «Необхідних речей». Бідний малий Слупі Додд, заїка, що відвідує логопедичні заняття щовівторка з Браяном, купив п'ютеровий чайничок мамі на день народження. Він йому закоштував сімдесят один цент... і добровільну обіцянку пожартувати з хлопця Саллі, Лестера Претта. Містер Гонт запевнив Слупі, що надасть йому кілька речей, які знадобляться для того жарту, коли прийде час, і Слупі сказав, що це було б ду-ду-дуж-же до-добре. Джун Гевіно, дружина одного з найуспішніших молочних фермерів міста, купила вазу в стилі «клуазоне» за дев'яносто сім доларів та обіцянку весело розіграти отця Бріггема з храму Богоматері Тихих Вод. Невдовзі після того, як вона пішла, містер Гонт організував подібний розіграш для преподобного Віллі.

То був важкий, але плідний день, і коли Гонт зрештою повісив табличку «ЗАЧИНЕНО» на вікно й опустив жалюзі, він був вимучений, але задоволений. Бізнес ішов чудово, і він навіть зробив певний крок у тому, щоб у його справи не втрутився шериф Пенгборн. І це добре. Відкриття – завжди найприємніший етап операції, але завжди напружений і іноді може бути ризикованим. Звісно, він може помилятися стосовно Пенгборна, але Гонт навчився в таких речах довіряти почуттям, і Пенгборн здавався чоловіком, якого краще остерігатися... принаймні доки не з'явиться можливість розібратися з шерифом на власних умовах. Містер Гонт думав, що попереду дуже насичений тиждень і ще до його завершення будуть феєрверки.

Чимало феєрверків.

4

Було чверть по шостій вечора п'ятниці, коли Алан з'явився на під'їзній доріжці Поллі й вимкнув мотор. Вона стояла біля дверей, очікуючи його, і тепло поцілувала. Він побачив, що вона одягла рукавички навіть для такого короткого виходу на холод, і спохмурнів.

– Так, не починай, – почала вона. – Сьогодні трохи краще. Ти приніс курку?

Він підніс білі пакети з плямами жиру.

– Радий вам служити, міледі.

Вона зробила невеличкий реверанс.

– А я – вам.

Поллі взяла у нього пакети й провела Алана на кухню. Він відсунув від стола крісло,

обернув його і сів передом до спинки, щоб дивитися, як вона знімає рукавички й розкладає курятину на скляній таці. Він дістав її у «Куд-кудах по вечорах». Назва по-сільському жаклива, але курятина добра (за словами Норріса, з молюсками справа інша). Єдина проблема з їжею на виніс, якщо живеш за двадцять миль звідти, це охолодження... і саме для цього, подумав він, створено мікрохвильові печі. Узагалі, на його думку, мікрохвильовки існують лише заради виконання трьох функцій: розігрівати охолонулу каву, робити попкорн і розбуркувати їжу на винос із місць на кшталт «Куд-кудах по вечорах».

— Справді краще? — запитав він, коли Поллі закинула курку в пічку й натиснула відповідні кнопки. Сенсу говорити чіткіше не було, обое знали, про що мова.

— Лише трохи, — визнала вона, — але впевнена, що скоро їм стане набагато краще. Мене починає щипати теплом у долонях, і покращення зазвичай починається після такого.

Вона підняла долоні вгору. Спочатку Поллі жакливо соромилася потворних скарлючених пальців, і той сором ще залишався, але вона пройшла довгий шлях до того, щоб прийняти Аланову зацікавленість як частину любові. Він досі вважав, що її долоні жорсткі й незграбні, ніби на них одягнуто невидимі рукавички, пошиті грубим і недбалим шевцем, який натягнув їх на неї й назавжди пристебнув до зап'ястків.

— Довелося сьогодні приймати пігулки?

— Лише одну. Зранку.

Насправді вона глутнула три — дві зранку, одну по обіді, — і біль не особливо вщух порівняно з учорашнім. Поллі боялася, що пощипування, про яке вона перед тим сказала, — це здебільшого вигадка її тужливої уяви. Вона не любила брехати Алану, вважала, що брехня і любов рідко уживаються, та й то ненадовго. Але вона багато часу пробула сама, і частина її лякалася його невтомної турботи. Поллі довіряла йому, але боялася це надто показувати.

Алан дедалі більше наполягав на лікарні «Мейо», і Поллі розуміла, що якби Алан знав, наскільки сильно їй зараз болить, то наполягав би ще більше. Їй не хотілося, щоб її руки стали найважливішою складовою їхньої любові... а ще боялася того, що може відкритися після обстеження в такому місці, як «Мейо». З болем вона жити зможе, без надії — навряд.

— Дістанеш картоплю з духовки? — запитала вона. — Хочу задзвонити Нетті перед вечерею.

— А що з нею?

— Та живіт скрутило. Сьогодні не вийшла на роботу. Хочу запитати, чи то часом не гастроентерит. Розалі каже, що зараз таке ходить, а Нетті ж лікарів боїться.

Алан, який знав більше про те, що і як думає Поллі Чалмерз, ніж Поллі могла б собі помислити, подумав: «Чие б нявчало, дороженька», поки вона йшла до телефона. Він коп, тому не міг відмовитися від звички за всім спостерігати поза роботою, це дається взнаки автоматично. Він навіть не намагався. Якби був трохи уважнішим протягом останніх кількох місяців життя Енні, то вони з Тоддом, можливо, й далі були живі.

Алан помітив рукавички, коли Поллі підійшла до дверей. Він помітив, що вона зняла їх зубами, а не просто скинула з однієї руки іншою. Спостерігав, як вона розкладає курятину на тарілці, й помітив дрібну гримасу, як вона стиснула губи, коли піднімала тарілку й клала її в мікрохвильовку. Це все погані знаки. Він підійшов до дверей між кухнею і вітальнею, щоб побачити, наскільки впевнено або нерішуче вона користуватиметься телефоном. То був один із найважливіших способів виміряти рівень її болю. І тут нарешті йому вдалося помітити хороший знак – чи принаймні так він це сприйняв.

Поллі набрала номер Нетті швидко і впевнено, а оскільки стояла в дальньому кінці кімнати, він не бачив, що цей телефон – і всі інші – сьогодні замінили на моделі зі збільшеними кнопками набору. Алан повернувся на кухню, тримаючи одне вухо нашорошеним у бік вітальні.

– Алло, Нетті?.. Я вже збиралася класти слухавку. Не розбудила?.. Так... Ага... А, ну то як ти зараз?.. А, добре. Я думала про тебе... Ні, з вечерею все добре, Алан приніс курку з того місця, «Куд-кудах», що в Оксфорді... Ага, так, правда?

Алан дістав з однієї з верхніх шафок тарілку й подумав: «Вона бреше про руки. Хоч як добре вона обходиться з телефоном, ситуація така ж паршива, як і минулого року, якщо не гірша».

Думка про те, що вона йому бреше, не особливо тривожила. Його погляд на перекручування правди був набагато м'якшим, ніж у Поллі. От, наприклад, та дитина. Поллі народила її на початку 1971 року, десь через сім місяців після того, як на автобусі «Грейгаунд» виїхала з Касл-Рока. Вона розповіла Аланові, що дитина – хлопчик, якого вона назвала Келтон, – померла в Денвері, проживши лише три місяці. Синдром раптової дитячої смерті – СРДС, найгірший кошмар молодої матері. Цілком правдоподібна історія, й Алан не мав сумнівів, що Келтон Чалмерз дійсно помер. В історії Поллі є лише одна проблема: це неправда. Алан – коп, і він уміє виявляти брехню.

(окрім коли брехала Енні)

«Так, – подумав він. – Окрім того разу, коли брехала Енні. Ваш виняток взято до уваги, щоб ви знали».

Що підказало йому про те, що Поллі бреше? Швидке тріпотіння повік над занадто широким, занадто прямим поглядом? Те, як рукою вона постійно тягнулася і смикала за

ліву мочку вуха? Те, як вона схрещувала й розхрещувала ноги, тим сигналом у дитячій грі, що означає «я підбріхунькую»?

Усе це й одночасно нічого. Здебільшого завдяки сигналу, що пролунав усередині, як сигнал металодетектора в аеропорту, коли рамку проходить хтось зі сталевією пластиною в черепі.

Брехня його ні гнівила, ні турбувала. Є люди, що брешуть задля вигоди, є такі, що брешуть від болю, люди, які брешуть лише тому, що поняття правди для них зовсім чуже... а ще є люди, які брешуть тому, що хочуть, щоб для правди настав час. Алан вважав, що брехня Поллі про Келтона – останнього типу, і був готовий зачекати. Коли настане час, вона вирішить поділитися своїми таємницями. Нема куди поспішати.

«Нема куди поспішати», – сама ця думка є розкішшю.

Її голос – густий, спокійний і якийсь саме такий, що треба, коли він долинає з вітальні, – також розкіш. Він ще не зовсім позбувся відчуття провини від того, що просто перебуває тут і знає, де зберігаються всі тарілки й столове начиння, знає, в якій шухляді в спальні вона тримає нейлонові панчохи або в якому конкретно місці пролягають межі її літньої засмаги, але ніщо з цього не має значення, коли він чує той голос. Насправді тут діє лише один факт, що верховодить понад іншими: звук її голосу перетворився для нього на звук дому.

– Я б зайшла пізніше, якщо хочеш, Нетті... Так?... Ну так, відпочинок, мабуть, найкращі ліки... Завтра?

Поллі розсміялася. То був вільний, приемний звук, від якого Аланові здавалося, ніби світ посвіжішав. Він подумав, що може ще довго чекати на розкриття її таємниць, якщо вона просто сміятиметься отак час від часу.

– Боже, та ні! Завтра ж субота! Я просто лежатиму собі й согрішатиму!

Алан усміхнувся. Він відчинив шухляду під духовкою, знайшов пару горнешників і відкрив духовку. Одна картоплина, дві картоплини, три картоплини, чотири. Як, заради Йсуса, вони вдвох поїдять чотири великі печені картоплі? Але він, звісно, знав, що їх буде забагато, бо так уже Поллі готує. Звісно, в тих чотирьох картоплинах ховається ще якась таємниця, й одного дня, коли він знатиме всі «чому» – чи більшість, чи хоча б деякі, – його почуття провини й дивності, можливо, минуть.

Він дістав картоплю. За мить пікнула мікрохвильовка.

– Нетті, мушу йти...

– Усе гаразд! – гукнув Алан. – У мене все під контролем! Пані, я ж полісмен!

– ...але можеш дзвонити мені, якщо щось знадобиться. У тебе точно вже все добре?.. Але ж ти скажеш мені, якщо раптом стане зле, Нетті?.. Гаразд... Що?.. Ні, просто питаю... І тобі... На добраніч, Нетті.

Коли Поллі ввійшла, він уже розклав курку на столі й займався тим, що вивертав картоплину на її тарілці.

– Алане, ну ти й золотко! Не треба було!

– Усе в пакеті послуг, красуне.

Також він розумів, що коли долоням Поллі зле, життя для неї обертається серією дрібних гидких сутичок. Звичні події звичного життя перетворюються на ряд суворих перешкод, які потрібно долати, а покаранням за невдачу є не лише біль, а й приниження. Завантаження посудомийки. Розпалювання каміна. Обходження з ножом і виделкою, щоб дістати гарячу картоплину з мундира.

– Присядь, – попросив він. – Покудахчемо.

Вона вибухнула сміхом і обійняла його. Стиснула його спину внутрішнім боком рук, як відзначив невтомний внутрішній спостерігач. Але менш холоднокровна частина його помітила, як її струнке тіло притиснулося до його, а також солодкий аромат її шампуню.

– Ти просто наймиліший, – тихо промовила вона.

Алан поцілував її, спершу ніжно, тоді сильніше. Долоні опустилися з її спини на випин сідниць. На дотик тканина старих джинсів була м'яка й гладенька, наче кротяче хутро.

– Спокійніше, здоровило, – зрештою промовила вона. – Спершу їжа, потім ніжності.

– Це пропозиція?

«Якщо її рукам не краще, – подумав він, – вона ухилиться».

Проте вона відповіла:

– Стовідсоткова пропозиція.

Алан присів, задоволений.

Тимчасово.

– Ел приїде додому на вихідні? – запитала Поллі, коли вони позбирали посуд. Інший син Алана навчається в Мілтонській академії, на південь від Бостона.

– Ага, – відповів Алан, зсипаючи недоїдки з тарілок.

Якось занадто буденно Поллі промовила:

– Я просто подумала, оскільки в понеділок не буде навчання через День Колумба...

– Він іде до Дорфа в Кейп-Код, – сказав Алан. – Дорф – це Карл Дорфмен, його сусід по кімнаті. Ел телефонував минулого вівторка й запитував, чи можна туди з'їздити на три дні вихідних. Я дав добро.

Поллі торкнулася його руки й повернула до себе.

– Скільки тут моєї провини, Алане?

– У чому скільки твоєї провини? – запитав він, щиро здивувавшись.

– Ти знаєш, про що я. Ти хороший батько і не дурний. Скільки разів Ел був удома, відколи почалося навчання?

Раптом Алан зрозумів, до чого вона веде, і з полегшенням заусміхався їй.

– Лише раз, – відповів він. – Та й то тому, що мав поговорити з Джиммі Кетліном, його старим другом-хакером із середньої школи. Якись його найкращі програми не працювали на новому «коммодорі-64», що я йому на день народження купив.

– Бачиш? Я ж про це й кажу, Алане. Він бачить, що я намагаюся зашвидко зайняти місце його матері, і...

– Ой-йой, – простогнав Алан. – Ти скільки часу роздумувала над тим, що Ел бачить у тобі Злу Мачуху?

Брови Поллі зсунулися в похмурій гримасі.

– Сподіваюся, ти мені вибачиш, якщо для мене ця думка не здається настільки смішною, наскільки, очевидно, для тебе.

Алан ніжно взяв її за плечі й поцілував у кутик рота.

– Мені зовсім не смішно. Бувають часи – щойно про це думав, – коли мені трохи дивно бути з тобою. Усе здається швидко. Це не так, але іноді так здається. Розумієш, про що я?

Поллі кивнула. Похмурий вираз трохи розгладився, але не зник зовсім.

– Звісно, розумію. Персонажі в кіно й серіалах завжди мусять трохи більше часу драматично чахнути, правда?

– Дуже точно відзначила. У кіно в людей удосталь страждань і цінної скорботи. Бо скорбота надто реальна. Скорбота, вона... – Він відпустив її, повільно підняв тарілку й почав витирати. – Скорбота брутальна.

– Так.

– Тому іноді я почуваюся трохи винним, так. – Він відчував гірке вдоволення, чуючи, як у голосі проступає оборона. – Частково тому, що здається, ніби якимось надто рано, хоча це й не так, і частково тому, що здається, ніби я занадто легко відпускаю, хоча й це не так. Ця думка, що я винен більше скорботи, іноді досі в голові. Я не можу цього заперечити, але варто віддати мені належне, бо я знаю, що це дурощі, бо частина мене – значна частина, правду кажучи, – досі в скорботі.

– Ти, мабуть, людина, – м'яко промовила вона. – Наскільки ж це дивовижно-екзотично й напрочуд химерно.

– Так, думаю, так. Що стосується Ела, то він із цим по-своєму розбирається. І в нього непоганий спосіб – достатній, щоб я ним пишався. Він досі сумує за матір'ю, але якщо досі в скорботі (а я, мабуть, не до кінця впевнений, що це так), то це скорбота за Тоддом. Але твоя думка, що він не приїжджає тому, що не схвалює тебе... чи нас... недоречна.

– Я рада. Навіть не уявляєш, наскільки мені тепер легше. Але все одно здається...

– Якимось неправильно?

Поллі кивнула.

– Знаю, про що ти. Але дитяча поведінка, навіть якщо вона настільки ж нормальна, як тридцять шість і шість, ніколи не здається дорослим цілком нормальною. Ми іноді забуваємо, як легко в них гояться рани, і майже завжди забуваємо, як швидко вони міняються. Ел віддаляється. Від мене, від своїх старих друзків, як-от Джиммі Кетлін, від самого Рока. Просто віддаляється. Ніби ракета, коли вмикається третій ступінь. У дітей

завжди так, і, думаю, це завжди сумна несподіванка для батьків.

– Але здається, що це зарано, – тихо сказала Поллі. – Сімнадцять років – чи не зарано, щоб віддалятися?

– Зарано, авжеж, – підтвердив Алан. Голос його звучав не зовсім злісно. – Він втратив маму й брата через дурний випадок. Його життя розірвалося, мое життя розірвалося, і ми зійшлися так, як, думаю, батьки і сини в таких ситуаціях разом збирають свої життя по шматочках. Вдалося нам це непогано, як мені здається, але було б по-дурному говорити, ніби нічого не змінилося. Мое життя, Поллі, тут, у Року. А його – вже ні. Я думав, що воно ще сюди повернеться, але його погляд, коли я запропонував перевестися цієї осені в старшу школу Касл-Рока, швидко й промовисто все пояснив. Йому не подобається сюди повертатися, бо тут забагато спогадів. Думаю, це може змінитися... з часом... але зараз я на нього не тиснутиму. І це не стосується нас із тобою. Окей?

– Добре. Алане?

– Гмм?

– Ти ж сумуєш за ним, правда?

– Ага, – невимушено погодився Алан. – Щодня.

Йому було неприємно знов опинитися за крок від плачу. Алан обернувся й відчинив першу-ліпшу шафку, щоб утримати себе під контролем.

Найлегшим способом було переправити розмову в інше русло, і то чимскоріше.

– Як там Нетті? – запитав він і з полегшенням відзначив, що голос повернувся до норми.

– Каже, що їй уже краще, але щось дуже довго вона до телефону йшла – я вже була подумала, чи не лежить вона на підлозі без тям.

– Мабуть, просто спала.

– Та сказала, що ні, і голос заспаний не був. Ти ж знаєш, чути, якщо людину будить дзвінок?

Він кивнув. Ще одна копівська штука. Він вів багато телефонних розмов, які переривали чийсь сон, і бував що на одному, що на іншому кінці дроту.

– Сказала, що рилася в якомусь старому мотлосі її матері в сараї, але...

– Якщо в неї гастроентерит, то, коли ти подзвонила, вона, мабуть, сиділа на білому троні і не хоче це визнавати, – сухо промовив Алан.

Поллі подумала над цим, тоді вибухнула сміхом.

– Блін, ну, мабуть, так і було. Це ж так на неї схоже.

– Звісно, – сказав він. Алан нахилився над умивальником і дістав затичку. – Кохана, ми вже все помили.

– Дякую, Алане. – Вона цмокнула його в щоку.

– Ой, глянь, що я знайшов, – промовив Алан. Він потягнувся їй за вухо й витягнув п'ятдесятицентовик. – Ви завжди їх аж там тримаєте, красуне?

– Як ти це робиш? – запитала вона, дивлячись на пів бакса з непідробним захватом.

– Що роблю? – уточнив він.

П'ятдесятицентовик наче плавав над його рухливими кісточками правиці. Алан затиснув монету між середнім і безіменним пальцями та обернув долоню вгору. Коли знову перевернув, монета зникла.

– Думаєш, мені варто все залишити й приєднатися до бродячого цирку? – запитав він її.

Поллі всміхнулася.

– Ні... залишайся тут зі мною. Алане, як думаєш, то ж дурниця і не варто так за Нетті переживати?

– Ні, – запевнив Алан. Він запхав ліву руку – ту, в яку переніс п'ятдесятицентовик – у кишеню штанів, дістав її вже порожньою й узяв собі рушник. – Ти витягнула її з дурдому, дала роботу й допомогла купити будинок. Ти почуваєшся відповідальною за неї, і, думаю, певним чином так і є. Якби ти за неї не турбувалася, я б турбувався за тебе.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=66368036&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Переклад Ярослави Стріхи. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

2

Tophet – місцевість на півдні Єрусалима, у долині Гінном, де приносили в жертву дітей для бога Молоха.

3

Knights of Columbus – найбільша у світі братська католицька організація, заснована 1882 року.

4

Daughters of Isabella – духовна, соціальна й благодійна організація, заснована 1897 року як жіноча гілка «Пицарів Колумба».

5

Steamboat Willie (1928) – перший мультфільм, створений Волтом Діснеєм, у якому був персонаж Мікі-Маус.

6

Peyton Place (1957) – американська драма, дія якої відбувається в невеликому однойменному містечку в Новій Англії, в якому за тихим і мирним фасадом ховаються скандали, вбивства, самогубства й інцест.

7

Carter's Little Liver Pills – патентовані ліки, розроблені Семюелом Дж. Картером, які продавала компанія Carter Products. Аж до 1960-х років препарат був дуже популярним і розрекламованим, що й призвело до появи вищевказаного вислову.

8

Популярні в США 1960—1970-х років прикраси, виготовлені з термочутливих кристалів, які начебто змінюють колір відповідно до змін настрою людини, що їх носить, хоча насправді таким чином просто реагують на зміну температури.

9

Rock-Ola – марка музичних автоматів.

10

Princess telephone – телефон, створений компанією Bell System у 1959 році, призначений для зручного використання в спальнях і в нічний час (мав освітлення клавіш або диска). Модель рекламувалася як створена для жінок, звідки й пішла саме така назва.

11

Devil Dogs – шоколадні батончики з молочною начинкою компанії Drake's Cakes.

12

Norman Bates – персонаж роману «Психо» (1959) Роберта Блока, а також однойменного фільму (1960) Альфреда Гічкока.

13

Masterpiece Theatre (з 1971 р.) – американський телесеріал-антологія, в якому показували адаптації романів і біографій, а також оригінальні теледрами.

14

Cheers (1982–1993) – популярний американський ситком, у якому компанія друзів збирається в барі «Будьмо», де вони випивають, відпочивають і спілкуються.

15

Імовірно, цитата з 58-го псалма.

16

Sanford “Sandy” Koufax – колишній американський професійний бейсболіст, пітчер-шульга, один із найвідоміших та найкращих за історію бейсболу.

17

Topps, Fleer – компанії-конкурентки, які випускали жувальну гумку та картки із зображеннями різноманітних спортсменів. Останні були дуже популярним предметом для колекціонування серед підлітків у США 1980-х років.

18

Оригінальний дизайн пачок сигарет Lucky Strike був зелено-червоний, проте вони не були популярними серед жінок, бо цей колір на той час вважався «чоловічим». У 1942 році дизайн замінили на білий і пояснили це тим, що мідь для зеленої фарби потрібніша для військових потреб. Насправді ж зелений робили за допомогою хрому, а зміна була спричинена необхідністю популяризації сигарет серед жінок.

19

Чесні наміри (лат.).

20

Old Home Week – традиційне свято в північній Америці, яке спочатку відзначалося запрошеннями колишніх жителів містечок повернутися на свою малу батьківщину, але пізніше стало узагальненим святкуванням місцевої культури та історії.

21

Людська комедія (фр.).

22

Devil's food cake – вид американського вологого шоколадного торта.

23

Ляльок (фр.).

24

Рожевими (pinko) у США називали симпатиків комунізму.

25

Rowf – персонаж книги Річарда Адамса «Чумні собаки» (1977), пес, що втік із лабораторії експериментів над тваринами й мусить їсти, щоб вижити.

26

Juke joint – розмовна назва неформальних закладів, у яких люди збиралися, щоб випити, потанцювати й послухати музику. Зазвичай ними керували афроамериканці й такі заклади діяли за межами міста в покинутих будівлях, а основними клієнтами були представники робітничого класу.

27

Із натяком на Бастера Кітона – американського комедійного актора німого кіно. Був відомим у жанрі фізичної комедії, де постійно грав зі стоїчним беземоційним виразом, за що отримав прізвисько «Велике кам'яне обличчя».

28

When Bad Things Happen to Good People (1981) – книжка Гарольда Кушнера, консервативного рабина, яка досліджує питання, чому, якщо всесвіт створений і керований усомогутнім і люблячим Богом, у ньому все одно існує стільки зла й страждань.

29

Дуенья (ісп.) – старша компаньйонка молоді дівчини.

30

Ом – священний звук і духовний символ у дхармічних релігіях. Використовується, зокрема, під час медитацій.

31

Ідеться про класичний вірш Карла Сендберга.

32

Jockey – марка білизни середнього класу.

33

? 167,5 см.

34

Jolt Cola, Nehi – популярні серед американських дітей 80-х років солодкі газовані напої.

35

Hail Mary pass – дуже довга передача на випередження в американському футболі, яку виконують із відчаю, без великої надії на успіх.

36

Foster Grant – американський бренд окулярів, вельми популярний у 1960—1970-х роках завдяки рекламній кампанії «Хто це ховається за Фостером Грантом?», у якій узяли участь велика кількість тогочасних знаменитостей.

37

Hershey's Kisses – марка шоколадних цукерок. У 1989 році компанія Hershey запустила телевізійну рекламну кампанію цих цукерок під назвою «Різдвяні дзвоники», у якій цукерки, стилізовані під «хор» дзвіночків, грають популярну мелодію We Wish You a Merry Christmas. Ролик став дуже популярним, його показують щороку дотепер.

38

Уривок пісні «Jailhouse Rock» Елвіса Преслі.

39

English Leather – чоловічий парфум, створений MEM Company в 1949 році.

40

Jordanaires – американський вокальний квартет, створений у 1948 році. Відомі тим, що діяли як бек-вокалісти на концертах і записах Елвіса Преслі в 1956–1972 роках.

41

«My Way» – пісня, яку в 1969 році популяризував Френк Сінатра. Вважається найпопулярнішою піснею на похоронах у Великій Британії. Кавер-версію часто виконував Елвіс Преслі.

42

Гонт натякає на пісню «Burning Love» Елвіса Преслі.

43

Laugh-In – відоме американське комедійне скетч-телешоу, що виходило в 1968–1973 роках. Один із персонажів, Вольфганг, німецький солдат (якого грав Арте Джонсон), визирав із-за вазона й коментував жарти словами «Дюююже цікаво».

44

Correrplate – вид каліграфічного почерку. Часто використовується як загальна назва для каліграфічного письма ручкою з пером.

45

Hungry Man – американська марка так званих телевечер – наборів заморожених страв на алюмінієвому лотку, які можна споживати після розігрівання в духовці чи мікрохвильовці.

46

Black Velvet – марка канадського віскі.

47

Sterno – марка денатурованого спирту у формі желе, який продається в жерстяних банках і використовується здебільшого для розігрівання їжі на вулиці. Отруйний для людини, хоча набув популярності в часи сухого закону й Великої депресії в США.

48

Тут і далі згадуватимуться так звані Десяткові поліцейські коди, які використовувалися для спрощення голосового зв'язку правоохоронних органів. У 2000-х роках від них почали поступово відмовлятися. Автор досить вільно поводитьсь з цими кодами, оскільки в різних системах для комбінації 10–22 немає вищевказаного значення.

49

Sinead O'Connor – скандально відома американська співачка ірландського походження. На час дії роману була відома своїм образом (поголена голова, часто агресивна поведінка й безформний одяг), а також тим, що заборонила перед своїм концертом вмикати гімн США.

50

Справа (фр.).

51

Дослівно з латини: «Хай покупець остерігається», більш усталено: «На ризик покупця».

52

Побутує думка, начебто письменник Нед Бантлайн замовив у компанії Colt п'ять револьверів Colt Single Action Army із довгим дулом, щоб подарувати їх відомим доглядачам порядку на Дикому Заході, проте на підтвердження цієї версії доказів немає. З часом усі револьвери Colt із довгим дулом почали називати його іменем, а після 1956 року компанія випустила окремий револьвер із такою назвою.

53

Howdy Doody (1947–1960) – американська дитяча телепрограма, яку вів Баффало Боб Сміт, а персонажами слугували різноманітні ляльки, найвідоміша з яких – Гавді Дуді. Програма стосувалася тематики Дикого Заходу й цирку.

54

П'ятий діяч – термін, вигаданий канадським письменником Робертсоном Девісом і згадуваний в однойменній книжці (1970). В епіграфі з роз'ясненням автор, начебто посилаючись на матеріал данського драматурга Томаса Оверскоу «Данська сцена», наводить цитату: «Ролі, які не належали ні до Героя, ні Героїні, ні Довіреної особи героя, ні Лиходія, [...], називали П'ятими діячами [...]». Проте пізніше Девіс пояснив, що вигадав цю цитату.